

Bu belgenin gayri resmi Türkçe çevirisi

tarafından yaptırılmıştır

Katılım öncesi yardım aracı (IPA) oluşturan 1085/2006 sayılı Konsey Tüzüğü'nün Uygulanmasına İlişkin 12 Haziran 2007 tarihli ve 718/2007 sayılı KOMİSYON TÜZÜĞÜ(EC)

(OJ L170, 29.6.2007, s.1-66)

AVRUPA TOPLULUKLARI KOMİSYONU,

Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşmayı göz önünde bulundurarak,

Katılım öncesi yardım aracını (IPA)¹ oluşturan 17 Temmuz 2006 tarihli ve 1085/2006 sayılı Konsey Tüzüğü'nü (EC) ve özellikle de bu Tüzüğü'nün Madde 3(3)'ünü göz önünde bulundurarak,

(1) 1085/2006 sayılı Tüzüğü'nün (EC) amacının (bundan böyle 'IPA Tüzüğü' olarak anılacaktır) yararlanıcı ülkelere katılım öncesi yardım sağlamak ve bu Tüzüğü'nün Ek II'sinden Ek I'ine geçişte ve Avrupa Birliği üyeliğine giden yolda onları desteklemek olduğunu,

(2) IPA Tüzüğü'nün 2007-2013 dönemi için tek katılım öncesi yardım aracı olduğu göz önünde bulundurulduğunda, söz konusu Tüzük çerçevesinde yardımın programlanması ve sunumuna ilişkin kuralların IPA Tüzüğü'nde belirtilen beş bileşenin tümünü (bundan böyle 'IPA bileşenleri' olarak anılacaktır) kapsayan tek bir uygulama tüzüğü bünyesinde şekillendirilmesi ve bir araya getirilmesi gerektiğini,

(3) Başta Komisyonun Entegre İç Kontrol Çerçevesine yönelik eylem planı bağlamında olmak üzere tutarlılık, işbirliği ve verimlilik sağlamak amacıyla beş IPA bileşeninin tümü için IPA Tüzüğü kapsamında yardımın uygulanmasına ilişkin ortak kurallar gerektiğini, bununla birlikte IPA bileşenlerinin her birinin kendilerine has özelliklerinin de göz önünde bulundurulacağını,

(4) Yararlanıcı ülkelerde sosyoekonomik, kültürel ve siyasi bağlamlardaki farklılıkların da dikkate alınması gerektiğini, nitekim bu farklılıkların bir ülkenin aday veya potansiyel aday ülke olarak statüsüne, siyasi ve ekonomik bağlamına, ihtiyaçlarına ve hazmetme ve yönetim kapasitelerine bağlı olarak özel bir yaklaşım ve ihtiyaçlara göre düzenlenmiş bir destek gereksinimi doğurduğunu,

(5) IPA Tüzüğü kapsamında yapılacak yardımın Topluluğun dış yardım alanındaki politikaları ve faaliyetleriyle uyumlu olması gerektiğini,

(6) Yardımın IPA Tüzüğü'nün 2. Maddesinde belirtilen kapsama dahil olması, tüm yararlanıcı ülkelerde pek çok kurumsal yapılanma tedbirini desteklemeyi hedeflemesi, demokratik kurumları ve hukukun üstünlüğünü güçlendirmesi, kamu yönetimini reformdan geçirmesi, ekonomik reformlar yapması, insan ve azınlık haklarına saygı göstermesi, toplumsal cinsiyet eşitliğini ve ayrımcılık yapmama ilkesini teşvik etmesi, medeni hakları ve sivil toplumun gelişmesini teşvik etmesi, gelişmiş düzeyde bölgesel işbirliği ve uzlaşma ve yeniden yapılandırmayı desteklemesi, sürdürülebilir kalkınmaya ve yoksulluğun azaltılmasına ve bu ülkelerde yüksek bir çevre koruma düzeyine ulaşılmasına katkıda bulunması gerektiğini,

¹ OJ L210, 31.7.2006, s.82.

(7) Aday ülkelere yönelik yardımın ayrıca Topluluk *müktesebatının* tamamının kabul edilmesi ve uygulanmasına ve katılım kriterlerine uyulmasına odaklanması, buna ek olarak aday ülkelere katılımlarından sonra tahsis edilecek olan Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu, Uyum Fonu, Avrupa Sosyal Fonu ve Kırsal Kalkınma Fonu'nun programlanması, yönetilmesi ve uygulanmasına hazırlanmalarına yardımcı olması gerektiğini,

(8) Potansiyel aday ülkelere yönelik yardımın Topluluk *müktesebatına* belli bir derece uyumu ve Katılım kriterlerinin yerine getirilmesine yönelik adımları teşvik etmenin yanı sıra IPA'nın bölgesel kalkınma, insan kaynaklarının gelişimi ve kırsal kalkınmayla ilgili bileşenleri kapsamında aday ülkelerde gerçekleştirilecek olan faaliyetlere benzer nitelikteki faaliyetleri de teşvik etmesi gerektiğini,

(9) Yardımın sürekliliği, bütünlüğü ve yoğunluğunu sağlamak amacıyla, bir ülkede farklı IPA bileşenleri kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin tutarlılığı ve koordinasyonunun IPA Tüzüğü'nün 6. Maddesinde belirtilen çok yıllık planlama düzeyinde sağlanması gerektiğini,

(10) Komisyon ve yararlanıcı ülkelerin bu Tüzük kapsamında işbirliği ilkelerini tespit etmek amacıyla çerçeve anlaşmalar imzalaması gerektiğini,

(11) Avrupa Topluluklarının genel bütçesine uygulanabilir Mali Tüzüğe ilişkin 25 Haziran 2002 tarihli ve 1605/2002 sayılı Konsey Tüzüğü² (EC, Euratom) belirtilen yönetim yöntemlerinden hangisinin IPA Tüzüğü kapsamında ifade edilen bileşenlerin her birine uygulanacağını açık hale getirilmesine ihtiyaç duyulduğunu,

(12) IPA Tüzüğü katılım öncesi süreç bağlamında yardım sağladığından, özellikle uygulamada, mümkün olduğunda, yardımın yönetiminin yararlanıcı ülkeler tarafından sahiplenilmesini sağlamak amacıyla fonların adem-i merkezi bir biçimde yönetilmesi, ancak gerektiğinde ve uygun olduğunda merkezi, ortak ve paylaşımlı bir yönetim uygulamanın da mümkün olması gerektiğini,

(13) Adem-i merkezi yönetim yapısının benimsenmesi durumunda Komisyonun ve yararlanıcı ülkelerin rolleri ve gereksinimlerinin açık hale getirilmesi ve yararlanıcı ülkelerle ilgili hükümlerin çerçeve anlaşmaları, sektörel anlaşmalar veya finansman anlaşmalarında yer alması gerektiğini,

(14) Yardımın uygulanmasında hangi yönetim yönteminin uygulanacağına göre, IPA Tüzüğü kapsamında fonların mali yönetimiyle ilgili ayrıntılı kurallar belirlenmesi ve bu anlamda yararlanıcı ülkelerin yükümlülüklerinin çerçeve anlaşmalar, sektörel anlaşmalar veya finansman anlaşmalarında belirtilmesi gerektiğini,

(15) IPA Tüzüğü'nün 22. Maddesinde belirtildiği üzere o Tüzüğü'nün genel anlamda değerlendirilmesine ek olarak, adı geçen tüzük kapsamındaki yardımın düzenli olarak izlenmesi ve değerlendirilmesi, özellikle programların izleme komiteleri tarafından değerlendirmeye tabi tutulması ve IPA Tüzüğü kapsamındaki yardımın genel uygulamasının düzenli olarak denetlenmesi gerektiğini,

(16) Komisyonun 2005-2009 dönemi için Avrupa iletişim politikası ve genişleme iletişim politikasıyla ilgili beyaz kitabı olan, Komisyonun eylem planı niteliğindeki 'Avrupa İletişim Politikası' doğrultusunda kamuoyunu AB'nin faaliyetleri hakkında bilgilendirmek ve tüm yararlanıcı ülkelerde söz konusu tedbirlerin sürekli bir görüntüsünü oluşturmak için IPA yardım programlarının görünürlüğünün ve yararlanıcı ülkelerin vatandaşları üzerindeki etkilerinin son derece önemli olduğunu,

---

² OJ L248, 16.09.2002, s.1. 1995/2006 sayılı Tüzük (EC, Euratom) değiştirilen Tüzük (OJ L390, 30.12.2006, s.1).

(17) IPA Tüzüğü'nün 1 Ocak 2007'den itibaren yürürlüğe gireceğini, bu durumda söz konusu Tüzüğü'nün uygulanmasına ilişkin Komisyon kurallarının da 1 Ocak 2007 tarihinden itibaren yürürlüğe girmesi gerektiğini,

(18) Bu Tüzük hükümlerinin IPA Komitesinin görüşü ile uyumlu olduğunu,

DİKKATE ALARAK, BU TÜZÜĞÜ KABUL ETMİŞTİR:

KISIM I

ORTAK HÜKÜMLER

BAŞLIK I

YARDIMA İLİŞKİN İLKELER VE GENEL ÇERÇEVE

BÖLÜM I

Konu ve ilkeler

Madde 1

Konu

Bu Tüzük, 1085/2006 sayılı (IPA) Konsey Tüzüğü olan 'IPA Tüzüğü' tarafından oluşturulan katılım öncesi yardımın Topluluk tarafından tedarikini düzenleyen uygulama kurallarını belirler.

Madde 2

Tanımlar

Bu Tüzüğü'nün amaçları doğrultusunda aşağıdaki tanımlar kullanılacaktır:

1. 'yararlanıcı ülke': IPA Tüzüğü'nün I ve II. Eklerinden herhangi birinde adı geçen ülkelerden herhangi biri;
2. 'genişleme paketi': stratejik ve siyasi kısmı, uygun durumlarda, katılım ortaklıklarının ve Avrupa ortaklıklarının revizyonlarını, söz konusu ülke ve Topluluğun strateji belgesi tarafından hazırlanan düzenli raporlarını içeren, Komisyon tarafından her yıl Konseye ve Avrupa Parlamentosuna sunulan belgeler bütünü. Çok yıllık gösterge niteliğinde bir mali çerçeve, paketi tamamlar;
3. 'çerçeve anlaşma': Komisyon ve yararlanıcı ülke arasında yapılan, tüm IPA bileşenleri için geçerli olan ve bu Tüzük kapsamında yararlanıcı ülke ile Komisyon'un işbirliği ilkelerini belirleyen anlaşma;
4. 'sektörel anlaşma': uygun hallerde Komisyon ve yararlanıcı ülke arasında düzenlenen ve ülkeye özel çerçeve anlaşmada veya finansman anlaşmasında yer almayan ilgili hükümleri belirleyen özel bir IPA bileşenine ilişkin bir anlaşma;
5. 'finansman anlaşması': Topluluğun bu Tüzük kapsamına giren bir programa veya faaliyete katkıda bulunmasına onay veren bir Komisyon mali kararını takiben Komisyon ile yararlanıcı ülke arasında yapılan yıllık veya çok yıllık anlaşma;
6. 'usulsüzlük': bir iktisadi işletmenin eyleminden veya ihmalinden kaynaklanan ve genel bütçeden gerekçesiz bir kalem tahsil ederek Avrupa Birliği'nin genel bütçesini etkileyen veya etkileyecek olan uygun kuralların ve sözleşmelerin bir hükmünün her şekilde ihlal edilmesi;
7. 'mali yıl': 1 Ocak'tan 31 Aralık'a kadar olan dönem;
8. 'nihai yararlanıcı': faaliyetleri başlatmaktan veya başlatmaktan ve uygulamaktan sorumlu kamusal veya özel organ veya firma. Yardım projeleri bağlamında nihai yararlanıcılar, bir

projeyi yürüten ve kamu yardımı alan kamu veya özel firmalardır;

9. 'Topluluk katkısı': Topluluk tarafından finanse edilen uygun harcama;

10. 'Avro hesabı': Komisyon'dan ödeme alabilmek amacıyla ulusal fon tarafından yararlanan ülke adına ve sorumluluğu altında bir finans veya hazine kurumunda açılan faizli banka hesabı;

11. 'Kamu harcaması': faaliyetlerin finansmanına yapılan Avrupa Topluluğu menşeli veya yararlanıcı ülkenin kamu otoritelerinin bütçesinden sağlanan her türlü kamu katkısı ve faaliyetlerin finansmanına yapılan kamu hukuku organlarının veya bir veya daha fazla sayıda bölgesel veya yerel otoritenin veya kamu hukuk organının bütçesinden sağlanan her türlü katkı;

12. 'toplam harcama': kamu harcaması ve faaliyetlerin finansmanına yapılan her türlü özel katkı.

Madde 3

Yardım ilkeleri

Komisyon, IPA tüzüğü altındaki yardıma ilişkin aşağıdaki ilkelerin geçerliliğini temin eder:

- Verilen yardım, tutarlılık, tamamlayıcılık, koordinasyon, ortaklık ve konsantrasyon ilkelerine saygı gösterir.

- Yardım, AB politikaları ile tutarlıdır ve Topluluk *müktesebatı* ile uyumu destekler.

- Yardım, 1605/2002 sayılı Konsey Tüzüğü'nde (EC, Euratom) belirlenen bütçe ilkeleriyle uyumludur.

-Yardım, genişleme sürecinde tespit edilen ihtiyaçlarla ve yararlanıcı ülkelerin hazmetme kapasiteleriyle tutarlıdır. Ayrıca çıkarılan dersleri de göz önünde bulundurur.

-Yardımanın programlanmasının ve yürütülmesinin yararlanıcı ülke tarafından üstlenilmesi ciddi biçimde teşvik edilir ve yeterli derecede somut AB müdahalesi temin edilir.

-Faaliyetler, belirli bir süre zarfında yerine getirilecek açık ve doğrulanabilir hedeflerle uygun biçimde hazırlanır.

-Yardımanın çeşitli uygulama safhalarında her türlü cinsiyet, ırk veya etnik köken, din veya inanç, engelli olma hali, yaş veya cinsel eğilim ayrımcılığı engellenir.

-Katılım öncesi yardımın amaçları, sürdürülebilir kalkınma ve Topluluğun çevreyi koruma ve iyileştirme amacının güçlendirilmesi çerçevesinde takip edilir.

Madde 4

Yardım öncelikleri

Belirli bir yararlanıcı ülkeye yapılacak yardım, aşağıdaki belgelerde tespit edilen önceliklere dayanır:

-Avrupa ortaklığı,

-katılım ortaklığı,

-*müktesebatın* kabulüne ilişkin ulusal program,

-Komisyon'un yıllık genişleme paketindeki raporlar ve strateji belgesi,

-istikrar ve ortaklık anlaşması,

-müzakere çerçevesi.

Ulusal stratejilerde belirtilen öncelikler, katılım öncesi hedeflerle ve IPA Tüzüğünde belirtilen kapsamla uyumlu olduğu hallerde dikkate alınmalıdır.

BÖLÜM II

Uygulamanın genel çerçevesi

Madde 5

Çok yıllık gösterge niteliğinde planlama belgeleri

Çok yıllık gösterge niteliğinde planlama belgesi, belirli bir yararlanıcı ülkede, IPA bileşenleri arasında gerekli tutarlılığı ve tamamlayıcılığı sağlar. Özellikle Madde 9'da belirtilen ilkeleri yansıtır.

IPA Tüzüğü'nün Madde 20(3)'ünün hükümleri gereğince ve söz konusu Tüzüğü'nün Madde 6(1)'inde belirtilen müzakere bağlamında Komisyon, belgeye ilişkin yorumlarını sunmaları için Üye Devletler de dahil olmak üzere tüm ilgili paydaşlara yeterli zaman tanımaya gayret gösterir.

Çok yıllık gösterge niteliğinde planlama belgeleri her ilgili ülke için aşağıdakileri içerir:

(a) yararlanıcı ülke ile ve ülke içinde yürütülen müzakere sürecinin kısa bir tanımı da dahil olmak üzere genel bir artalan bilgisi;

(b) söz konusu ülkedeki Avrupa Birliği işbirliği hedeflerinin bir tanımı;

(c) yardım önceliklerinin içerdiği güçlüklerin, gereksinimlerin ve nispi öneminin toplu bir değerlendirmesi;

(d) ihtiyaçların, hazmetme kapasitesinin ve çıkarılan derslerin analizi de dahil olmak üzere geçmiş ve devam eden Avrupa Birliği işbirliğinin ve diğer hibecilerin ilgili faaliyetlerinin, bu bilgilerin elde edilebilir olduğu durumlarda, gözden geçirilmesi;

(e) her bileşen için yukarıda (c) bendinde anılan toplu değerlendirmenin nasıl stratejik seçimlere dönüştürüldüğünün bir tanımı ve söz konusu ülkede yardım için seçilen başlıca alanların ve beklenen sonuçların bir tanımı;

(f) her IPA bileşeni altında başlıca müdahale alanlarının gösterge niteliğinde mali dağılımları.

4. Bölgesel ve yatay programlar, ayrı ve spesifik çok yararlanıcı çok yıllık gösterge niteliğinde planlama belgelerine dahil olabilir.

Madde 6

Çok yıllık veya yıllık programlar

1. Çok yıllık gösterge niteliğinde planlama belgeleri, IPA Tüzüğü'nün Madde 7'sinde belirtildiği üzere çok yıllık veya bileşene bağlı olarak, yıllık programlar halinde uygulanır.

2. Çok yıllık programlar veya yıllık programlar, yararlanıcı ülke tarafından sunulan veya bölgesel ve yatay programlar çerçevesinde Komisyon tarafından hazırlanan ve Komisyon tarafından kabul edilen belgeleri içerir. Programlar, çok yıllık gösterge niteliğinde planlama belgelerinde tanımlanan stratejilerin yürütülmesi için ihtiyaç duyulan tutarlı bir öncelik eksenleri listesini, her türlü uygun önlem veya faaliyeti ve mali katkının bir tanımını sunar.

Programlar öncelik eksenlerine ayrılır ve bunların her biri gerçekleştirilecek genel bir hedef içerir ve söz konusu IPA Tüzüğü'ne bağlı olarak faaliyetlere ayrılacak önlemlerle veya doğrudan faaliyetler yoluyla uygulanır.

Faaliyetler, Komisyon tarafından yürütülen veya bir veya daha fazla nihai yararlanıcı

tarafından başlatılan veya başlatılan ve yürütülen, ilgili olduğu önlemin ve/veya öncelik ekseninin gerçekleştirilmesine imkan sağlayan bir proje veya proje gruplarını içerir.

3. IPA Tüzüğü'nün Madde 20'sine uygun olarak, Kısım II'de belirtilen hükümler uyarınca programlama sürecinde Üye Devletler de dahil olmak üzere ilgili paydaşlara danışılır. Komisyon ve/veya yararlanıcı ülke, bu bağlamdaki yorumlarını sunmaları için ilgili taraflara yeterli zaman tanımaya gayret gösterir.

Madde 7

Çerçeve anlaşmalar ve sektörel anlaşmalar

1. Komisyon ve yararlanıcı ülke, yararlanıcı ülkeye yapılacak Topluluk mali yardımıyla ilgili kuralları belirlemek ve bu kurallarda mutabık olabilmek için bir çerçeve anlaşma hazırlar. Gerekli hallerde çerçeve anlaşma, söz konusu bileşene özgü hükümleri kapsayan bir sektörel anlaşma veya sektörel anlaşmalarla tamamlanabilir.

2. IPA Tüzüğü kapsamındaki yardım, yararlanıcı ülkeye ancak paragraf 1'de anılan çerçeve anlaşma imzalandıktan ve yürürlüğe girdikten sonra verilebilir.

Yararlanıcı ülke ile bir sektörel anlaşma yapılan durumlarda, bu sektörel anlaşmayla ilgili IPA bileşeni uyarınca IPA Tüzüğü altındaki yardım, çerçeve anlaşmanın ve sektörel anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra verilebilir.

Birinci altparagraftan derogasyon ile, herhangi bir çerçeve anlaşma yapılmamışsa veya 3906/89³ sayılı (EEC), 1267/1999⁴ sayılı (EC), 1268/1999⁵ sayılı (EC), 2500/2001⁶ sayılı (EC) veya 2666/2000⁷ sayılı (EC) Konsey Tüzükleri altında kabul edilmiş olan yürürlükteki çerçeve anlaşma, paragraf 3'te sıralanan asgari hükümleri içermiyorsa, söz konusu asgari hükümler finansman anlaşmalarına yazılır.

3. Çerçeve anlaşmalar, özellikle aşağıdaki hususlarla ilgili hükümleri belirlemelidir:

(a) Topluluk mali yardımının genel kuralları;

(b) yönetim için ihtiyaç duyulan ve Madde 21, 32 ve 33'te anılan yapıların ve otoritelerin ve diğer ilgili organların oluşturulması;

(c) yukarıda anılan yapıların, otoritelerin ve organların Madde 22, 23, 24, 25, 26, 28 ve 29'da belirtilen ilkelerle uyumlu olan ortak sorumlulukları;

(d) aşağıdaki hususlar için kontrol gereklilikleri ve şartları:

(i) yetkili akreditasyon görevlisi tarafından Madde 11, 12 ve 15'te belirtilen ilkelere uygun olarak ulusal yetkilendirme görevlisinin akreditasyonu ve izlenmesi;

(ii) ulusal yetkilendirme görevlisi tarafından Madde 11, 13 ve 16'da belirtilen ilkelere uygun olarak uygulama biriminin akreditasyonu ve akreditasyonunun izlenmesi;

(iii) Komisyon tarafından Madde 11, 14 ve 17'de belirtilen ilkelere uygun olarak yönetim yetkilerinin verilmesi;

(e) ulusal yetkilendirme görevlisi tarafından Madde 27'de belirtildiği şekilde yıllık güvence beyanının oluşturulması;

(f) 1605/2002 sayılı Tüzük (EC, Euratom) ve 1605/2002 sayılı Tüzüğü'nün (EC, Euratom)

³ OJ L375, 23.12.1989, s.11.

⁴ OJ L161, 26.6.1999, s.73.

⁵ OJ L161, 26.6.1999, s.87.

⁶ OJ L342, 27.12.2001, s.1.

⁷ OJ L306, 7.12.2000, s.1.

uygulanmasına ilişkin detaylı kuralları belirleyen 2342/2002⁸ sayılı Komisyon Tüzüğü ile uyumlu olan satın alma kuralları;

(g) programların Madde 47 ve 56'da belirtildiği şekilde kapatılması,

(h) Madde 2'ye uyum konusunda usulsüzlüğün, dolandırıcılığın, aktif ve pasif yolsuzluğun Topluluk mevzuatıyla uyumlu olan tanımları; yararlanıcı ülkenin aktif ve pasif yolsuzluğa karşı uygun önlemler, dolandırıcılığı önleyici önlemler ve düzeltici tedbirler alma yükümlülüğü; usulsüzlük veya dolandırıcılık halinde fonların geri alınma kuralları;

(i) Madde 49 ve 50'ye uygun olarak geri alma ve mali düzeltmeler;

(j) Komisyon ve Avrupa Sayıştay tarafından yapılacak gözetim, kontrol ve denetimin kuralları;

(k) vergiler, gümrük vergileri ve diğer mali harçlar;

(l) bilgi verme ve kamuya açıklama gereklilikleri.

4. Uygun hallerde, belirli bir IPA bileşeniyle ilgili ve çerçeve anlaşmanın tamamlayıcısı olan sektörel bir anlaşma yapılabilir. Çerçeve anlaşmada belirlenen düzenlemeler saklı kalmak koşuluyla, ilgili bileşenin yönetimi, değerlendirilmesi ve kontrolü konusunda ayrıntılı ve spesifik hükümler içerebilir.

5. Belirli bir yararlanıcı ülkede çerçeve anlaşma, Madde 8'de belirtildiği üzere tüm finansman anlaşmaları için geçerlidir.

Yapılması halinde, belirli bir bileşenle ilgili bir sektörel anlaşma, söz konusu bileşen çerçevesinde yapılan tüm finansman anlaşmaları için geçerlidir.

Madde 8

Finansman kararları ve anlaşmaları

1. Çok yıllık veya yıllık programları kabul eden Komisyon kararları, 1605/2002 sayılı Tüzüğün (EC, Euratom) Madde 75(2)'si uyarınca finansman kararları almak için gerekli şartlara uyar.

2. Finansman kararının gerektirdiği hallerde Komisyon ve yararlanıcı ülke bir finansman anlaşması yapar. Finansman anlaşmaları Madde 39'la uyumlu olarak yıllık veya çok yıllık olabilir.

3. Her bir program, finansman anlaşmasının önemli bir parçasını teşkil eder.

4. Finansman anlaşmaları aşağıdaki hususları belirler:

(a) yararlanıcı ülkenin Topluluk yardımını kabul ettiği ve bu yardıma ilişkin ödemelerle ilgili kurallara ve prosedürlere mutabık olduğu hükümler;

(b) yıllık veya çok yıllık programın ve/veya faaliyetlerin yürütülmesine ilişkin yöntemler ve sorumluluklar da dahil olmak üzere yardımın yürütülme şartları;

(c) Madde 14 ve 18'de belirtilen Komisyon'un harcama öncesi kontrolleri olmaksızın adem-i merkeziliği başarmak için yararlanıcı ülke tarafından gösterge niteliğinde kıyas kriterlerine ve zaman kısıtlamalarına sahip bir yol haritası hazırlanmasına ve bu haritanın düzenli olarak güncellenmesine ilişkin hükümler.

BAŞLIK II

ORTAK UYGULAMA KURALLARI

---

⁸ OJ L357, 31.12.2002, s.1.

BÖLÜM I

İlkeler

Madde 9

Yardımanın uygulanışında tutarlılık

1. IPA Tüzüğü uyarınca verilecek yardım, hem planlama hem de programlama seviyelerinde IPA bileşenleri arasında tutarlı ve koordine edilmiştir.
2. Farklı bileşenlerin kapsamına giren eylemlerin birbiriyle çakışmasından kaçınılır ve hiçbir harcama, birden fazla faaliyet altında finanse edilmez.

Madde 10

Yardım uygulamasının genel ilkeleri

1. Paragraf 2, 3 ve 4'te aksi belirtilmediği sürece, IPA Tüzüğü altındaki yardımın uygulanışında Komisyonun belirli eylemlerin yönetimini yararlanıcı ülkeye verdiği, ancak 1605/2002 sayılı Tüzüğün (EC, Euratom) Madde 53c'si ve Topluluk Anlaşmalarının ilgili hükümleri uyarınca genel bütçe uygulama sorumluluğunu saklı tuttuğu, adem-i merkezi yönetim geçerlidir.

IPA Tüzüğü altındaki yardımın amaçları doğrultusunda adem-i merkezi yönetim, en azından ihale düzenleme, sözleşme yapma ve ödemelerden sorumludur.

Adem-i merkezi yönetimde faaliyetler, 1605/2002 sayılı Tüzüğün (EC, Euratom) Madde 53c'sinde belirtilen hükümlere uygun olarak yürütülür.

2. Geçiş yardımı ve kurumsal yapılanma bileşeni altında, özellikle de bölgesel ve yatay programlarda ve sınır ötesi işbirliği bileşeni altında 1605/2002 sayılı Tüzüğün (EC, Euratom) Madde 53a'sında tanımlandığı şekliyle merkezi yönetim kullanılabilir. IPA bileşenlerinin herhangi birinde teknik yardım için de kullanılabilir.

Merkezi yönetim altındaki faaliyetler, 1605/2002 sayılı Tüzüğün (EC, Euratom) Madde 53(a), 53a ve 54 ile 57'sinde belirtilen hükümleri uyarınca yürütülür.

3. Uluslararası kurumları içeren programlar için, özellikle bölgesel ve yatay programlarda, geçiş yardımı ve kurumsal yapılanma bileşeni altında, 1605/2002 sayılı Tüzüğün (EC, Euratom) Madde 53d'sinde tanımlandığı şekliyle ortak yönetim kullanılabilir.

Uluslararası kurumlarla ortak yönetim söz konusu olduğunda faaliyetler, 1605/2002 sayılı Tüzüğün (EC, Euratom) Madde 53(c) ve 53d'sinde belirtilen hükümler uyarınca gerçekleştirilir.

4. Üye Devletleri içeren sınır ötesi programlar için sınır ötesi işbirliği bileşeni altında, 1605/2002 sayılı Tüzüğün (EC, Euratom) Madde 53b'sinde tanımlandığı şekliyle paylaşımlı yönetim kullanılabilir.

Bir Üye Devletle paylaşımlı yönetim söz konusu olduğunda faaliyetler, 1605/2002 sayılı Tüzüğün (EC, Euratom) Madde 53(b), 53b ve Kısım II Başlık II'sinde belirtilen hükümler uyarınca gerçekleştirilir.

BÖLÜM II

Yönetim ve kontrol sistemleri

Alt Bölüm 1

Adem-i merkezi yönetim

Alt Kısım 1

Yönetim yetkilerinin akreditasyonu ve verilmesi

Madde 11

Ortak ihtiyaçlar

1. Bir bileşen, bir program veya bir tedbire ilişkin yönetim yetkilerini yararlanıcı ülkeye vermeyi karara bağlamadan önce Komisyon, söz konusu ülkenin 1605/2002 sayılı Tüzüğü'nün (EC, Euratom) Madde 56(2)'sinde anılan koşulları, özellikle kurulan yönetim ve kontrol sistemleri bakımından yerine getirdiği ve Madde 12 ve 13'teki akreditasyonların yürürlüğe girdiği konusunda tatmin olmalıdır.

2. Bu amaçla yararlanıcı ülkede kurulan yönetim ve kontrol sistemleri en azından Ek'te belirtilen alanlarda etkili kontroller sağlar. Bu Tüzüğü'nün yanı sıra sektörel anlaşmalar veya finansman anlaşmalarında belirlenen diğer alanlarla ilgili hükümler de geçerlidir.

3. Programların yönetimi, uygulaması ve kontrolüyle ilgili belirli kişilere sorumluluk verilmesi halinde yararlanıcı ülke, bu kişilerin sorumluluklarıyla bağlantılı görevlerini ifa edebilmeleri için ilgili faaliyete dahil olan organlarla herhangi bir hiyerarşik bağlarının olmadığı haller de dahil olmak üzere, gerekeni yapar. Yararlanıcı ülke, özellikle söz konusu kişiler ile ilgili organlar arasında yapılacak resmi faaliyet anlaşmaları yoluyla bu kişilere ihtiyaç duydukları:

(a) bilgi isteme yetkisi ve gerekli hallerde belgelere ve ilgili personele erişim hakkı da dahil olmak üzere bilgi alışverişi için uygun bir sistem;

(b) uyulacak standartlar;

(c) izlenecek prosedürler;

oluşturma yetkisini sağlar.

4. Bu Tüzüğü'nün yanı sıra sektörel anlaşmalar veya finansman anlaşmalarında belirlenen söz konusu bileşenle ilgili özel şartlar geçerliliğini korur.

Madde 12

Ulusal yetkilendirme görevlisinin ve ulusal fonun akreditasyonu

1. Madde 24'te anılan yetkili akreditasyon görevlisi, Madde 25'te tanımlanan ulusal yetkilendirme görevlisinin hem Madde 25(2)(a) uyarınca ulusal fonun başkanı olarak hem de Madde 25(2)(b)'de belirtilen sorumluluklarını yerine getirme kapasitesi doğrultusunda akreditasyonundan sorumludur. Ulusal yetkilendirme görevlisinin akreditasyonu, Madde 26'da tanımlanan ulusal fonu kapsar.

2. Ulusal yetkilendirme görevlisini akredite etmeden önce yetkili akreditasyon görevlisi, Madde 11'de belirtilen uygun koşulların yerine getirildiği ve bu hususun yönetim ve kontrol sistemlerindeki her kişiden işlevsel olarak bağımsız olan bir dış denetçi tarafından verilen denetim görüşüyle desteklendiği konusunda tatmin olur. Denetim görüşü, uluslararası kabul gören denetim standartlarına göre yürütülen incelemelere dayanır.

3. Yetkili akreditasyon görevlisi, ulusal yetkilendirme görevlisinin akreditasyonunu Komisyona, Madde 13(3)'te tanımlanan ilk uygulama biriminin akreditasyonunun bildirilmesinden daha geç bildirmez. Yetkili akreditasyon görevlisi, Komisyonun ihtiyaç duyacağı her türlü destekleyici bilgiyi sunar.

4. Yetkili akreditasyon görevlisi, ulusal yetkilendirme görevlisi veya ulusal fonla ilgili her türlü değişikliği beklemeksizin Komisyona bildirir. Ulusal yetkilendirme görevlisinin veya

ulusal fonun Madde 11’de belirtilen uygulanabilir ihtiyaçlarla ilgili bir değişimden etkilenmesi halinde yetkili akreditasyon görevlisi, bu tür bir değişimin akreditasyonun geçerliliği üzerindeki sonuçlarına dair değerlendirmesini Komisyona gönderir. Bu tür bir değişimin önemli olduğu hallerde yetkili akreditasyon görevlisi, akreditasyonla ilgili kararından Komisyonu haberdar eder.

Madde 13

Uygulama biriminin akreditasyonu

1. Ulusal yetkilendirme görevlisi, Madde 28’de belirtilen uygulama birimlerinin akreditasyonundan sorumludur.
2. Bir uygulama birimini akredite etmeden önce ulusal yetkilendirme görevlisi, ilgili uygulama biriminin Madde 11’de belirtilen gereklilikleri yerine getirmiş olduğu yönünde tatmin olur. Bu teminat, yönetim ve kontrol sistemlerindeki her kişiden işlevsel olarak bağımsız olan bir dış denetçi tarafından verilen denetim görüşüyle desteklenir. Denetim görüşü, uluslararası kabul görmüş denetim standartlarına göre yürütülen incelemelere dayanır.
3. Ulusal yetkilendirme görevlisi, uygulama biriminin akreditasyonunu Komisyona bildirir ve yönetim ve kontrol sistemlerinin bir tanımı da dahil olmak üzere Komisyon tarafından ihtiyaç duyulan tüm ilgili destekleyici bilgiyi sunar.

Madde 14

Komisyon tarafından yönetim yetkilerinin verilmesi

1. Yönetim yetkilerinin verilmesinden önce Komisyon, Madde 12 ve 13’te anılan akreditasyonları gözden geçirir ve yararlanıcı ülkedeki ilgili organların veya otoritelerin prosedürlerini ve yapılarını inceler. Bu faaliyet, Komisyon birimleri tarafından yerinde doğrulamalar ile gerçekleştirilebilir veya taşeron bir denetim firmasına verilebilir.
2. Yönetim yetkilerini verme kararında Komisyon, Madde 11’de anılan koşulların yerine getirilmesini temin için ek koşullar getirebilir. Yönetim yetkilerinin verilmesi hususunun devamı için bu ek koşullar Komisyon tarafından belirlenen bir süre içinde yerine getirilmek durumundadır.
3. Yönetim yetkilerinin verilmesine ilişkin Komisyon Kararı, Komisyon tarafından sözleşmelerin ihalesi, teklif çağrılarının yapılması ve sözleşmeler ile hibelerin verilmesi konusunda Komisyon tarafından yapılacak harcama öncesi kontrollerin listesini verir. Bu liste bileşene veya programa göre değişiklik gösterebilir. Harcama öncesi kontroller bileşene veya programa bağlı olarak, Komisyonun Madde 18’de belirtilen harcama öncesi kontrollerin olmadığı adem-i merkezi yönetime müsaade vermesine dek geçerlidir.
4. Komisyon Kararı, belirli organlara veya otoritelere ilişkin olarak yönetim yetkilerinin askıya alınması veya geri çekilmesiyle ilgili hükümler belirleyebilir.

Madde 15

Ulusal yetkilendirme görevlisi ve ulusal fonun akreditasyonunun geri çekilmesi veya askıya alınması

1. Komisyon tarafından yönetim yetkilerinin verilmesini takiben, yetkili akreditasyon görevlisi, söz konusu akreditasyonun sürdürülebilmesi için gerekli her türlü koşulun devamlı surette yerine getirilmesini izlemekten sorumlu olur ve konuyla ilgili her türlü önemli değişikliği Komisyona bildirir.

Madde 11’de belirtilen şartların herhangi biri yerine getirilmezse veya artık getirilmiyorsa, yetkili akreditasyon görevlisi, ulusal yetkilendirme görevlisinin akreditasyonunu askıya alır

veya geri çeker ve vakit geçirmeden kararını ve bu kararının nedenlerine ilişkin olarak Komisyonu bilgilendirir. Yetkili akreditasyon görevlisi, akreditasyonu tekrar vermeden önce söz konusu şartların yerine getirildiğinden emin olur. Bu teminat, Madde 12(2)'de belirtildiği şekilde bir denetim görüşüyle desteklenir.

3. Ulusal yetkilendirme görevlisinin akreditasyonunun, yetkili akreditasyon görevlisince geri çekildiği veya askıya alındığı hallerde bu paragrafın hükümleri geçerli olur.

Akreditasyonun yürürlükte olmadığı dönemde Komisyon, yararlanıcı ülkeye fon transferini durdurur.

Akreditasyonun yürürlükte olmadığı dönemde tüm Avro hesapları veya söz konusu bileşenle ilgili Avro hesapları bloke edilir ve bloke edilen Avro hesaplarından Ulusal Fonun ödeme yapmaması Topluluk finansmanı açısından uygun kabul edilir.

Diğer mali düzeltmeler saklı kalmak kaydıyla, Komisyon Madde 49'da belirtildiği üzere yönetim yetkilerinin verilmesine ilişkin gerekliliklere geçmişte uymamış olmasını dikkate alarak yararlanıcı ülke aleyhine finansal düzeltmeler yapabilir.

Madde 16

Uygulama birimlerinin akreditasyonunun geri çekilmesi veya askıya alınması

1. Yönetim yetkilerinin Komisyon tarafından verilmesinden sonra ulusal yetkilendirme görevlisi, bu akreditasyonun sürdürülmesi için tüm gerekliliklerin devamlı surette yerine getirildiğinin izlenmesinden sorumludur ve konuyla ilgili her türlü önemli değişikliği Komisyona ve yetkili akreditasyon görevlisine bildirir.

2. Madde 11'de belirtilen gerekliliklerin herhangi biri yerine getirilmemişse veya getirilmiyorsa, ulusal yetkilendirme görevlisi ilgili uygulama biriminin akreditasyonunu ya askıya alır ya da geri çeker ve Komisyonu ve yetkili akreditasyon görevlisini kararı ve kararının nedenlerine ilişkin olarak bilgilendirir.

Ulusal yetkilendirme görevlisi, ilgili akreditasyonu tekrar vermeden önce söz konusu şartların yerine getirildiğinden emin olur. Bu teminat, Madde 13(2)'de belirtildiği üzere bir denetim görüşüyle desteklenir.

3. Bir uygulama biriminin akreditasyonunun ulusal yetkilendirme görevlisi tarafından geri çekildiği veya askıya alındığı hallerde bu paragrafın hükümleri geçerlidir.

Komisyon, akreditasyonu askıda veya geri çekili olduğu müddetçe ilgili uygulama birimi tarafından yürütülen programlara veya faaliyetlere ilişkin olarak yararlanıcı ülkeye hiçbir fon transferi yapmaz.

Diğer tüm finansal düzeltmeler saklı kalmak kaydıyla Komisyon, Madde 49'da belirtildiği üzere yönetim yetkilerinin verilmesine ilişkin gerekliliklere geçmişte uymamış olmasını dikkate alarak yararlanıcı ülke aleyhine finansal düzeltmeler yapabilir.

Akreditasyonun yürürlükte olmadığı dönemde, ilgili uygulama birimi tarafından yapılan hiçbir yasal taahhüt uygun kabul edilmez.

İlgili uygulama birimi tarafından yapılan ödemelere veya imzalanan sözleşmelere ilişkin her türlü uygun tedbiri almak, ulusal yetkilendirme görevlisinin sorumluluğundadır.

Madde 17

Yönetim yetkilerinin verilmesinin geri çekilmesi veya askıya alınması

1. Komisyon, Madde 11'de belirtilen gerekliliklere uyulmasını izler.

2. Yetkili akreditasyon görevlisinin ulusal yetkilendirme görevlisinin akreditasyonunu sürdürme, askıya alma veya geri çekme yönündeki kararı veya ulusal yetkilendirme görevlisinin uygulama biriminin akreditasyonunu sürdürme, askıya alma veya geri çekme yönündeki kararı ne olursa olsun, Komisyon dilediği zaman, özellikle de Madde 11’de belirtilen gereklilikler yerine getirilmediğinde veya getirilmiyorsa, yönetim yetkilerini geri çekebilir veya askıya alabilir.

3. Yönetim yetkilerinin verilmesi Komisyon tarafından geri çekildiğinde veya askıya alındığında bu paragrafın hükümleri geçerlidir.

Komisyon, yararlanıcı ülkeye fon transferini durdurur.

Diğer tüm finansal düzeltmeler saklı kalmak kaydıyla, Komisyon Madde 49’da belirtildiği üzere yönetim yetkilerinin verilmesine ilişkin gerekliliklere geçmişte uymamış olmasını dikkate alarak yararlanıcı ülke aleyhine finansal düzeltmeler yapabilir.

Komisyon, böyle bir askıya almanın veya geri çekmenin diğer sonuçlarını özel bir Komisyon Kararında belirtebilir.

Madde 18

Komisyon tarafından yapılan harcama öncesi kontroller olmaksızın adem-i merkezi yönetime geçiş

1. Komisyon tarafından harcama öncesi kontroller olmaksızın adem-i merkezi yönetime geçiş, yardımın Madde 10’a uygun olarak adem-i merkezi bir temelde yürütüldüğü tüm IPA bileşenlerinin uygulanmasında hedef olacaktır. Bu hedefe ulaşma konusundaki zamanlama, ilgili IPA Bileşenine bağlı olarak değişkenlik gösterebilir.

2. Yönetim yetkilerinin verilmesine ilişkin Komisyon Kararında belirtilen harcama öncesi kontrolleri olmaksızın uygulamalara başlamadan önce Komisyon, yönetim ve kontrol sisteminin ilgili Topluluk kuralları ve ulusal kurallara uyumlu olarak etkili bir şekilde işlediğinden emin olur.

3. Özellikle, Komisyon yararlanıcı ülke vasıtasıyla, Madde 8(4)(c)’de belirtilen finansman anlaşmasına dahil olan ve harcama öncesi kontrollerden kademeli olarak feragat edilmesine atıfta bulunabilecek yol haritasının uygulanmasını izler.

4. Komisyon, yararlanıcı ülke tarafından ulaşılan başarılı sonuçları, özellikle de yardımın temini ve müzakere sürecinde dikkate alır.

Madde 19

Dolandırıcılığa karşı önlemler

1. Yararlanıcı ülkeler şüpheli dolandırıcılık ve yolsuzluk vakalarının soruşturulmasını ve etkili biçimde çözülmesini temin eder ve 1828/2006⁹ sayılı Komisyon Tüzüğünde (EC) anılan kontrol ve raporlama mekanizmasının işlemlerini sağlar. Şüpheli dolandırıcılık ve yolsuzluk vakaları halinde Komisyon vakit geçirmeden durumdan haberdar edilir.

2. Ayrıca, yararlanıcı ülkeler satın alma prosedürünün veya hibe verilmesi prosedürünün herhangi bir safhasında veya ilgili sözleşmelerin uygulanması sırasında her türlü aktif veya pasif yolsuzluğu önlemek ve karşı koymak için uygun tedbirleri alır.

Madde 20

Denetim izi

---

⁹ OJ L371, 27.12.2006, s.1.

Ulusal yetkilendirme görevlisi, gerekli tüm bilgilerin her zaman yeterince ayrıntılı bir denetim izi yapılabilmesine imkan sağlayacak şekilde tutulmasını temin eder. Bu bilgi ödeme uygulamalarının yetkilendirilmesine, bu tür uygulamaların muhasebesine ve ödemelerine ve avanslara, teminatlara ve borçlara dair evrak kanıtlarını içerir.

Alt Kısım 2

Birimler ve otoriteler

Madde 21

Atama

1. Yararlanıcı ülke aşağıdaki farklı organları ve otoriteleri tayin eder:

- (a) bir ulusal IPA koordinatörü,
- (b) bölgesel kalkınma bileşeni ve insan kaynaklarının gelişimi bileşeni için bir stratejik koordinatör,
- (c) bir yetkili akreditasyon görevlisi,
- (d) bir ulusal yetkilendirme görevlisi,
- (e) bir ulusal fon,
- (f) IPA bileşeni veya programı başına bir uygulama birimi,
- (g) bir denetim otoritesi.

2. Yararlanıcı ülke, 1605/2002 sayılı Tüzüğün (EC, Euratom) Madde 56(2)'sine uygun olarak paragraf 1'in (a) ila (g) bendlerinde belirtilen organlar ve otoriteler arasında uygun görevler ayrılığını temin eder.

3. Komisyon, ancak paragraf 1'de belirtilen organlar ve otoriteler atandıktan sonra bu Tüzüğün Madde 14'üne uygun olarak yönetim yetkilerini yararlanıcı ülkeye verir.

Madde 22

Ulusal IPA koordinatörünün görev ve sorumlulukları

1. Ulusal IPA koordinatörü, yararlanıcı ülke tarafından atanır. Kendisi IPA Tüzüğü altındaki yardımın genel koordinasyonunu sağlayacak olan, yararlanıcı ülkede hükümet veya devlet idaresinde üst düzey bir memurdur.

2. Ulusal IPA koordinatörü özellikle:

(a) Komisyon ile yararlanıcı ülke arasında ortaklığı ve genel katılım süreci ile IPA Tüzüğü altında yardım kullanımını arasında yakın bir bağlantıyı temin eder;

(b) aşağıdaki hususlardan sorumludur:

- bu Tüzük altında belirtilen programların tutarlılığı ve koordinasyonu,
- geçiş yardımı ve kurumsal yapılanma bileşeni için ulusal düzeyde yıllık programlama,

-yararlanıcı ülkenin hem Üye Devletlerle hem de diğer yararlanıcı ülkelerle ilgili sınır ötesi programların yanı sıra, Topluluk araçları altındaki uluslararası, bölgelerarası veya deniz havzası programlarına katılımının koordinasyonu. Ulusal IPA koordinatörü, bu koordinasyonla ilgili görevleri bir sınır ötesi işbirliği koordinatörüne havale edebilir.

(c) Madde 61(3)'te belirtildiği üzere uygulamayla ilgili IPA yıllık ve nihai raporlarının hazırlanması ve IPA izleme komitesinin incelemesinin ardından Komisyona ve bir nüshasının

ulusal yetkilendirme görevlisine sunulması.

Madde 23

Stratejik koordinatörün görev ve sorumlulukları

1. Bölgesel kalkınma bileşeni ve insan kaynaklarının gelişimi bileşeni arasında koordinasyonu sağlamak için yararlanıcı ülke tarafından, ulusal IPA koordinatörünün sorumluluğu altında, bir stratejik koordinatör atanır. Stratejik koordinatör, ilgili bileşenlerin yürütülmesi konusuna hiçbir şekilde dahil olmayan yararlanıcı ülkenin devlet yönetiminde bir mercidir.

2. Stratejik koordinatör özellikle:

(a) bölgesel kalkınma bileşeni ve insan kaynaklarının gelişimi bileşeni altında verilen yardımı koordine eder;

(b) Madde 154'te tanımlandığı şekilde stratejik uyum çerçevesini hazırlar;

(c) sektörel stratejiler ve programlar arasında koordinasyonu sağlar.

Madde 24

Yetkili akreditasyon görevlisinin sorumlulukları

1. Yararlanıcı ülke tarafından bir yetkili akreditasyon görevlisi atanır. Kendisi yararlanıcı ülkede hükümet veya devlet idaresinde üst düzey bir memurdur.

2. Yetkili akreditasyon görevlisi, Madde 12 ve 15'e uygun olarak ulusal yetkilendirme görevlisinin ve ulusal fonun akreditasyonunu verme, izleme ve askıya alma veya geri çekmeden sorumludur.

Madde 25

Ulusal yetkilendirme görevlisinin görev ve sorumlulukları

1. Yararlanıcı ülke tarafından bir ulusal yetkilendirme görevlisi atanır. Kendisi yararlanıcı ülkede hükümet veya devlet idaresinde üst düzey bir memurdur.

2. Ulusal yetkilendirme görevlisi:

(a) ulusal fonun başkanı olarak, yararlanıcı ülkede AB fonlarının mali yönetiminin tüm sorumluluğunu üstlenir; işlemlerin yasalara ve usullere uygunluğundan sorumludur;

(b) IPA Tüzüğü altındaki yönetim ve kontrol sistemlerinin etkili şekilde işlemesinden sorumludur.

3. Paragraf 2(a)'da belirtilen amaçlar doğrultusunda ulusal yetkilendirme görevlisi, özellikle aşağıdaki görevleri yerine getirir:

(a) yapılan işlemlerin yasalara ve usullere uygunluğu hakkında güvence sağlamak;

(b) harcamaların ve ödeme uygulamalarının tasdikli beyanlarını hazırlamak ve Komisyona sunmak; ulusal yetkilendirme görevlisi, ödeme başvurusunun doğruluğundan ve uygulama birimlerine ve/veya nihai yararlanıcılara yapılan fon transferlerinden sorumludur;

(c) eş finansman elemanlarının varlığını ve doğruluğunu teyit etmek;

(d) herhangi bir yolsuzluğun tespit edilmesini ve hemen bildirilmesini sağlamak;

(e) Madde 50'nin hükümleri gereğince tespit edilen yolsuzluklarla ilgili mali düzenlemeleri yapmak;

(f) Komisyon ve yararlanıcı ülke arasında gönderilen mali bilgiler için irtibat noktası olmak.

4. Paragraf 2(b)'de belirtilen amaçlar doğrultusunda ulusal yetkilendirme görevlisi, özellikle aşağıdaki görevleri yerine getirir:

(a) Uygulama birimlerinin akreditasyonunu verme, izleme ve askıya alma veya geri çekmeden sorumlu olmak.

(b) IPA Tüzüğü altındaki yardımın yönetim sistemlerinin işlerliğinin varlığını ve etkililiğini sağlamak;

(c) Fonların yönetimine ilişkin iç kontrol sisteminin etkili ve etkin olmasını sağlamak;

(d) Yönetim ve kontrol sistemleri hakkında rapor vermek;

(e) Uygun bir raporlama ve bilgi sisteminin işlerliğini sağlamak;

(f) Madde 30(1) uyarınca denetim otoritesinden gelen denetim raporlarındaki bulguları izlemek;

(g) Yönetim ve kontrol sistemlerine ilişkin her türlü önemli değişikliği anında Komisyona bildirmek ve bildirinin bir nüshasını yetkili akreditasyon görevlisine sunmak.

5. Paragraf 2(a) ve (b)'de belirtilen sorumluluklara uygun olarak ulusal yetkilendirme görevlisi, Madde 27'de belirtildiği şekilde bir yıllık güvence beyanı hazırlar.

Madde 26

Ulusal fon

Ulusal fon, yararlanıcı ülkede bakanlık düzeyindeki, merkezi bütçe yeterliliğine sahip bir organdır.

Ulusal fon bir merkezi hazine gibi hareket eder ve ulusal yetkilendirme görevlisinin sorumluluğunda, IPA Tüzüğü altında verilen yardımın mali yönetimine ilişkin görevlerden sorumludur.

Özellikle banka hesaplarının organize edilmesinden, Komisyondan fon talep edilmesinden, Komisyondan alınan fonların uygulama birimlerine veya nihai yararlanıcılara aktarılması iznin verilmesinden ve Komisyona mali rapor verilmesinden sorumludur.

Madde 27

Ulusal yetkilendirme görevlisinin güvence beyanı

1. Madde 25(5) uyarınca ulusal yetkilendirme görevlisi, her yıl 28 Şubat itibariyle Komisyona sunulacak bir güvence beyanı biçiminde yıllık bir bildirim hazırlar. Teminat beyanının bir nüshasını da yetkili akreditasyon görevlisine gönderir.

2. Güvence beyanı, ulusal yetkilendirme görevlisinin mali yıl boyunca yönetim ve kontrol sistemleri üzerinde bizzat yaptığı denetimlere dayanır.

3. Güvence beyanı çerçeve anlaşmada belirtilen şekilde hazırlanır ve aşağıdaki hususları içerir:

(a) yönetim ve kontrol sistemlerinin etkili bir şekilde işlediğinin teyidi;

(b) yapılan işlemlerin yasalara ve usullere uygun olduğunun teyidi;

(c) sistemler ve kontrollerdeki her türlü değişikliklerle ilgili bilgi ve destekleyici muhasebe bilgileri.

4. Paragraf 3'ün (a) ve (b) bendleriyle ilgili olarak gerek duyulan teyitlerin erişilebilir olmaması halinde, ulusal yetkilendirme görevlisi Komisyonu, bu durumun nedenleri ve potansiyel sonuçları ile durumu çözmek ve Topluluğun çıkarlarını korumak için yapılanlar

hakkında bilgilendirir. Bu bilginin bir nüshasını da yetkili akreditasyon görevlisine sunar.

Madde 28

Uygulama biriminin görev ve sorumlulukları

1. Her bir IPA bileşeni veya programı için IPA Tüzüğü kapsamındaki yardımın yönetimi ve yürütülmesi konularından sorumlu bir uygulama birimi kurulur.

Uygulama birimi, yararlanıcı ülkenin idaresi dahilindeki bir organ veya organlar grubu olur.

2. Uygulama birimi, ilgili programın veya programların sağlam mali yönetim ilkesiyle yürütülmesinden ve yönetilmesinden sorumludur. Bu amaçlar doğrultusunda aşağıdaki hususların da aralarında bulunduğu bir dizi görevi yerine getirir:

(a) Yıllık veya çok yıllık programların hazırlanması;

(b) Madde 59'da tanımlandığı şekilde programın yürütülmesini izleme ve özellikle de programların yürütülme kalitesini izlemek için gerekli belgeleri tedarik ederek sektörel izleme komitesinin faaliyetlerine rehberlik etme;

(c) Madde 61(1)'de tanımlanan sektörel yıllık ve nihai uygulama raporlarını hazırlama ve bunları Komisyona, ulusal IPA koordinatörüne ve ulusal yetkilendirme görevlisine sunma;

(d) Fonlama için faaliyetlerin seçilmelerini, programlara uygulanabilir kriterlere uygun olarak onaylanmalarını, ayrıca ilgili Topluluk kurallarına ve ulusal kurallara uygun olmalarını sağlama;

(e) Madde 20'ye uygun olarak yeterli bir denetim izi temin etmek için gereken tüm belgelerin toplanmasını sağlayacak prosedürleri oluşturma;

(f) İhale prosedürlerini, ihalenin bir yükleniciye verilmesi prosedürlerini, müteakip sözleşmeleri ve nihai yararlanıcıya ödemeler yapma ve geri alma prosedürlerini düzenleme;

(g) Faaliyetlerin yürütülmesine dahil olan tüm organların ayrı bir muhasebe sistemi veya ayrı bir muhasebe kodlama sistemi kullanmalarını temin etme;

(h) ulusal fon ve ulusal yetkilendirme görevlisinin harcamalarla ilgili yapılan tüm prosedürler ve teyitlerle ilgili her türlü bilgiyi edinmelerini sağlama;

(i) raporlama ve bilgi sistemini kurma, sürdürme ve güncelleme;

(j) beyan edilen giderlerin esasında geçerli kurallar dahilinde yapıldığını, ürünlerin ve hizmetlerin onay kararına uygun olarak alındığını ve nihai yararlanıcının ödeme gerekliliklerinin doğru olduğunu temin etmek için gerekli teyit prosedürlerini uygulamak. Bu teyitler faaliyetlerin idari, mali, teknik ve fiziksel yönlerini uygun olması halinde aşağıdakileri de kapsar;

(k) kendi kurumunu oluşturan farklı organlarının iç denetimini sağlama;

(l) usulsüzlüklerin raporlanmalarını sağlama;

(m) bilgi ve kamuoyuna açıklık gerekliliklerine uygunluğu sağlama.

3. Uygulama birimini oluşturan organların başkanları açıkça belirtilir ve Madde 11(3) uyarınca kendi organlarına verilen görevlerden sorumludurlar.

Madde 29

Denetim otoritesinin görev ve sorumlulukları

1. Yararlanıcı ülke tarafından yönetim ve kontrol sistemlerindeki her kademedeki fonksiyonel olarak bağımsız olan ve uluslararası denetim standartlarına uygun bir denetim otoritesi tayin

edilir. Denetim otoritesi, yönetim ve kontrol sistemlerinin etkili ve gereken şekilde işlediğini doğrulamaktan sorumludur.

2. Denetim otoritesi, başkanının sorumluluğu altında, özellikle:

(a) her bir yıl içinde aşağıdaki hususları teyit etmeyi hedefleyen denetimleri içeren yıllık bir denetim faaliyet planı oluşturur ve uygular:

- yönetim ve kontrol sistemlerinin etkili işlemesi,
- Komisyon tarafından sağlanan muhasebe bilgisinin güvenilirliği.

Denetim faaliyeti, uygun bir faaliyetler veya işlemler örnekleminin denetimlerini ve prosedürlerin incelenmesini içerir.

Yıllık denetim faaliyeti planı söz konusu yılın başlamasından önce ulusal yetkilendirme görevlisine ve Komisyona sunulur.

(b) aşağıdakileri sunar:

- çerçeve anlaşmada bulunan modeli izleyen, denetim otoritesi tarafından kullanılan kaynakları belirten ve ilgili yılın 30 Eylül'ünde sona eren bir önceki 12 aylık dönemin yıllık denetim faaliyetiyle uyumlu olarak yürütülen denetimlerde tespit edilen yönetim ve kontrol sistemlerindeki veya işlem bulgularındaki her türlü zayıflığın bir özetini veren yıllık bir denetim faaliyet raporu. Yıllık denetim faaliyet raporu Komisyona, ulusal yetkilendirme görevlisine ve yetkili akreditasyon görevlisine her yıl 31 Aralık itibarıyla sunulur. Bu tür bir ilk rapor, bu Tüzüğün yürürlüğe girmesinden 30 Kasım 2007'ye kadar olan dönemi kapsar,

- çerçeve anlaşmada bulunan modeli izleyen, yönetim ve kontrol sistemlerinin etkili işleyip işlemediğini ve bu Tüzüğün ve/veya Komisyon ile yararlanıcı ülke arasındaki diğer anlaşmaların gerekliliklerine uyup uymadığını belirten yıllık bir görüş raporu. Bu görüş raporu Komisyona, ulusal yetkilendirme görevlisine ve yetkili akreditasyon görevlisine sunulur. Yıllık denetim faaliyet raporu ile aynı dönemi kapsar ve aynı son teslim tarihinde sunulur,

- herhangi bir programın veya bir parçasının kapatılması nedeniyle ulusal yetkilendirme görevlisi tarafından Komisyona sunulan her türlü nihai harcama beyanı ile ilgili bir görüş raporu. Uygun hallerde nihai harcama beyanı, yıllık olarak sunulan hesap formundaki ödeme uygulamalarını içerebilir. Herhangi bir nihai ödeme beyanına ilişkin görüş raporu, çerçeve anlaşmanın ekinde verilen modele uygun olarak hazırlanır. Nihai ödeme başvurusunun geçerliliğini ele alır ve uygun hallerde nihai denetim faaliyet raporu ile desteklenebilir. Ulusal yetkilendirme görevlisi tarafından sunulan ilgili nihai harcama beyanı ile aynı zamanda veya söz konusu nihai harcama beyanının sunulmasından sonra üç ay içinde Komisyona ve yetkili akreditasyon görevlisine gönderilir.

Yıllık denetim faaliyeti planına ve/veya paragraf (b)'de belirtilen raporlara ve görüşlere ilişkin daha fazla özel koşul, sektörel anlaşmalarda veya finansman anlaşmalarında belirtilebilir.

Bu Maddenin gerektirdiği denetim faaliyetinin, raporların ve denetim görüşlerinin metodolojisi konusunda denetim otoritesi, özellikle risk değerlendirmesi, denetimin somutluğu ve örneklem alma alanlarında uluslararası denetim standartlarına uyar. Bu metodoloji özellikle örneklem alma, güven seviyeleri ve somutluk konularına uygun bir genel yaklaşım konusunda Komisyondan alınacak yönlendirme ve tanımlarla tamamlanabilir.

Madde 30

Denetim otoritesi raporlarının takibi

1. Madde 29(2)(b)'nin birinci ve ikinci satırbaşlarında anılan raporların ve görüşlerin

alınmasını takiben ulusal yetkilendirme görevlisi:

(a) yönetim ve kontrol sistemlerinde herhangi bir iyileştirmeye gerek olup olmadığına karar verir, bu bağlamda kararlarını kayda geçirir ve bu iyileştirmelerin doğru zamanda uygulanmasını temin eder;

(b) Komisyona yapılan ödeme uygulamalarıyla ilgili gerekli düzenlemeleri yapar.

2. Komisyon raporlara ve görüşlere istinaden örneğin bir mali düzeltme prosedürü başlatarak bizzat takip başlatma kararı alabilir veya ulusal yetkilendirme görevlisini ve yetkili akreditasyon görevlisini kararı hakkında bilgilendirerek yararlanıcı ülkeden harekete geçmesini talep edebilir.

Madde 31

Özel organlar

Madde 21’de belirtilen uygulama birimleri ve otoriteler tarafından tanımlanan genel çerçeve dahilinde Madde 28’de tanımlanan görevler, başlangıçta atanan uygulama birimlerinin dahilinde veya dışında olan özel organlar halinde gruplanabilir ve bu organlara tahsis edilebilir. Bu gruplama ve tahsis, 1605/2002 sayılı Tüzük (EC, Euratom) tarafından getirilen görevlerin ayrımına saygı gösterir ve anılan Maddede açıklanan görevlerin nihai sorumluluğunun başlangıçta atanan uygulama biriminde kalmasını temin eder. Bu tür bir yeniden yapılandırma, yazılı anlaşmalar halinde resmileştirilir ve ulusal yetkilendirme görevlisinin akreditasyonuna ve Komisyon tarafından yönetim yetkilerinin verilmesine tabidir.

Alt Bölüm 2

Diğer yönetim biçimleri

Madde 32

Merkezi veya ortak yönetim için yapılar ve otoriteler

1. Merkezi veya ortak yönetimin varlığı halinde, yararlanıcı ülke, Komisyona karşı doğrudan yararlanıcı ülkeyi temsil edecek bir ulusal IPA koordinatörü atar. Bu koordinatör hem genel katılım süreci hem de IPA altındaki AB katılım öncesi yardım konularında Komisyon ile yararlanıcı ülke arasında yakın bir bağ kurulmasını temin eder.

Ulusal IPA koordinatörü ayrıca yararlanıcı ülkenin hem Üye Devletlerle hem de diğer yararlanıcı ülkelerle ilgili sınır ötesi programların yanı sıra, Topluluk araçları altındaki uluslararası, bölgeler arası veya deniz havzası programlarına katılımının koordinasyonundan sorumludur. Bu koordinasyonla ilgili görevleri bir sınır ötesi işbirliği koordinatörüne havale edebilir.

2. Sınır ötesi işbirliği bileşeninin varlığı halinde, yararlanıcı ülke tarafından Madde 139’un hükümlerine uygun olarak uygulama birimleri tayin edilir ve yürürlüğe sokulur.

Madde 33

Ortak yönetim için yapılar ve otoriteler

Bir Üye Devletle ortak yönetim yoluyla yürütülen sınır ötesi programların varlığı halinde, Madde 102’de belirtildiği şekilde sınır ötesi programa katılan Üye Devletlerden birinde aşağıdaki uygulama birimleri uygulamaya sokulacaktır:

- tek bir yönetim otoritesi,
- tek bir tasdik otoritesi,

- tek bir denetim otoritesi.

BÖLÜM III

Avrupa Topluluğu'nun mali katkısı

Madde 34

Harcamanın uygunluğu

1. Adem-i merkezi yönetimin varlığı halinde, yetkili akreditasyon görevlisi ve ulusal yetkilendirme görevlisi tarafından verilen akreditasyonlara rağmen, imzalanan sözleşmeler ve ek belgeler, ulusal otoritelerce yapılan harcamalar ve ödemeler için, Paragraf 2'de aksi belirtilmediği sürece, Komisyon tarafından ilgili yapı ve otoritelere yönetim yetkisi verilmesinden önce IPA Tüzüğü altında fon aktarımı yapılmaz.

Harcamaların uygunluğunun nihai tarihi, Kısım II'de veya gerekli hallerde finansman anlaşmalarında belirtilir.

2. Yönetim ve kontrol sistemlerinin oluşturulmasına destek amaçlı teknik yardım, 1 Ocak 2007'den sonra yapılan harcamalar için başlangıçtaki yönetim yetkisinin verilmesinden önce sağlanabilir.

Teklif çağruları veya ihale çağruları, yönetimin ilk toplantısından önce veya söz konusu faaliyetler veya çağrılarla ilgili bir şerh maddesinde belirtilen süreler dahilinde yönetimin bu ilk toplantısının gerçekleştirilmesine ve Komisyonun dikkate aldığı belgelerin önceden onaylanmasına tabi olarak 1 Ocak 2007'den sonra yapılabilir. Teklif veya ihale çağruları yönetim yetkilerinin verilmesine ilişkin karara bağlı olarak iptal edilebilir veya değiştirilebilir.

3. Aşağıdaki harcamalar IPA Tüzüğü kapsamında uygun değildir:

- (a) katma değer vergileri dahil olmak üzere vergiler;
- (b) gümrük ve ihracat vergileri veya diğer her türlü harç;
- (c) arazi veya mevcut binaların alımı, kiralanmasını veya leasing'i;
- (d) cezalar, mali cezalar ve mahkeme giderleri;
- (e) işletme maliyetleri;
- (f) ikinci el ekipman;
- (g) banka ücretleri, teminat maliyetleri ve benzer harçlar;
- (h) söz konusu bileşene özel Avro hesaplarıyla ilgili her türlü para birimi dönüşüm maliyeti, ücretleri ve kur kayıpları, ayrıca diğer salt mali harcamalar;
- (i) aynı katkılar.

4. Bu Tüzük kapsamında finanse edilen harcamalar, Topluluk bütçesi altındaki diğer finansmanlara tabi değildir.

Madde 35

Alındıların işlenmesi

1. Bu Tüzüğün amaçları doğrultusunda alındılar, eş finansmanı döneminde bir faaliyetten, satışlardan, kiralamalardan, hizmetlerden, kayıt ücretlerinden veya diğer eşdeğer alınılardan elde edilen geliri içerir, aşağıdaki haller buna dahil değildir:

- (a) firmalara yatırım yapılması halinde eş finansman sağlanan yatırımların ekonomik ömrü boyunca elde edilen alındılar;

(b) risk sermayesi ve ikraz fonları, garanti fonları, leasing de dahil olmak üzere bir finans mühendisliği tedbiri çerçevesinde elde edilen alımlar;

(c) uygun hallerde, özel sektörden faaliyetlerin eş finansmanı için alınan ve programın mali tablolarında kamu katkısının yanında gösterilecek olan katkılar.

2. Paragraf 1'de tanımlandığı şekliyle alımlar, ilgili faaliyet için yapılan uygun harcamalardan çıkarılacak geliri temsil eder. Programın kapatılmasından daha geç olmamak kaydıyla bu tür alımlar eş finanse edilen faaliyet tarafından tamamen veya kısmen sağlanmış olmalarına bağlı olarak, tamamen veya kısmen ilgili faaliyetin giderlerinden çıkarılır.

3. Bu Madde aşağıdakiler için uygulanmaz:

- kırsal kalkınma bileşeni,
- Madde 150'de tanımlanan gelir getiren altyapılar.

Madde 36

Faiz mülkiyeti

Bileşene özel Avro hesaplarından elde edilen her türlü faiz, yararlanıcı ülkeye aittir. Bir programın Topluluk tarafından finanse edilmesiyle elde edilen faiz, yararlanıcı ülke için ulusal kamu katkısı biçiminde bir kaynak kabul edilerek yalnızca ilgili programa gönderilir ve programın nihai kapanış zamanında Komisyona beyan edilir.

Madde 37

Topluluk finansmanı

1. Topluluk tarafından çok yıllık veya yıllık programların harcamaları için tahsis edilen mali katkı, IPA Tüzüğü'nün Madde 5'i altındaki çok yıllık gösterge niteliğinde mali çerçevede önerilen dağılımlara uygun olarak belirlenir.

2. Çeşitli IPA bileşenleri altında yardım alan tüm faaliyetler, ulusal ve Topluluk katkıları gerektirir.

Madde 38

Yardım yoğunluğu ve Topluluk katkısının oranı

1. Topluluk katkısı her bir IPA bileşeni için Kısım II'de tanımlandığı şekilde uygun harcamalara göre hesaplanır.

2. Her bir IPA bileşeni için yıllık veya çok yıllık programları kabul etme hususundaki finansman kararları, Topluluk katkısının maksimum gösterge niteliğinde miktarını ve her bir öncelik eksenini için müteakip maksimum oranı belirler.

BÖLÜM IV

Mali yönetim

Alt Bölüm 1

Bütçesel taahhütler

Madde 39

İlkeler

1. İlgili yararlanıcı ülkeyle yapılacak olan finansman anlaşması şeklini alacak olan yasal taahhüdün miktarına ilişkin bütçe taahhüdü, yıllık programların kabul edildiği finansman kararları temelinde kabul edilir.

2. Çok yıllık programların kabul edildiği finansman kararları, ilgili yararlanıcı ülkeyle yapılacak olan finansman anlaşması şeklini alacak olan çok yıllık yasal taahhütlerin alınmasını sağlayabilir.

Yasal taahhüdün miktarına ilişkin bütçe taahhüdü, alınan finansman kararın gerektirdiği hallerde ve çok yıllık gösterge niteliğinde finansal çerçeve dikkate alınarak, birkaç yıla yayılan yıllık taksitlere bölünebilir. Bu hususla ilgili finansman kararı ve finansman anlaşması bu taksitlendirmeyi uygun finansman tablolarında belirtir.

Alt Bölüm 2

Adem-i merkezi yönetim kuralları

Madde 40

Ödemeler

1. Topluluk katkısının Komisyon tarafından ödenmesi, mevcut fonların limitleri dahilinde yapılır. Çok yıllık programların söz konusu olduğu hallerde her bir ödeme, ilgili IPA bileşeninin en erken açık bütçe taahhüdüne aktarılır.
2. Ödemeler ön finansman, ara ödeme ve nihai bakiyenin ödenmesi şeklindedir.
3. Her yıl 28 Şubat itibariyle, yararlanıcı ülke, ilgili finansman yılına ve takip eden yıla ait muhtemel ödeme tahminlerini her bir IPA bileşeni veya programına uygun olarak Komisyona gönderir. Komisyon tahminlerin güncelleştirilmesini talep edebilir.
4. Komisyon ile Madde 21'de belirtilen otoriteler ve uygulama birimleri arasındaki finansman işlemleriyle ilgili olan bilgi alışverişi, uygun hallerde, Komisyon ve yararlanıcı ülke arasında anlaşmaya varılan prosedürler çerçevesinde, elektronik araçlarla yapılır.
5. Ön finansman ve ara ödemelerin birlikte toplamı, her bir programın finansman tablosunda belirtildiği gibi, Komisyon katkısının %95'ini geçemez.
6. Paragraf 5'te belirtilen tavana ulaşıldığında, ulusal yetkilendirme görevlisi, geri alınan miktarla ilgili bilgiyle beraber belgelenen tüm harcamaları da Komisyona iletmeye devam eder.
7. Yararlanıcı ülke tarafından sunulan programlar, onaylı harcama beyanları, ödeme uygulamaları ve uygulama raporlarında belirtilen harcama miktarları Avro cinsinden belirtilir. Yararlanıcı ülkeler ilgili uygulama biriminin hesaplarında kayıtlı olan harcamanın yapıldığı ayda Komisyon tarafından belirlenen Avro hesaplama oranına göre söz konusu gider tutarını ulusal para birimlerinden Avro'ya çevirir.
8. Ulusal fona Komisyon tarafından yapılan ödemeler, Madde 41, 42, 43, 44 ve 45'te ve sektörel anlaşmalar veya finansman anlaşmalarında belirtilen hükümler uyarınca Avro hesabına yapılır. Her bir IPA programı veya programları için ayrı bir Avro hesabı açılır ve yalnızca o program veya bileşenle ilgili işlemler için kullanılır.
9. Yararlanıcı ülkeler, nihai yararlanıcıların toplam kamu katkısını zamanında ve eksiksiz olarak almasını temin eder. Nihai yararlanıcıların alacağı meblağı azaltacak hiçbir özel harç veya eşdeğer kesinti getirilemez.
10. Harcama, ancak nihai yararlanıcı tarafından yapılır ve ödenirse topluluk finansmanına dahil edilebilir. Programa göre harcamanın karşılanmadığı durumlarda, nihai yararlanıcılar tarafından ödenen harcama fatura veya eşdeğer bir belge veya benzer diğer evrakla ispatlanır. Harcama ulusal yetkilendirme görevlisi tarafından doğrulanmak zorundadır.

Madde 41

Ödeme uygulamalarının kabul edilebilirliği

Bir ödeme başvurusunun Komisyon tarafından onaylanması için Madde 42(1), 43(1) ve 45(1)'de belirtilen asgari gereklilikler yerine getirilmelidir.

Madde 42

Ön finansman

1. Bir ön finansman ödemesi için ödeme başvurusu söz konusu olduğunda Madde 41'de belirtilen asgari şartlar aşağıdaki gibidir:

(a) ulusal yetkilendirme görevlisinin ilgili Avro hesabının açıldığını Komisyona bildirmiş olması;

(b) yetkili akreditasyon görevlisi ve ulusal yetkilendirme görevlisi tarafından verilen akreditasyonların yürürlükte olmaları ve Komisyon tarafından verilen yönetim yetkisinin geçerliliğini sürdürmesi;

(c) ilgili finansman anlaşmasının yürürlüğe girmiş olması.

2. Ön-finansman ödemeleri, bu Tüzüğün Kısım II'sinde belirtildiği gibi, ilgili programa yapılan Komisyon katkısının belirli bir yüzdesini temsil eder. Çok yıllık programlarda, ön finansman planı birçok mali yıla yayılabilir.

3. Ön finansman olarak ödenen toplam miktar, bu miktarın ilk ödendiği tarihten sonraki 15 ay içinde ilgili program için hiçbir ödeme başvurusu gönderilmemesi halinde Komisyona geri ödenir. Komisyonun ilgili programa olan katkısı bu tür geri ödemelerden etkilenmez.

4. Toplam ön finansman miktarı, en geç program sona erdiğinde ödenir. Program süresi boyunca ulusal yetkilendirme görevlisi, ön finansman ödemelerini yalnızca bu Tüzüğe uygun olan giderlerin ödemesi amacıyla kullanır.

Madde 43

Ara ödemeler

1. Bir ara ödemeye ilgili bir ödeme başvurusu halinde Madde 41'de belirtilen asgari şartlar aşağıdaki gibidir:

(a) ulusal yetkilendirme görevlisinin Komisyona söz konusu ödemeye ilgili bir ödeme başvurusu ve harcama beyanı göndermiş olması; harcama beyanının ulusal yetkilendirme görevlisi tarafından tasdiki;

(b) Komisyon finansman kararında belirtildiği üzere, her bir öncelik ekseninde altında Topluluk yardımıyla ilgili tavan rakamlara uyulması;

(c) uygulama biriminin Madde 61(1)'de belirtildiği şekilde sektörel yıllık uygulama raporlarını, en yakın tarihli olan da dahil olmak üzere, Komisyona göndermiş olması;

(d) denetim otoritesinin Madde 29(2)(b)'nin birinci ve ikinci satırbaşları uyarınca, en yakın tarihli yıllık denetim faaliyet raporunu ve yönetim ve kontrol sistemlerinin bu Tüzüğün ve/veya Komisyon ile yararlanıcı ülke arasında yapılan her türlü anlaşmanın gerekliliklerine uygunluğuna dair görüş raporunu Komisyona göndermiş olması;

(e) yetkili akreditasyon görevlisi ve ulusal yetkilendirme görevlisi tarafından verilen akreditasyonların yürürlükte olmaları ve Komisyon tarafından verilen yönetim yetkisinin geçerliliğini sürdürmesi.

Bu paragrafta belirtilen koşullardan biri veya daha fazlası yerine getirilmezse, yararlanıcı ülke, Komisyon tarafından talep edildiğinde ve Komisyon tarafından belirlenen zaman sınıırı

içinde bu durumu düzeltmek için gerekli adımları atar.

2. Uygulanabilir kurallara uyulmadığı veya Topluluk fonlarının uygunsuz biçimde kullanıldığı anlaşılırsa, Komisyon Madde 46'nın hükümleri uyarınca yararlanıcı ülkeye yaptığı ara ödemeleri azaltabilir veya geçici olarak askıya alabilir. Komisyon, yararlanıcı ülkeyi bu durumdan anında haberdar eder.

3. Ara ödemelerin askıya alınması veya azaltılması, orantısallık ilkesine uygun olur ve uygunluk kararları ve hesabı kapatma kararları ile mali düzeltmelerden bağımsızdır.

Madde 44

Ödemelerin hesaplanması

Ödemeler, Topluluğun ilgili faaliyetlerin finansmanına yaptığı katkıya göre finansman anlaşmasında her bir öncelik eksenini için belirlenen eş finansman oranının uygun harcamaya uygulanarak elde edilen meblağa kadar hesaplanır.

Madde 45

Nihai bakiyenin ödenmesi

1. Nihai bakiyenin ödenmesi halinde, 1605/2002 sayılı Tüzüğün (EC, Euratom) Madde 166'sında belirlenen son tarih geçerlidir ve Madde 41'de atıf yapılan asgari şartlar aşağıdaki gibidir:

(a) ulusal yetkilendirme görevlisinin Komisyona söz konusu ödemeye ilgili bir ödeme başvurusu ve harcama beyanı göndermiş olması; harcama beyanının ulusal yetkilendirme görevlisi tarafından belgelenmesi;

(b) uygulama biriminin Madde 61(1)'de belirtildiği şekilde sektörel nihai raporlarını Komisyona göndermiş olması;

(c) denetim otoritesinin Madde 29(2)(b)'nin üçüncü satırbaşı uyarınca, bir nihai faaliyet raporu ile desteklenen nihai harcama beyanına dair görüş raporunu Komisyona göndermiş olması;

(d) yetkili akreditasyon görevlisi ve ulusal yetkilendirme görevlisi tarafından verilen akreditasyonların yürürlükte olmaları ve Komisyon tarafından verilen yönetim yetkisinin geçerliliğini sürdürmesi.

2. 31 Aralık 2017 tarihinde hala açık olan ve paragraf 1'de belirtilen belgelerin 31 Aralık 2018 itibarıyla Komisyona sunulmadığı çok yıllık programlara ilişkin bütçe taahhütleri otomatik olarak iptal edilir.

Madde 46

Ödemelerin askıya alınması

1. Aşağıdaki durumlarda ödemelerin tamamı veya bir kısmı Komisyon tarafından askıya alınabilir:

(a) programın yönetimi ve kontrolünde ödemelerin belgelenmesi prosedürünün güvenilirliğini etkileyen ve düzeltici tedbirlerin alınmadığı ciddi bir açık olması halinde; veya

(b) belgelenmiş harcama beyanındaki harcamanın, düzeltilmemiş ciddi bir usulsüzlükle bağlantılı olması halinde; veya

(c) harcama beyanındaki bilgilere ilişkin açıklıklara ihtiyaç duyulması halinde.

2. Komisyon paragraf 1 uyarınca bir askıya alma kararı almadan önce yararlanıcı ülkeye iki ay içinde gözlemlerini sunma fırsatı tanınır.

3. Yararlanıcı ülke paragraf 1’de belirtilen açığı, usulsüzlüğü veya bilgi eksikliğini düzeltmek için gerekli önlemleri aldığıında Komisyon askıya almayı iptal eder.

Yararlanıcı ülke tarafından bu tedbirler alınmazsa, Komisyon Madde 51 uyarınca Topluluğun programa katkısını tamamen veya kısmen iptal etme kararı alabilir.

Madde 47

Bir programın kapatılması

1. Komisyon tarafından bir nihai ödeme başvurusu alındıktan sonra, aşağıdaki hususların gerçekleşmesi halinde söz konusu program kapatılmış sayılır:

- Komisyon tarafından nihai bakiyenin ödenmesi,
- Komisyon tarafından bir geri alma emrinin çıkarılması,
- Komisyon tarafından ödenek taahhütlerinin kaldırılması.

2. Bir programın kapatılması, Komisyon’un daha sonraki bir aşamada mali bir düzeltme yapma hakkını ortadan kaldırmaz.

3. Bir programın kapatılması, yararlanıcı ülkenin Madde 48 uyarınca ilgili belgeleri saklamaya devam etme yükümlülüklerini etkilemez.

Madde 48

Belgelerin saklanması

Belirli bir programla ilgili tüm belgeler, yararlanıcı ülke tarafından programın kapatılmasından sonra en az üç yıl süreyle saklanır. Bu süre yasal işlemler yürütülmesi halinde veya Komisyonun talebiyle kesilebilir.

Madde 49

Mali düzeltmeler

1. Fonların, uygun kurallar uyarınca kullanılmasını sağlamak için Komisyon 1605/2002 sayılı Tüzüğün (EC, Euratom) Madde 53b(4) ve 53c(2)’sinde belirtildiği ve çerçeve anlaşma veya varsa sektörel anlaşmada detaylandırıldığı üzere hesabı kapatma prosedürlerini veya mali düzeltme mekanizmalarını uygular.

2. Bir mali düzeltme aşağıdaki hususları ortaya çıkarabilir:

- (a) Dolandırıcılık da dahil olmak üzere bir usulsüzlüğün tespit edilmesi veya;
- (b) Yararlanıcı ülkenin yönetim ve kontrol sistemlerinde bir zayıflığın veya açığın tespit edilmesi.

3. Komisyon bu Tüzük kapsamındaki programlar dahilindeki harcamaların geçerli kuralları ihlal edecek şekilde yapıldığını tespit ederse, Topluluk finansmanından hangi meblağların çıkarılacağına karar verir.

4. Bu tür her nevi düzeltmenin ve ilgili geri almaların hesaplanması Komisyon tarafından Madde 51, 52 ve 53’te belirtilen kriterler ve prosedürler izlenerek gerçekleştirilir. Sektörel anlaşmalar veya finansman anlaşmalarında belirlenen mali düzeltmelerle ilgili diğer hükümler bu Tüzüğe ek olarak geçerlidir.

Madde 50

Mali düzenlemeler

1. Usulsüzlüklerin araştırılması konusunda birinci sorumluluğu taşıyan ulusal yetkilendirme

görevlisi, Topluluğun ilgili faaliyetlere veya faaliyet programlarına yaptığı katkıyı kısmen veya tamamen iptal ederek usulsüzlüklerin veya ihmallerin tespit edildiği faaliyetlerde veya faaliyet programlarında mali düzenlemeler yapar. Ulusal yetkilendirme görevlisi usulsüzlüklerin yapısını ve ciddiyetini, Topluluk katkısına verdiği mali kaybı dikkate alır.

2. Bir usulsüzlük halinde ulusal yetkilendirme görevlisi yararlanıcı ülkeye ödenen Topluluk katkısını ulusal geri ödeme prosedürlerine uygun olarak geri öder.

Madde 51

Mali düzeltme kriterleri

1. Komisyon, Madde 49(2)'de belirtilen hallerde bir programa verilen Topluluk katkısını tamamen veya kısmen iptal ederek mali düzeltmeler yapabilir.

2. Toplu olmayan münferit usulsüzlük vakaları tespit edildiğinde Komisyon bir dış değer biçme veya tek fiyat temelli bir mali düzeltme uygulanıp uygulanmaması gerektiğini belirlemek için usulsüzlüğün sistematik yapısını dikkate alır.

3. Bir düzeltmenin miktarını belirlerken Komisyon, usulsüzlüğün yapısını ve ciddiyetini ve/veya ilgili programın yönetim ve kontrol sistemindeki zayıflıkların veya eksikliklerin kapsamını ve mali sonuçlarını dikkate alır.

Madde 52

Mali düzeltme prosedürü

1. Komisyon bir mali düzeltme kararı almadan önce ulusal yetkilendirme görevlisini vardığı geçici sonuçlar hakkında bilgilendirir ve iki ay içinde gözlemlerini sunmasını ister.

Komisyonun dış değer biçme veya tek fiyat temelli bir mali düzeltme kararı alması halinde yararlanıcı ülkeye ilgili belgeleri inceleme yoluyla usulsüzlüğün gerçek kapsamını belirleme fırsatı tanınır. Yararlanıcı ülke, Komisyonla mutabık kalarak bu incelemenin kapsamını ilgili belgelerin uygun bir kısmına veya örneğine indirgeyebilir. Uygun biçimde nedenleri açıklanan durumlar haricinde bu inceleme için tanınan süre, birinci alt paragrafta anılan iki aydan sonra iki ayı geçmez.

2. Komisyon, yararlanıcı ülke tarafından paragraf 1'de belirtilen zaman sınırları dahilinde sunulan her türlü kanıtı dikkate alır.

3. Komisyon, paragraf 1'de belirtildiği şekilde prosedürü açtıktan sonra altı ay içinde mali düzeltme hakkında bir karar alma konusunda çalışır.

Madde 53

Geri ödeme

1. Avrupa Birliği'nin genel bütçesine yapılacak her türlü geri ödeme 1605/2002 sayılı Tüzüğü'nün (EC, Euratom) Madde 72'sine uygun olarak hazırlanan geri ödeme emrinde belirtilen son ödeme tarihinden önce ödenir. Son ödeme tarihi, emrin çıkarılmasından sonraki ikinci ayın son günüdür.

2. Geri ödemede yaşanacak her türlü gecikme, geç ödemedenden dolayı son ödeme tarihinde başlayan ve ödemenin yapıldığı gün sona eren faizi doğurur. Bu faizin oranı, Avrupa Merkez Bankası'nın temel yeniden finansman faaliyetlerinde uyguladığı oranın son ödeme tarihinin denk düştüğü ayın ilk işgünündeki miktarından yüzde bir buçuk yüksektir.

Madde 54

Topluluk katkısının yeniden kullanımı

1. Madde 49'a göre iptal edilen Topluluk katkısı kaynakları, ilgili faiz de dahil olmak üzere Topluluk Bütçesine geri ödenir.

2. Madde 50 uyarınca iptal edilen veya geri alınan katkı geri alımın veya düzenlemenin konusu olan faaliyet veya faaliyetler ve ayrıca geri alımın veya düzenlemenin sistemli bir usulsüzlükten dolayı gerçekleştirildiği ve bu sistemli usulsüzlüğün görüldüğü öncelik eksenin tamamına veya bir kısmına dahil olan faaliyetler için yeniden kullanılamaz.

Alt Bölüm 3

Merkezi ve ortak yönetim kuralları

Madde 55

Ödemeler

1. Topluluk katkısının Komisyon tarafından ödenmesi, mevcut fonların limitleri dahilinde yapılır.

2. 1605/2002 sayılı Tüzüğün (EC, Euratom) Madde 81'i uyarınca ilgili faaliyetin IPA Tüzüğüne, bu Tüzüğün, sözleşme ve ödeneğin hükümlerine uygun olduğunun kanıtlanması üzerine yapılır.

3. Yıllık programlarda belirtilen harcamaları karşılamak için gerek duyulan ödenekler aşağıdaki eylemlerden biri veya daha fazlası yoluyla yapılır: tüm meblağın ödenmesi, ön finansman, bir veya daha fazla sayıda ara ödeme ve nihai bakiyenin ödenmesi.

4. Komisyon ödemeleri, uygun zamanlarda Avro hesabından Avro hesabına yapılır.

Madde 56

Bir programın kapatılması

1. Bir program, bu program tarafından finanse edilen tüm sözleşmeler ve hibeler kapatıldığında kapanır.

2. Nihai bir ödeme başvurusu alındıktan sonra, Madde 47(1)'de belirtilen hususlardan birinin görülmesi halinde bir sözleşme veya hibe kapatılmış kabul edilir.

3. Bir sözleşmenin veya hibenin kapatılması, Komisyonun daha sonraki bir aşamada mali bir düzeltme yapma hakkını ortadan kaldırmaz.

BÖLÜM V

Değerlendirme ve izleme

Madde 57

Değerlendirme

1. Değerlendirmeler Topluluk fonlarından alınan yardımın kalitesini, etkililiğini ve tutarlılığını, ayrıca programların stratejisini ve yürütülmesini iyileştirmeyi hedefler.

2. Madde 5'te tanımlanan çok yıllık gösterge niteliğinde planlama belgeleri Komisyon tarafından yapılacak düzenli *harcama öncesi* değerlendirmelere tabidir.

3. Komisyon ayrıca stratejik değerlendirmeler de yapabilir.

4. Programlar, 2342/2002 sayılı Komisyon Tüzüğüne (EC, Euratom) Madde 21'indeki ve Kısım II'de her bir IPA bileşeni için belirlenen özel hükümler uyarınca *harcama öncesi*, ara dönemde ve *harcama sonrası* yapılacak değerlendirmelere tabidir.

5. Bir programın yürütülmesi sırasında, özellikle de programın izlemesi başlangıçta

belirlenen hedeflerden önemli sapmalar olduğunu ortaya çıkardığında, en az bir ara değerlendirme yapılır.

6. Yardımın yürütülmesine ilişkin *harcama sonrası* değerlendirme Komisyonun sorumluluğundadır. *Harcama sonrası* değerlendirme, IPA bileşenine özel tespit edilebilir sonuçları içerir. Ortak yönetimin varlığı halinde *harcama sonrası* değerlendirme diğer fon sağlayıcılar ile ortak yürütülebilir.

7. *Harcama öncesi* ve ara değerlendirmelerin sonuçları programlama ve uygulama döngüsünde dikkate alınır.

8. Komisyon kalite standartları ve hedef ve ölçülebilir göstergeler kullanma gibi değerlendirme yöntemleri geliştirir.

Madde 58

Adem-i merkezi yönetimde izleme

1. Adem-i merkezi yönetimin varlığı halinde yararlanıcı ülke, bu Tüzüğün yürürlüğe girmesinden sonraki altı ay içinde, IPA bileşenlerinin tutarlılığını ve koordinasyonunu temin etmek için ulusal IPA koordinatörüyle ve Komisyonla mutabık olarak bir IPA izleme komitesi kurar.

2. IPA izleme komitesi, tüm programların ve faaliyetlerin finansman anlaşmalarında ve çok yıllık gösterge niteliğinde planlama belgelerinde belirtilen hedeflere ulaşma yolundaki genel etkililiğinden, kalitesinden ve tutarlılığından emin olur. Bu amaç doğrultusunda, Madde 59(3)'te sunulduğu üzere sektörel izleme komiteleri tarafından verilen unsurlara dayanır.

3. IPA izleme komitesi, farklı bileşenler altında yürütülen programlar ve faaliyetler arasında tutarlılığı ve koordinasyonu sağlamak, verilen yardımın küresel hedeflerine ulaşılmasını temin için gerek duyulan her türlü bileşenler arası düzeltme önleminin alınmasını sağlamak ve genel verimliliğini arttırmak için Komisyona, ulusal IPA koordinatörüne ve ulusal yetkilendirme görevlisine eylem önerilerinde bulunabilir. Ayrıca program hedeflerine ulaşılmasını sağlamak ve ilgili programlar veya IPA bileşenleri altında verilen yardımın etkinliğini arttırmak için alınacak her türlü düzeltici tedbirle ilgili alınacak kararlar konusunda ilgili sektörel izleme komitesine/komitelerine önerilerde bulunabilir.

4. IPA izleme komitesi, Komisyon tarafından belirlenen bir izleme komitesi talimatnamesine ve ilgili yararlanıcı ülkenin kurumsal, hukuki ve mali çerçevesine uygun olarak kendi iç prosedür kurallarını benimser.

5. Komisyon tarafından belirlenen izleme komitesi talimatnamesinde aksi belirtilmediği sürece bu paragrafın hükümleri geçerlidir.

IPA izleme komitesi üyeleri arasında Komisyon temsilcileri, ulusal IPA koordinatörü, ulusal yetkilendirme görevlisi, uygulama birimlerinin temsilcileri ve stratejik koordinatör yer alır.

IPA izleme komitesi toplantılarına bir Komisyon temsilcisi ve ulusal IPA koordinatörü ortak başkanlık eder.

IPA izleme komitesi yılda en az bir kere toplanır. Özellikle belirli bir konuyla ilgili ara toplantılar da yapılabilir.

Madde 59

Adem-i merkezi yönetimde sektörel izleme komiteleri

1. IPA izleme komitesi, Kısım II'de belirtilen özel hükümler uyarınca bu Tüzüğün yürürlüğe girmesinden sonraki altı ay içinde IPA bileşenleri altında kurulacak sektörel izleme

komitelerinin yardımını alır. Sektörel izleme komiteleri programlar veya bileşenler ile ilişkilendirilir. Uygun durumlarda sivil toplum temsilcilerini de içerebilirler.

2. Her bir sektörel izleme komitesi, ilgili programların ve faaliyetlerin Kısım II'de her bir bileşen için belirlenen özel hükümler ve ilgili sektörel anlaşmalar ve/veya finansman anlaşmalarına uygun olarak yürütülme etkililiği ve kalitesinden emin olur. Program hedeflerine ulaşılmasını temin etmek ve verilen yardımın etkililiğini arttırmak için her türlü düzeltici önlemlerle ilgili kararlara ilişkin Komisyona ve ulusal IPA koordinatörüne önerilerde bulunabilir ve bu önerilerin bir nüshasını da ulusal yetkilendirme görevlisine sunar.

3. Sektörel izleme komiteleri, IPA izleme komitesine rapor verir. IPA izleme komitesine özellikle aşağıdaki hususlarla ilgili bilgi verirler:

(a) öncelik eksenini ile ve ilgili olan hallerde tedbirler ve faaliyetler ile programların yürütülmesinde kaydedilen ilerleme; buna başarılan sonuçlar, mali uygulama göstergeleri ve diğer unsurlar dahildir ve programların yürütülmesini iyileştirme anlayışıyla gerçekleştirilir;

(b) yönetim ve kontrol sistemlerinin işleyişi konusunda denetim otoritesi, ulusal yetkilendirme görevlisi veya yetkili akreditasyon görevlisi tarafından düzenlenen her türlü rapor.

Madde 60

Merkezi ve ortak yönetimde izleme

Merkezi ve ortak yönetimin varlığı halinde Komisyon ilgili programları izlemek için gerekli her türlü eylemi gerçekleştirir. Ortak yönetim halinde bu eylemler ilgili uluslararası kurumla(rla) ortak yürütülebilir.

Madde 61

Uygulamaya dair yıllık ve nihai raporlar

1. Uygulama birimleri her bir IPA bileşeni için Kısım II'de tanımlanan prosedürlere uygun olarak sorumlu buldukları programların yürütülmesine dair bir sektörel yıllık rapor ve bir sektörel nihai rapor hazırlar.

Uygulamaya ilişkin sektörel yıllık raporlar, mali yılı kapsar. Uygulamaya ilişkin sektörel nihai raporlar tüm uygulama dönemini kapsar ve son sektörel yıllık raporu içerebilir.

2. Paragraf 1'de bahsedilen raporlar, sektörel izleme komitelerince incelendikten sonra ulusal IPA koordinatörüne, ulusal yetkilendirme görevlisine ve Komisyona gönderilir.

3. Paragraf 1'de bahsedilen raporlara dayanarak ulusal IPA koordinatörü, IPA izleme komitesi tarafından inceleme tamamlandıktan sonra, IPA Tüzüğü altında verilen yardımın yürütülmesine dair yıllık ve nihai raporları Komisyona ve ulusal yetkilendirme görevlisine gönderir.

4. Her yıl 31 Ağustos itibarıyla gönderilmesi gereken ve ilki 2008'de gönderilecek olan Paragraf 3'te bahsedilen yıllık rapor farklı bileşenler altında hazırlanan farklı sektörel yıllık raporları birleştirir ve aşağıdaki hususlara dair bilgi içerir:

(a) Topluluk yardımının yürütülmesinde çok yıllık gösterge niteliğinde planlama belgesi ve farklı programlarda belirlenen önceliklere ilişkin kaydedilen ilerleme;

(b) Topluluk yardımının mali uygulaması.

5. Paragraf 3'te bahsedilen uygulamayla ilgili nihai rapor, tüm uygulama dönemini kapsar ve paragraf 4'te bahsedilen en son tarihli yıllık raporu içerebilir.

BÖLÜM VI

Kamuya açıklık, görünürlük

Madde 62

Bilgi ve kamuya açıklık

1. Merkezi ve ortak yönetimin varlığı halinde, programlara ve faaliyetlere dair bilgi uygun durumlarda ulusal IPA koordinatöründen de yardım alan Komisyon tarafından sağlanır. Adem-i merkezi yönetimde ve ortak yönetimle yürütülmeyen sınır ötesi işbirliği bileşeni altındaki tüm programlarla veya program parçalarıyla ilgili örneklerde yararlanıcı ülke ve ulusal IPA koordinatörü programlara ve faaliyetlere ilişkin bilgi tedarik eder ve bu bilgiyi kamuya açıklar. Ortak yönetimin varlığı halinde Üye Devletler, yararlanıcı ülkeler ve Madde 103'te bahsedilen yönetim otoritesi, programlara ve faaliyetlere ilişkin bilgi tedarik eder ve bu bilgiyi kamuya açıklar. Söz konusu bilgi, Topluluğun rolünü vurgulamak ve şeffaflık sağlamak amacıyla vatandaşlara ve yararlanıcılara hitap eder niteliktedir.

2. Adem-i merkezi yönetimde uygulama birimleri, nihai yararlanıcıların, faaliyetlerin isimlerinin listesinin ve faaliyetlere verilen Topluluk fonların miktarının yayınlanmasını organize etmekten sorumludur. Nihai yararlanıcının fonu kabul etmenin aynı zamanda yayınlanan yararlanıcılar listesine dahil edilmeyi kabul etme anlama geldiğinden haberdar edilmesini sağlarlar. Bu listeye dahil edilen her türlü kişisel bilgi, Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin¹⁰ 45/2001 sayılı Tüzüğü'nün (EC) şartlarına uygun olarak işlenir.

3. 1650/2002 sayılı Tüzüğü'nün (EC, Euratom) Madde 90'ı uyarınca Komisyon, sözleşmelerle ilgili bilgiyi yayımlar. Komisyon, ihale prosedürü sonuçlarını Topluluk dışı faaliyet için uygun sözleşme prosedürlerine uygun olarak *Avrupa Birliği Resmi Gazetesi*'nde, EuropeAid internet sayfasında ve diğer uygun yayın organlarında yayımlar.

Madde 63

Görünürlük

1. Komisyon ve yararlanıcı ülkenin ilgili ulusal, bölgesel veya yerel otoriteleri, yararlanıcı ülkede IPA Tüzüğü altında verilen yardıma ilişkin bilgilerin erişilebilir kılınmasını ve kamuya açıklanmasını sağlamak için tutarlı bir faaliyetler bütünü üzerinde mutabık olur.

Bu tür faaliyetleri uygulama prosedürleri sektörel anlaşmalarda veya finansman anlaşmalarında belirtilir.

2. Paragraf 1'de belirtilen faaliyetlerin yürütülmesi nihai yararlanıcıların sorumluluğundadır ve ilgili programlara veya faaliyetlere tahsis edilen ödenekten finanse edilir.

KISIM II

ÖZEL HÜKÜMLER

BAŞLIK I

GEÇİŞ YARDIMI VE KURUMSAL YAPILANMA BİLEŞENİ

BÖLÜM I

Yardımanın amacı ve uygunluğu

Madde 64

Yardım alanları

---

¹⁰ OJ L8, 12.1.2001, s.1.

1. Bu bileşen altında sunulacak yardım, yararlanıcı ülkelere özellikle aşağıdaki alanlarda verilebilir:

(a) demokratik kurumların ve hukukun üstünlüğünün güçlendirilmesi;

(b) Avrupa Temel Haklar Şartı'ndaki temel hakların yayılması ve korunması;

(c) Kamu yönetimi reformu;

(d) Adalet ve içişleri alanında reform, örneğin hukuk sistemi reformu, yolsuzluklarla, organize suçla, terörizmle ve yasadışı göçle mücadelenin ilerletilmesine özel önem verilerek bu alanlarla bağlantılı bilgi sistemleri oluşturma, polis teşkilatı, takibat, yargı, ceza sistemleri ve gümrük ve sınır kontrol sistemi reformları;

(e) Altyapıları ve mevzuat uygulama ve izleme kapasitesi güçlendirilmeye ihtiyaç duyan anahtar kurumların donatımı için yatırım desteğini de içeren düzenleyici çerçevenin modernleştirilmesi;

(f) mali kontrol sistemlerinin oluşturulması veya güçlendirilmesi;

(g) özellikle ekonomik aktörlerin kendi kendilerini organize etmelerine yardımcı olarak, özel sektörü ve sanayide yeniden yapılanmayı yardım kapsamına dahil ederek, ekonomiyi çeşitlendirerek, başlıca sektörleri modernleştirerek ve belirli alanları iyileştirerek piyasa ekonomisinin güçlendirilmesi;

(h) demokrasiyi, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını, azınlıklara saygıyı ve onların korunmasını ve sivil toplum diyalogunu geliştirmek için sivil toplumun ve hükümet ile hükümet dışı organlar arasındaki diyalogun geliştirilmesi;

(i) sosyal diyalogun bir iyi yönetim unsuru olarak ortaya konması ve adil çalışma koşullarının geliştirilmesi;

(j) azınlıkların bütünleşmesinin ilerletilmesi, toplumun her seviyesinde uzlaşmanın ve güven oluşturma teşvik edilmesi;

(k) üst düzey bir koruma, çevreyi kirletenin cezalandırılması ilkesinin yaygınlaştırılması, doğal kaynakların sürdürülebilir şekilde kullanılması, yenilenebilir kaynaklar ve iklim değişikliği de dahil olmak üzere tüm alanlarda Topluluk politikasının giderek daha fazla benimsenmesi temellerine dayanan bir çevre politikası;

(l) küçük ve orta büyüklükteki işletmeler ile kamu işletmeleri için mali imkânlarla erişimin iyileştirilmesi;

(m) nükleer güvenlik, radyoaktif atık yönetimi ve radyasyondan korunma alanlarında *Topluluk müktesebatı* ile Avrupa Birliği en iyi uygulamalarına uyumlu kurumsal yapılanma;

(n) Topluluk programlarına, özellikle Avrupa vatandaşlığı bilincini yükselten programlara katılımın desteklenmesi ve Topluluk ajanslarına katılıma hazırlık yapılması.

2. Paragraf 1 dahilinde ele alınan alanlara ek olarak, IPA Tüzüğü'nün EK II'inde sıralanan yararlanıcı ülkelere bu bileşen altında aşağıdaki alanlarla ilgili yardım sunulabilir:

(a) IPA Tüzüğü'nün Madde 2(3)(b)'sine uygun olarak, *diğer unsurların yanı sıra*, bölgesel kalkınma alanları, insan kaynakları geliştirme ve kırsal kalkınma yatırımları da dahil olmak üzere sosyal, ekonomik ve bölgesel kalkınma;

(b) özellikle yaşam standartlarını geliştirme, işsizlikle mücadele ve insan kaynaklarını işler hale getirme amaçlı faaliyetlerle sosyal bütünleşme önündeki engellerin kaldırılması ve bu doğrultuda işleyen işgücü piyasalarının desteklenmesi;

- (c) üretim sektörü ve hizmetler ile iş dünyasıyla ilgili altyapılara destek;
- (d) eğitim sistemlerinin ve profesyonel eğitim sistemlerinin benimsenmesi, reformu veya uygun hallerde kurulması;
- (e) ulaşım, bilgi, enerji ve diğer ağlara erişimin ve bunlar arası bağlantıların iyileştirilmesi;
- (f) sağlık sistemleri reformu;
- (g) bilgi ve iletişim sistemlerinin iyileştirilmesi.

Madde 65

Yardım biçimleri

1. Bu bileşen altında verilecek yardım özellikle aşağıdaki yollarla sunulabilir:
  - (a) Üye Devletlerden veya uluslararası kurumlardan özellikle eşleştirme, kısa süreli eşleştirme ve TAIEX yoluyla gönderilen kamu sektörü uzmanlarının dahil olduğu eğitim ve bilgi alışverişi amaçlı idari işbirliği tedbirleri;
  - (b) teknik yardım;
  - (c) özellikle Avrupa Birliği normlarına ve standartlarına uyumu desteklemek için bağımsız dış çok taraflı kuruluşları da içeren düzenleyici altyapı yatırımları. Bu hususta temel düzenleyici kurumlar hedef alınacaktır ve kamu yönetimi reformu ile *müktesabata* uyum konularında açık bir stratejiye dayanılacaktır;
  - (d) hibe programları;
  - (e) proje hazırlama imkanları;
  - (f) mali kurumlarla işbirliği içinde mali imkanların yürütülmesi;
  - (g) IPA Tüzüğü'nün Madde 15(1)'ine uygun olarak bütçe desteği.
2. IPA Tüzüğü'nün Ek II'sinde sıralanan yararlanıcı ülkeler için bu bileşen altında verilecek yardım bölgesel kalkınma, insan kaynaklarını geliştirme ve kırsal kalkınma bileşenlerinde öngörülenler ile benzer yapıdaki önlemler ve faaliyetler yoluyla sunulabilir.
3. Yardım aynı zamanda idari maliyetler de dahil olmak üzere Topluluğun uluslararası misyonlara, girişimlere veya kurumlara yararlanıcı ülke lehine yaptığı katkıların maliyetlerini karşılamak üzere kullanılabilir.

Madde 66

Harcamaların uygunluğu

1. Bu bileşen kapsamındaki harcamalar 1605/2002 sayılı Tüzükte (EC, Euratom) özel olarak anılan durumlar haricinde ihaleler, sözleşmeler ve hibeler imzalandıktan sonra yapılması halinde uygun kabul edilir.
2. Madde 34(3)'te belirtilen kurallara ek olarak aşağıdaki harcamalar uygun kabul edilmez:
  - (a) Her türlü leasing maliyeti;
  - (b) Amortisman maliyetleri.
3. Madde 34(3)'te belirtilen kuralların dışında, aşağıdaki harcamaların uygun olup olmadığı münferit olarak değerlendirilecektir:
  - (a) özellikle faaliyetin ortak finanse edildiği döneme ilişkin kira maliyetlerinin de dahil olduğu işletme maliyetleri;

(b) aşağıdaki koşulların yerine getirilmesi halinde katma değer vergileri:

- (i) herhangi bir şekilde geri alınabilir olmamaları;
- (ii) nihai yararlanıcı tarafından karşılanmalarının kesinleştirilmiş olması, ve
- (iii) proje teklifinde açıkça belirtilmiş olmaları.

Madde 67

Yardımanın yoğunluğu ve Topluluk katkısının oranı

1. Bu bileşenin amaçları doğrultusunda uygun harcamalar, Madde 38(1)'de belirtildiği üzere, adem-i merkezi yönetimin varlığı halinde kamu harcamalarına dayandırılır ve merkezi ve ortak yönetimin varlığı halinde de toplam harcamalara dayandırılır.

2. Adem-i merkezi yönetimin varlığı halinde, bu bileşen altındaki yardıma Madde 37 ve 38'de belirlenen genel kurallara ek olarak bu paragraf uygulanır.

Hibeler söz konusu olduğunda nihai yararlanıcıdan faaliyetin maliyetlerine katkıda bulunması istenebilir. Bir yatırım faaliyetinde Topluluk katkısı kamu harcamasının %75'ini geçmez, diğer %25 yararlanıcı ülkedeki kamu fonlarından karşılanır. Ancak istisnai ve geçerliliği ispatlanan durumlarda Topluluk katkısı kamu harcamalarının %75'ini aşabilir.

Kurumsal yapılanma faaliyetleri nihai yararlanıcı ve/veya yararlanıcı ülkenin kamu fonlarıyla bir dereceye kadar eş finansman gerektirir. Ancak geçerliliği ispatlanan durumlarda kurum oluşturma faaliyetleri %100 Topluluk fonlarından karşılanabilir.

Madde 65(1)'de belirtildiği şekilde işbirliği tedbirleri yoluyla sağlanan yardım %100 Topluluk fonlarından karşılanabilir.

4. Merkezi veya ortak yönetimin varlığı halinde Komisyon, uygun harcamaların %100'üne kadar çıkabilecek Topluluk katkısı miktarını belirler.

BÖLÜM II

Programlama

Madde 68

Programlama çerçevesi

Yardım ilke olarak aşağıdaki biçimlerde verilir:

- ulusal programlar,
- bölgesel ve yatay programlar ve faaliyetler.

Madde 69

Ulusal programlar

1. Ulusal programlar, yıllık olarak yararlanıcı ülkenin Madde 5'te belirtilen çok yıllı gösterge niteliğinde planlama belgelerinde belirlenen ilkeleri ve öncelikleri dikkate alarak yaptığı proje tekliflerine dayanarak Komisyon tarafından kabul edilir.

2. Proje teklifleri, özellikle ilgili yararlanıcı ülke tarafından karşılanacak ve Madde 64'te belirtilen yardım alanlarını içerebilen öncelik eksenlerini sıralar. Proje teklifleri hazırlanırken ilgili paydaşlara danışılır.

3. Her yıl proje teklifleri üzerinde Komisyon ve yararlanıcı ülke arasındaki tartışmaları takiben yararlanıcı ülke tarafından Komisyona proje fişleri sunulur. Proje fişleri öncelik eksenlerini, öngörülen faaliyetleri ve bunlar için seçilen uygulama yöntemlerini açıkça

belirtir. Finansman teklifleri, Komisyon tarafından proje fişleri dikkate alınarak hazırlanır.

4. Finansman teklifleri, Madde 8'e uygun olarak bir finansman kararı ile kabul edilir.

5. Komisyon ve yararlanıcı ülke arasında Madde 8'de belirtildiği şekilde bir finansman anlaşması yapılır.

Madde 70

Ulusal programlar dahilinde Topluluk programlarına katılım

1. Yararlanıcı ülkelerin Topluluk programlarına katılımını desteklemek için yardım verilebilir. Katılım, ulusal programlarda belirtilir.

2. Topluluk programlarına katılım için Topluluk desteğinde verilen fonlar toplamı, ulusal programda belirtilen sınırı aşmaz.

3. Yararlanıcı ülkelerin Topluluk programlarına katılımı, bu türden her bir program için Komisyon ile yararlanıcı ülke arasında yararlanıcı ülkelerin Topluluk programlarına katılımını belirleyen genel ilkelerle uyumlu olarak yapılacak mutabakat zaptında belirtilen özel maddelere ve şartlara uyar. Bu belge hem yararlanıcı ülkenin katkısının toplam meblağını hem de IPA Tüzüğü altındaki yardımla sağlanan meblağa ilişkin hükümleri içerir.

Madde 71

Ulusal programlar dahilinde Topluluk ajanslarına katılım

1. Yararlanıcı ülkelerin Topluluk ajanslarına katılımını desteklemek için yardım verilebilir. Katılım, ulusal programlarda belirtilir.

2. Yararlanıcı ülkeler çeşitli Topluluk ajanslarının faaliyetlerine duruma bağlı olarak geçici katılım sağlamaya davet edilebilir. Bu katılımın maliyetleri Topluluk programlarına katılıma benzer şekilde IPA Tüzüğü altında verilen yardım ile karşılanabilir.

Madde 72

Bölgesel ve yatay programlar

1. Komisyon ilgili çok yıllık gösterge niteliğinde planlama belgelerine dayanarak ve ilgili paydaşlara danışarak, ulusal programlarla tam tutarlılık ve koordinasyon içinde bölgesel ve yatay programlar hazırlar.

2. Bölgesel ve yatay programlar; bölgesel işbirliğini artıracak, yararlanıcı ülkelerde birden fazla ülkeyle alışverişi güçlendirecek ve yararlanıcı ülkelerin ortak çıkarların söz konusu olduğu alanlarda işbirliğine girmeye teşvik eden girişimleri destekleyecek şekilde tasarlanır.

3. Bölgesel program, Batı Balkanlardaki yararlanıcı ülkeleri kapsar. Program özellikle Güneydoğu Avrupa'da İstikrarı Paktının yürütülmesini destekleyen bir bakış açısıyla Bölgede uzlaşma, yeniden yapılanma ve siyasi işbirliğini hedefler.

4. Yatay programlar, yardımın ulusal programlardan daha etkili ve ekonomik olarak yürütülebileceği ortak çıkar alanlarındaki bazı veya tüm yararlanıcı ülkeleri kapsar.

5. Bölgesel ve yatay programlar altında proje hazırlama imkânları, sivil topluma destek, gümrük, küçük ve orta büyüklükteki işletme destek, belediye finansman imkânları ve belediye altyapısı, istatistik, nükleer güvenlik, bilgi ve iletişim gibi alanlarda yardım verilebilir.

BÖLÜM III

Uygulama

Alt Bölüm 1

Uygulama çerçevesi ve ilkeler

Madde 73

Genel ilkeler

1. Bu bileşen altındaki yardım, 1605/2002 sayılı Tüzüğün (EC, Euratom) Madde 53'ü ile uyumlu olarak merkezi, adem-i merkezi veya ortak yönetim altında verilir.
2. Ulusal programlar söz konusu olduğunda hedef adem-i merkezi yönetimdir.
3. Bölgesel ve yatay programlar, Komisyon tarafından 1605/2002 sayılı Tüzüğün Madde 43d'sinde tanımlanan şekilde merkezi olarak veya uluslararası kurumlarla ortak yönetim halinde yürütülür.

Madde 74

Merkezi ve ortak yönetimde uygulama birimleri ve merciler

Merkezi ve ortak yönetimde Madde 32'ye uygun olarak ulusal IPA koordinatörü komisyonun temas kuracağı tek kişidir.

Madde 75

Adem-i merkezi yönetimde yapılar ve otoriteler

1. Adem-i merkezi yönetimde Madde 22(2)(b) uyarınca ulusal IPA koordinatörü bu bileşenin ulusal düzeyde programlanması için sorumluluğunu kullanır, aşağıdaki görevleri yerine getirir:

- (a) Madde 69'da anıldığı şekilde proje tekliflerinin hazırlanmasını organize etmek,
  - (b) Madde 69'da anıldığı şekilde proje fişlerinin hazırlanmasını organize etmek ve Komisyona sunmak,
  - (c) Ulusal programların teknik açıdan yürütülmesini izlemek.
2. Madde 31 hükümleri uyarınca uygulama birimi, yararlanıcı ülkenin ulusal yönetimi kapsamında veya doğrudan kontrolü altında kurulacak bir veya daha fazla uygulama dairesinden oluşur.

Ulusal yetkilendirme görevlisi, ulusal IPA koordinatörüne danıştıktan sonra, uygulama dairelerine başkanlık edecek program yetkilendirme görevlilerini atar.

Program yetkilendirme görevlileri, yararlanıcı ülkenin devlet yönetimindeki memurlar olur. Uygulama daireleri tarafından Madde 28 uyarınca yerine getirilen eylemlerden sorumludurlar.

3. Program yetkilendirme görevlileri, ulusal idare kapsamında bulunan memurlar arasından kıdemli program memurlarını atarlar. İlgili program yetkilendirme görevlisinin genel sorumluluğu altında kıdemli program görevlileri aşağıdaki görevleri yerine getirir:

- (a) ilgili bakanlıklar dahilindeki faaliyetlerin teknik boyutundan sorumlu olmak,
- (b) faaliyetlerin doğru ve zamanında hazırlanması ve yürütülmesi konusunda program yetkilendirme görevlilerine teknik düzeyde yardım etmek,
- (c) yararlanıcı ülkenin proje teklifinde belirtilen her bir öncelik eksenini dahilindeki koordinasyonu sağlamak.

Madde 76

Uygulama biriminin akreditasyonu ve yönetim yetkilerinin verilmesi

1. Bu Tüzüğün yürürlüğe girme tarihinden önce Topluluk fonlarınının 3906/89 sayılı Tüzük

(EEC) veya 2500/2001 sayılı Tüzük (EC) altındaki yararlanıcı ülkedeki mevcut ulusal organlar tarafından yönetildiği hallerde, söz konusu organlar (bundan böyle 'mevcut ulusal organlar' adıyla anılacaktır) Komisyon yönetim yetkilerinin verilmesi hususunda bir Karar alana dek geçiş yardımı ve kurumsal yapılanma bileşeni altındaki fonları yönetir.

2. Mevcut ulusal organlar bu Tüzük altında yönetim yetkileri kendilerine verilmeden hiçbir durumda bu Tüzüğün yürürlüğe girmesinden sonra bir yıldan daha fazla geçiş yardımı ve kurumsal yapılanma bileşeni altındaki fonları yönetemez.

3. Komisyon, özellikle paragraf 4'te sunulan ihlaller listesini ve paragraf 5'e uygun olarak ulusal yetkilendirme görevlisi tarafından alınan kararı dikkate alarak mevcut ulusal organlara yönetim yetkilerinin verilip verilmeyeceğine karar verir.

4. Ulusal yetkilendirme görevlisi, Madde 11'de belirtilen şartları dikkate alarak mevcut ulusal organların da dahil olduğu uygulama birimlerinin bir değerlendirmesini yapar. Özellikle Madde 11'de belirtildiği şekilde yönetim ve kontrol sistemine dahil olan herkesten işlevsel açıdan bağımsız bir dış denetçinin görüşlerine dayanarak uygulama birimlerinin bu Tüzük altında sıralanan gerekliliklerden hangilerine uymadığının listesini çıkarır.

İhlallerin listesi bu Tüzüğün yürürlüğe girmesinden sonra en geç dört ay içinde Komisyona gönderilir.

5. Paragraf 4'te bahsedilen uyumsuzluğun uygulama birimlerinin etkin ve etkili faaliyetini etkilemediği sonucuna varılırsa, ulusal yetkilendirme görevlisi ilgili organlara bu Tüzük altında akreditasyon verebilir.

Bu Tüzüğün yürürlüğe girmesinden sonra en geç beş ay içinde ilgili organların akreditasyonu konusundaki kararını Komisyona gönderir. Bu karar, paragraf 4'te bahsedilen listede belirtilen uyumsuzluğun giderilmesi için atılması gereken adımları belirten, süreyle sınırlanmış hedeflere sahip bir yol haritası içerir. Yol haritası konusunda Komisyonla hemfikir olunmalıdır.

6. Paragraf 4'te bahsedilen uyumsuzluğun bir uygulama biriminin etkin ve etkili faaliyetini etkilediği sonucuna varılırsa, ulusal yetkilendirme görevlisi ilgili uygulama birimi için Madde 13'ün hükümleri uyarınca bir akreditasyon hazırlar.

7. Komisyonun yönetim yetkilerini bu Tüzük altında mevcut ulusal organlara vermeye karar vermesi halinde, Komisyon Kararı ulusal otoritelere ilave şartlar getirebilir. Bu tür şartlar getirilmesi halinde Komisyon, yönetim yetkilerinin verilme kararının geçerliliğini sürdürebilmesi için ulusal otoritelere uyum sağlamak için bir süre belirler. Komisyon Kararı aynı zamanda Madde 14(3)'te belirtilen *harcama öncesi* kontrollerin bir listesini ortaya koyar.

8. Ulusal yetkilendirme görevlisinin kararından bağımsız olarak Komisyon, ilgili organların herhangi biri için dilediği zaman yönetim yetkilerini sürdürme, askıya alma veya geri çekme kararı alabilir.

9. Her aşamada ulusal yetkilendirme görevlisi, yararlanıcı ülkenin Komisyona ihtiyaç duyduğu bilgileri sunmasını temin eder.

Madde 77

Eşleştirme projelerinde uygulama ilkeleri

1. Eşleştirme projeleri, seçilen Üye Devlet yönetimlerinin bu vesileyle yapılacak harcamaların geri ödenmesi için gerek duyulan kamu sektörü uzmanlığını sağlamayı kabul ettikleri bir hibe biçiminde düzenlenir.

Hibe, yerleşik eşleştirme danışmanı olarak yararlanıcı ülkenin yönetimine tam zamanlı

danışmanlık yapmakla görevlendirilen bir memurun uzun vadeli olarak göreve getirilmesini gerektirebilir.

Eşleştirme hibesi, 1605/2002 sayılı Tüzüğü (EC, Euratom) hibelerle ilgili Kısım I, Başlık VI'sının ve 2342/2002 sayılı Komisyon Tüzüğü (EC, Euratom) ilgili hükümleri uyarınca oluşturulur.

2. Komisyon tarafından seçilen Üye Devletçe sağlanan kamu sektörü uzmanlığının geri ödemesi için sabit bir oran ve fiyat sistemi içeren bir eşleştirme kılavuzu hazırlanır ve düzenli olarak güncellenir.

Madde 78

Topluluk programlarına ve ajanslarına katılım halinde uygulama ilkeleri

Topluluk programlarına ve ajanslarına katılım halinde uygulama, yararlanıcı ülkenin IPA altında finanse edilen nihai katkısının bir kısmının programın veya ajansın bütçesine ödenmesini kapsar. Adem-i merkezi yönetimde bu ödeme ulusal fon tarafından, merkezi yönetimde ise Komisyon tarafından yapılır.

Alt Bölüm 2

Mali yönetim

Madde 79

Adem-i merkezi yönetimde ödemeler

1. Madde 40(6)'ya aykırı olarak, %95'lik tavana erişildiğinde, ulusal yetkilendirme görevlisi nihai bakiyenin ödenmesini talep ettiğinde yeni bir harcama beyanı ve meblağa ilişkin bilgi sunar.
2. Ön finansman prensip olarak ilgili programa yapılan Topluluk katkısının yalnızca %50'sini temsil eder. Yıllık taksitler halinde ödenebilir. Ulusal yetkilendirme görevlisinin geriye kalan meblağın ulusal düzeyde imzalanan sözleşmelerin ve hibelerin ön finansmanını kapsamadığını göstermesi halinde %50'lik oran yükseltilebilir.
3. Ön finansmana tabi olan meblağ, yıllık sözleşme edilecek tahmini miktar ile önceki yıllarda sözleşmeli yükümlülüklerin üstlenildiği gerçek meblağların toplanması yoluyla hesaplanır. Topluluk programlarına ve ajanslarına katılım haricinde, ön finansman yalnızca ilk ihale çağrısı veya teklif çağrısı yapıldıktan sonra ödenir.
4. Topluluk programlarına ve kurumlarına katılım ödemeleri bu katılıma ilişkin Topluluk katkısının %100'üne denk düşebilir.

Madde 80

Belgelerin saklanması

Madde 48'e aykırı olarak, bu bileşen altındaki tüm tedarik, hibe ve sözleşme prosedürlerinin yazılı kayıtları sözleşme bakiyesinin ödenmesinden sonra en az yedi yıl süreyle saklanır.

Madde 81

Faiz mülkiyeti

Madde 36'ya aykırı olarak, bir programın Topluluk tarafından finanse edilmesiyle elde edilen faiz, Komisyona bir ödeme başvurusu sunulduğu her zaman Komisyona beyan edilir.

Alt Bölüm 3

Değerlendirme ve izleme

Madde 82

Değerlendirme

1. Geçiş yardımı ve kurumsal yapılanma bileşeni altındaki tüm programlar 2342/2002 sayılı Komisyon Tüzüğü'nün (EC, Euratom) Madde 21'ine uygun olarak ara ve/veya *harcama sonrası* değerlendirmeye tabidir.

2. Yönetim yetkilerinin yararlanıcı ülkeye verilmesinden önce hem ara hem de *harcama sonrası* değerlendirmeler yapılır. Bu değerlendirmeler Komisyon tarafından yapılır.

Yönetim yetkilerinin verilmesinden sonra ara değerlendirmeler yapma sorumluluğu yararlanıcı ülkede kalır, ancak bu Komisyonun gerekli gördüğünde programlara dair duruma bağlı özel ara değerlendirmeler yapma hakkını etkilemez.

Yönetim yetkilerinin yararlanıcı ülkeye verilmesinden sonra dahi *harcama sonrası* değerlendirmeler yapmak, Komisyonun hakkı olarak kalır.

3. IPA Tüzüğü'nün Madde 22'siyle uyumlu olarak, ara değerlendirme ve *harcama sonrası* değerlendirme raporlarına ilişkin idari özetler tartışılması için IPA Komitesine gönderilir.

Madde 83

İzleme

1. Adem-i merkezi yönetimin varlığı halinde, Madde 59'a uygun olarak, ulusal IPA koordinatörü geçiş yardımı ve kurumsal yapılanma bileşeni için bundan böyle 'TAIB komitesi' adıyla anılacak olan bir sektörel izleme komitesi kurar.

2. TAIB komitesi yararlanıcı ülkenin veya Komisyonun inisiyatifiyle yılda en az iki defa toplanır. Komisyon tarafından belirlenen bir sektörel izleme komitesi talimatnamesine uygun olarak ve ilgili yararlanıcı ülkenin kurumsal, yasal ve mali çerçevesi dahilinde prosedür kurallarını hazırlar. Bu prosedür kurallarını ulusal IPA koordinatörü, ulusal yetkilendirme görevlisi ve IPA izleme komitesiyle mutabık kalarak hazırlar.

3. TAIB komitesine ulusal IPA koordinatörü başkanlık eder. Komitenin üyeleri arasında ulusal yetkilendirme görevlisi, program yetkilendirme görevlileri ve uygun hallerde, diğer uygulama birimlerinin temsilcileri, Komisyonun temsilcileri, yine uygun hallerde, yararlanıcı ülke tarafından Komisyonla mutabık kalınarak çağrılan uluslararası mali kurumların ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri bulunur.

4. Madde 59(2)'ye uygun olarak TAIB komitesi programların ve faaliyetlerin özellikle aşağıdaki hususların etkililiği ve kalitesinden emin olur:

(a) programların mali ve operasyonel gelişimini detaylandıran uygulama raporlarının incelenmesi;

(b) hedeflere ulaşılmasının ve programların sonuçlarının incelenmesi;

(c) tedarik planlarının ve ilgili değerlendirme tavsiyelerinin incelenmesi;

(d) problemlili konuların ve faaliyetlerin tartışılması;

(e) uygun düzeltici eylemlerin önerilmesi;

(f) dolandırıcılık ve usulsüzlük vakalarının incelenmesi ve fonların geri alınması ile benzer olayların tekrarının engellenmesi için alınan tedbirlerin sunulması;

(g) denetim otoritesi tarafından hazırlanan yıllık denetim faaliyeti planının ve yapılan denetimlerin bulguları ile tavsiyelerinin incelenmesi.

5. TAIB komitesi bu bileşen altında devam eden tüm programları izler. Diğerlerine ilaveten,

yatırım faaliyetleri ve varlıkların veya özelleştirmelerin transferi söz konusu olduğunda, yararlanıcı ülke bu programları kapanana dek izler ve bu programların sonuçlarında etkilerini, sürdürülebilirliklerini ve mülkiyetlerini etkileyecek her türlü değişikliği TAIB komitesine bildirir.

6. TAIB komitesi, bu bileşenin programlarını ve faaliyetleri izlemek için yararlanıcı ülke tarafından kurulan ve izleme sektörlerine göre gruplanan sektörel izleme alt komitelerinden yardım alabilir. Alt komiteler, TAIB komitesine rapor verir. Komisyon tarafından hazırlanacak bir talimatnameye uygun olarak kendi işleyiş kurallarını hazırlarlar.

Madde 84

Uygulamaya ilişkin sektörel yıllık ve nihai raporlar

1. Adem-i merkezi yönetimde uygulama birimi, her yıl 30 Haziran itibariyle Komisyona, ulusal IPA koordinatörüne, ulusal yetkilendirme görevlisine bir sektörel yıllık rapor gönderir.

2. Programın kapatılmasından sonra en geç 6 ay içinde Komisyona, ulusal IPA koordinatörüne ve ulusal yetkilendirme görevlisine bir sektörel nihai rapor gönderilir. Sektörel nihai rapor tüm uygulama süresini kapsar ve son tarihli sektörel yıllık rapor da içerir.

3. Sektörel raporlar Komisyona, ulusal IPA koordinatörüne ve ulusal yetkilendirme görevlisine gönderilmeden önce TAIB komitesi tarafından incelenir.

4. Sektörel raporlar aşağıdaki bilgileri içerir:

(a) Programın, öncelik eksenlerinin veya faaliyetlerin yürütülmesinde özel, doğrulanabilir hedefler bakımından kaydedilen ilerlemeye ilişkin niceliksel ve niteliksel öğeler;

(b) Programın mali uygulaması hakkında detaylı bilgi;

(c) Uygulama birimi veya TAIB komitesi tarafından uygulamanın kalitesini ve etkililiğini temin etmek için atılan adımlara ilişkin bilgi, özellikle:

(i) veri toplama uygulamaları da dahil olmak üzere izleme ve değerlendirme tedbirleri;

(ii) programın yürütülmesi sırasında karşılaşılan her türlü önemli sorunun ve bu hususta alınan tedbirlerin özeti;

(iii) teknik yardımın kullanılma biçimi.

(d) program hakkında bilgi vermek ve programı kamuya duyurmak için Madde 62 uyarınca yapılan faaliyetler hakkında bilgi.

BAŞLIK II

SINIR ÖTESİ İŞBİRLİĞİ BİLEŞENİ

BÖLÜM I

Yardımanın amacı ve uygunluğu

Madde 85

Sınır ötesi işbirliği bileşeni için ek tanımlar

Bu Başlığın amaçları doğrultusunda, Madde 2'de belirtilen tanımlara ek olarak, 'katılımcı ülkeler' terimi, bu bileşen altında bir sınır ötesi programa katılan Üye Devletler ve/veya yararlanıcı ülkeler anlamına gelir.

Madde 86

Yardım alanları ve biçimleri

1. Sınır ötesi işbirliği bileşeni aşağıdaki konularda yardım sağlar:

(a) Bir veya daha fazla Üye Devlet ile bir veya daha fazla yararlanıcı ülke arasındaki sınır ötesi işbirliği;

(b) İki veya daha fazla yararlanıcı ülke arasında sınır ötesi işbirliği.

2. Paragraf 1'de belirtilen Topluluk yardımı ortak yerel ve bölgesel girişimler aracılığıyla, dış yardım ile ekonomik ve sosyal tutarlılık hedeflerini birleştirerek sınır ötesi işbirliğini güçlendirmeyi hedef alır. İşbirliği, özellikle aşağıdaki genel hedeflerin bir veya daha fazlasına ulaşma amaçlıdır:

(a) sınır alanlarında sürdürülebilir ekonomik ve sosyal kalkınmayı arttırmak;

(b) çevre, doğal ve kültürel miras, kamu sağlığı ve organize suçla mücadele ve önlenme gibi ortak sorunlara yönelik birlikte faaliyet;

(c) sınırların etkinliğini ve güvenliğini temin etmek;

(d) sınır bölgelerinden yerel katılımcıların da dahil olduğu ortak küçük çaplı faaliyetlerin teşvik edilmesi.

3. Paragraf 2'de belirtilen hedeflere özellikle aşağıdaki yollarla ulaşılabilir:

(a) girişimciliğin teşvik edilmesi, özellikle küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin, turizmin, kültürün ve sınır ötesi ticaretin geliştirilmesi;

(b) doğal ve kültürel kaynakların korunması ve yönetimi ile doğal ve teknolojik risklerin önlenmesinin teşvik edilmesi ve geliştirilmesi;

(c) kentsel ve kırsal alanlar arasındaki bağların desteklenmesi;

(d) ulaşım, bilgi ve iletişim ağları ve hizmetleri ile sınır ötesi su, atık ve enerji sistemleri ve tesislerine erişimi iyileştirerek izolasyonun azaltılması;

(e) sağlık, kültür, turizm ve eğitim gibi sektörlerde işbirliği, kapasite ve altyapıların ortak kullanımının geliştirilmesi;

(f) yasal ve idari işbirliğinin arttırılması;

(g) etkin sınır yönetiminin sağlanması, sınırları kaçakçılık, insan ticareti, organize suç, bulaşıcı hastalıklar ve transit göç de dahil olmak üzere yasadışı göçe karşı güvenli hale getirirken yasal ticaretin ve geçişin kolaylaştırılması;

(h) bölgesel ve yerel düzeyde sınır ötesi temasların teşvik edilmesi, alış-verişin kolaylaştırılması ve yerel topluluklar arasında ekonomik, sosyal, kültürel ve eğitimsel işbirliğinin derinleştirilmesi;

(i) sınır ötesi işgücü piyasalarının entegrasyonunun, yerel istihdam girişimlerinin, cinsiyet eşitliği ve fırsat eşitliğinin, eğitim ve sosyal içermenin teşvik edilmesi;

(j) araştırma ve teknoloji geliştirme için insan kaynaklarının ve imkânlarının paylaşımının teşvik edilmesi.

4. Sınır ötesi işbirliği bileşeni aynı zamanda, uygun durumlarda, yararlanıcı ülkelerin uygun bölgelerinin Uyum Fonlarının Avrupa bölgesel işbirliği hedefi altındaki uluslararası ve bölgeler arası programlara ve Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin¹¹ 1638/2006 sayılı Tüzüğü (EC) altındaki çok taraflı deniz havzası programlarına katılımını da destekleyebilir.

¹¹ OJ L310, 9.11.2006, s.1.

Yararlanıcı ülkelerin yukarıdaki programlara katılımını belirleyen kurallar ilgili finansman anlaşmalarında belirlenir.

Madde 87

Ortaklık

1083/2006¹² sayılı Konsey Tüzüğü'nün (EC) Madde 11(1) ve (2)'sinin hükümleri, Madde 86(1)'de belirtilen sınır ötesi işbirliği bağlamında Üye Devletlere ve yararlanıcı ülkelere *gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra* uygulanır.

Madde 88

Bölgesel uygunluk

1. Madde 86(1)(a)'da belirtilen sınır ötesi işbirliği amaçları doğrultusunda uygun finansman alanları aşağıdaki gibidir:

(a) NUTS seviye 3 bölgeleri veya NUTS sınıflandırması olmaması halinde, Topluluk ve yararlanıcı ülkeler arasındaki kara sınırları boyundaki eşdeğer alanlar;

(b) NUTS seviye 3 bölgeleri veya NUTS sınıflandırması olmaması halinde, işbirliği faaliyetinin tutarlılığı ve devamını temin için gereken potansiyel ayarlamaları da dikkate alarak, Topluluk ve yararlanıcı ülkeler arasındaki deniz sınırları boyundaki, genel bir kural olarak, birbirine mesafesi en fazla 150 kilometre olan eşdeğer alanlar.

Bu Tüzüğü'nün yürürlüğe girmesinin hemen ardından Komisyon, Topluluk ve yararlanıcı ülkelerdeki uygun alanların listesini belirler. Bu liste 1 Ocak 2007'den Aralık 2013'e kadar geçerlidir.

2. Madde 86(1)(a)'da belirtilen sınır ötesi işbirliği amaçları doğrultusunda uygun finansman alanları aşağıdaki gibidir:

(a) NUTS seviye 3 bölgeleri veya NUTS sınıflandırması olmaması halinde, Topluluk ve yararlanıcı ülkeler arasındaki kara sınırları boyundaki eşdeğer alanlar;

(b) NUTS seviye 3 bölgeleri veya NUTS sınıflandırması olmaması halinde, işbirliği faaliyetinin tutarlılığı ve devamını temin için gereken potansiyel ayarlamaları da dikkate alarak, Topluluk ve yararlanıcı ülkeler arasındaki deniz sınırları boyundaki, genel bir kural olarak, birbirine mesafesi en fazla 150 kilometre olan eşdeğer alanlar.

Uygun alanların listesi, Madde 94'te belirtilen ilgili sınır ötesi programlara dahil edilir.

3. Madde 86(4)'te belirtilen programlara katılım amaçları doğrultusunda yararlanıcı ülkelerin uygun bölgeleri ilgili programlama belgesine uygun şekliyle dahil edilir.

Madde 89

Harcamaların uygunluğu

1. Bu bileşen altındaki harcamalar, Üye Devletlerde yürütülen faaliyetler veya faaliyet bölümleri için son bütçe taahhüdünün ardından 1 Ocak 2007 ile üçüncü yılın 31 Aralık'ı arasında fiilen ödenmesi halinde ve yararlanıcı ülkelerde yürütülen faaliyetler veya faaliyet bölümleri için finansman anlaşmasının imzalanmasından sonra yapılmışsa uygun kabul edilir.

2. Madde 34(3)'te belirtilen kurallara ek olarak aşağıdaki harcamalar uygun kabul edilmez:

(a) Borç faizi;

(b) İlgili faaliyetin uygun harcamalarının % 10'unu aşan miktarda arazi alımı.

¹² OJ L 210, 31.7.2006, s. 25.

3. 34(3)'e aykırı olarak, aşağıdaki harcamalar uygun kabul edilir:

(a) aşağıdaki koşulların yerine getirilmesi halinde katma değer vergileri:

(i) herhangi bir şekilde geri alınabilir olmamaları;

(ii) nihai yararlanıcı tarafından karşılanmalarının kesinleştirilmiş olması ve;

(iii) proje teklifinde açıkça belirtilmiş olmaları.

(b) Uluslararası mali işlem harçları;

(c) Bir faaliyetin yürütülmesinin ayrı bir hesap veya hesaplar açılmasını gerektirdiği hallerde hesap açma ve işletme giderleri;

(d) Ortak finanse edilen faaliyetle doğrudan bağlantılı ve faaliyetin hazırlanması veya yürütülmesi için gerekli olan hukuki danışmanlık ücretleri, noter ücretleri, teknik veya mali danışman ücretleri ve muhasebe veya denetim ücretleri;

(e) Bir banka veya diğer mali kurumlar tarafından sağlanan ve ulusal veya Topluluk mevzuatı tarafından şart koşulan teminatların maliyetleri;

(f) Genel giderler; ilgili faaliyetin yürütülmesiyle bağlantı kurulabilecek gerçek maliyetlere dayanmaları gerekir.

Ortalama maliyetlere dayanan sabit fiyatlar, bir faaliyetin genel giderlerin seviyesini etkileyebilecek doğrudan maliyetlerinin %25'ini aşamaz. Hesaplamalar uygun biçimde belgelenir ve periyodik olarak incelenir.

4. Madde 94'te belirtilen sınır ötesi program teknik yardımına ek olarak, bir faaliyetin hazırlanışında veya yürütülmesinde kamu otoriteleri tarafından ödenen aşağıdaki harcamalar uygun kabul edilir:

(a) bir faaliyetin hazırlanışında veya yürütülmesinde nihai yararlanıcı yerine bir kamu otoritesi tarafından sağlanan profesyonel hizmetlerin maliyetleri;

(b) bir faaliyetin hazırlanması ve yürütülmesiyle ilgili olarak kendisi bizzat bir nihai yararlanıcı olan ve ek maliyetler olmaları ve ortak finanse edilen faaliyet için fiilen ve doğrudan ödenen harcamalar kapsamına girmeleri halinde diğer dış hizmet sağlayıcılara başvurmadan kendi hesabından bir faaliyet yürüten bir kamu otoritesi tarafından sunulan hizmetlerin tedarik maliyetleri.

İlgili kamu otoritesi ya bu paragrafın (a) bendinde belirtilen maliyetleri nihai yararlanıcıya fatura eder veya söz konusu faaliyet için o otorite tarafından ödenen gerçek maliyetlerin tespit edilmesine imkan tanıyan eşdeğer ispat değerini haiz belgelere dayanarak bu maliyetleri doğrular.

Bu paragrafın (b) bendinde belirtilen maliyetler söz konusu faaliyet için kamu otoritesi tarafından ödenen gerçek maliyetlerin tespit edilmesine imkan tanıyan eşdeğer ispat değerini haiz belgelere dayanarak doğrulanmalıdır.

5. Paragraf 1 ila 4'ün hükümleri saklı kalmak kaydıyla, sınır ötesi programa katılan ülkeler tarafından harcamaların uygunluğuna dair ek kurallar getirebilir.

Madde 90

Yardımanın yoğunluğu ve Topluluk katkısının oranı

1. Bu bileşenin amaçları doğrultusunda, Madde 38(1)'de belirtilen uygun harcamalar, katılımcı ülkeler tarafından mutabık olunduğu ve sınır ötesi programda belirtildiği şekilde ya kamu harcamalarına ya da toplam harcamalara dayandırılır.

2. Sınır ötesi programlara öncelik eksenini düzeyindeki Topluluk katkısı, uygun harcamalar için %85 tavanını aşmaz.
3. Her bir öncelik eksenine Topluluk katkısı, uygun harcamaların %20'sinden daha az olmaz.
4. Hiçbir faaliyete ilgili öncelik ekseninden daha yüksek bir eş finansman oranı verilmez.
5. Madde 89'un paragraf 1'inde bahsedilen uygunluk döneminde, Madde 34(4)'ün hükümlerine ek olarak:
  - (a) bir faaliyet, bir defada yalnızca bir tek sınır ötesi program altından Topluluk yardımı alabilir;
  - (b) bir faaliyet, belirlenen toplam kamu harcamasından daha büyük değerinde bir yardım alamaz.
6. Anlaşmanın Madde 87'sinde belirtilen anlamdaki girişimlere Devlet yardımı için sınır ötesi programlar altında verilen kamu yardımı, Devlet yardımı tavanlarını dikkat alır.

BÖLÜM II

Programlama

Alt Bölüm 1

Programlar

Madde 91

Sınır ötesi programların hazırlanması ve onaylanması

1. Madde 86(1)'de belirtilen sınır ötesi işbirliğine verilecek yardım prensip olarak, bundan böyle 'sınır ötesi programlar' olarak anılacak, sınır ötesi işbirliği çok yıllık programları çerçevesinde verilir.
2. Sınır ötesi programlar her bir sınır veya sınır grubu için NUTS seviye 3 bölgelerinde uygun bir gruplandırma veya NUTS sınıflandırması olmaması halinde eşdeğer alanlarla hazırlanır.
3. Her bir sınır ötesi program 1083/2006 sayılı Tüzüğün (EC) Madde 11'inde belirtilen ortaklarla işbirliği içinde katılımcı ülkeler tarafından hazırlanır.
4. Katılımcı ülkeler Madde 94'te belirtilen tüm unsurları içeren bir sınır ötesi program teklifini ortak olarak sunarlar.
5. Komisyon, Madde 94'te belirtilen tüm unsurları içerip içermediğini ve Madde 5'te belirtilen çok yıllık gösterge niteliğinde planlama belgesinin/belgelerinin amaçlarına ve önceliklerine katkıda bulunup bulunmadığını belirlemek için önerilen sınır ötesi programı inceler.

Komisyon bir sınır ötesi programın Madde 94'te belirtilen tüm öğeleri içermediğini veya çok yıllık gösterge niteliğinde planlama belgesinin/belgelerinin amaçları ve öncelikleriyle tutarlı olmadığını düşünürse, katılımcı ülkeleri gerekli tüm ek bilgileri sağlamaya ve uygun durumlarda önerilen programı bu doğrultuda gözden geçirmeye davet edebilir.
6. Komisyon karar alarak, sınır ötesi programı kabul eder.

Madde 92

Finansman anlaşmaları

1. Madde 86(1)(a)'da belirtilen işbirliğiyle ilgili sınır ötesi programlar için Komisyon ve programa katılan yararlanıcı ülkelerin her biri arasında Madde 91(6)'da bahsedilen karara

dayanarak çok yıllık finansman anlaşmaları yapılır.

Sınır ötesi programın Madde 99'da belirtilen geçici düzenlemeler altında yürütüldüğü hallerde, Komisyon ve programa katılan yararlanıcı ülkelerin her biri arasında yıllık finansman anlaşmaları yapılır. Bu türden her türlü finansman anlaşması, Madde 99(2)'de belirtilen finansman planında ifade edildiği biçimde yararlanıcı ülkeye verilen Topluluk katkısını ve ilgili yılı kapsar.

2. Madde 86(1)(b)'de belirtilen işbirliğiyle ilgili sınır ötesi programlar için Komisyon ve programa katılan yararlanıcı ülkelerin her biri arasında, Madde 91(6)'da bahsedilen karara dayanarak yıllık finansman anlaşmaları yapılır. Bu türden her türlü finansman anlaşması, Madde 94(2)'nin ikinci altparagrafında belirtilen finansman planında ifade edildiği biçimde yararlanıcı ülkeye verilen Topluluk katkısını ve ilgili yılı kapsar.

Madde 93

Sınır ötesi programların gözden geçirilmesi

1. Katılımcı ülkelerin veya Komisyonun katılımcı ülkelerle fikir birliği içindeki girişimiyle, sınır ötesi programlar yeniden incelenebilir ve gerekli görülmesi durumunda programın geri kalanı aşağıdaki hususlardan bir veya daha fazlasına göre gözden geçirilir:

(a) IPA Tüzüğü'nün Madde 5'inde belirtilen çok yıllık gösterge niteliğinde mali çerçevenin gözden geçirilmesine göre finansman planını güncellemek için;

(b) Önemli sosyoekonomik değişimlerin ardından;

(c) Topluluktaki, ulusal veya bölgesel önceliklerdeki büyük değişimlerin dikkate alınması için;

(d) Madde 109'da veya Madde 141'de belirtilen değerlendirmenin ışığında;

(e) Uygulama konusundaki zorlukların ardından;

(f) Madde 100'de belirtilen geçici düzenlemelerin son ermesinin veya yararlanıcı ülkelerde merkeziden adem-i merkezi yönetime geçiş de dahil olmak üzere uygulamaya ilişkin hükümlerde meydana gelen her türlü değişikliğin ardından.

2. Komisyon karar alarak, gözden geçirilmiş sınır ötesi programı kabul eder ve Madde 92'de belirtildiği şekilde yeni bir finansman anlaşması/anlaşmaları yapılır. Uygun durumlarda, IPA Tüzüğü'nün Madde 9(3) hükümleri uygulanır.

Madde 94

Sınır ötesi programların içeriği

1. Her bir sınır ötesi program aşağıdaki bilgileri içerir:

(a) Madde 97'de belirtilen uygunluk alanları da dahil olmak üzere Madde 88'e uygun olarak program tarafından kapsanan uygun alanların bir listesi;

(b) güçlü ve zayıf yönler ile orta vadeli ihtiyaçlar bakımından uygun işbirliği alanlarının analizi ve bu analizden çıkarılacak orta vadeli ihtiyaçlar ve hedefler;

(c) yararlanıcı ülkenin/ülkelerin ilgili çok yıllık gösterge niteliğinde planlama belgesini/belgelerini ve diğer ilgili ulusal ve bölgesel stratejik belgelerini dikkate alarak, ayrıca Madde 109'da veya Madde 141'de belirtilen *harcama öncesi* değerlendirmelerin sonuçlarını göz önüne alarak yardım için seçilen işbirliği stratejisinin ve öncelikler ile önlemlerin tanımlanması;

(d) öncelik eksenleri, ilgili tedbirler ve bunların özel hedefleri hakkında bilgi. Bu hedefler

çıktı ve sonuçlar için sınırlı sayıda gösterge kullanılarak ve orantısallık ilkesi dikkate alınarak niceliğe dökülür. Göstergeler, öncelikleri yürüten hedeflerin dayanakları ve etkililiğindeki ilerlemeyi ölçmeye imkân tanıyacak şekildedir;

(e) Madde 89'da bahsedilen harcamaların uygunluğuna ilişkin kurallar;

(f) programın hazırlanışını, yönetilmesini, izlenmesini, değerlendirilmesini, bilgi ve kontrol faaliyetlerini, ayrıca programın yürütülmesi için gerekli idari kapasiteyi takviye edecek faaliyetleri kapsayan, programa verilen Topluluk katkısının en fazla %10'una denk düşen özel bir teknik yardım öncelik eksenini. İstisnai durumlarda, Komisyon ve katılımcı ülkeler tarafından mutabık olunarak bu önceliğe program için verilen Topluluk katkısının %10'undan daha yüksek bir meblağ tahsis edilebilir;

(g) uygun durumlarda, diğer IPA bileşenleri veya diğer Topluluk araçları tarafından finanse edilen önlemlerle tamamlama faaliyetleri hakkında bilgi;

(h) aşağıdakiler de dahil olmak üzere sınır ötesi program için uygulamaya ilişkin hükümler:

(i) katılımcı ülkeler tarafından Madde 102'de ve uygun durumlarda, Madde 139'da belirtilen uygulama birimleri ve otoriteleri atanması;

(ii) izleme ve değerlendirme sistemlerinin bir tanımı;

(iii) uygun durumlarda, Komisyon tarafından yapılan ödemeleri alan yetkili organ ile yararlanıcılara ödeme yapmaktan sorumlu organ veya organlar hakkında bilgi;

(iv) uygun durumlarda, şeffaflıklarını sağlamak adına mali akışların mobilizasyon ve sirkülasyon prosedürlerinin bir tanımı;

(v) sınır ötesi programın Madde 62'de belirtilen kamuya açıklanmasını ve program hakkında bilgi verilmesini sağlamayı hedef alan öğeler;

(vi) uygun durumlarda, Komisyon ve katılımcı ülkeler arasında bilgisayar ortamındaki verilerin değiş tokuşu konusunda mutabakata varılan prosedürlerin tanımlanması.

2. Ayrıca Madde 86(1)(a)'da belirtilen işbirliğiyle ilgili sınır ötesi programlar, çok yıllık gösterge niteliğinde mali çerçeve kapsamındaki her yılı özel olarak ele alarak her bir öncelik eksenini, Topluluk katkısının meblağını ve oranını, eşdeğer ulusal kurumlar tarafından finanse edilen meblağı gösteren bir tablo içeren, çok yıllık gösterge niteliğinde mali çerçeveye dayalı tek bir finansman planı içerir.

Madde 86(1)(b)'de belirtilen işbirliğiyle ilgili sınır ötesi programlar, her bir katılımcı ülke için çok yıllık gösterge niteliğinde mali çerçeve kapsamındaki her yılı özel olarak ele alarak her bir öncelik eksenini, Topluluk katkısının meblağını ve oranını, eşdeğer ulusal kurumlar tarafından finanse edilen meblağı gösteren bir tablo içeren, çok yıllık gösterge niteliğinde mali çerçeveye dayalı bir finansman planı içerir.

Alt Bölüm 2

Faaliyetler

Madde 95

Faaliyetlerin seçimi

1. Sınır ötesi programlar katılımcı ülkeler tarafından tüm uygun alanları kaplayan tek bir teklif çağrısıyla ortak olarak seçilen ortak faaliyetleri finanse eder.

Katılımcı ülkeler aynı zamanda teklif çağrılarında ortak faaliyetler belirleyebilir. Bu

durumda ortak faaliyet sınır ötesi programda özel olarak belirtilir veya sınır ötesi programın önceliği veya ölçüleriyle tutarlıysa, Madde 110'da veya Madde 142'de belirtilen ortak izleme komitesi tarafından alınacak bir kararla bir programın kabul edilmesinden sonra herhangi bir zamanda tespit edilir.

2. Sınır ötesi programlar için seçilen faaliyetler, en az iki katılımcı ülkeden her bir faaliyet için aşağıdaki yollardan birini kullanarak işbirliği yapacak nihai kullanıcılar içerir: ortak geliştirme, ortak uygulama, ortak personel belirleme ve eş finansman.

3. Madde 86(1)(a)'da belirtilen işbirliğiyle ilgili sınır ötesi programlar için seçilen faaliyetler en az katılımcı Üye Devletlerin biri ve katılımcı yararlanıcı ülkelerin birinden yararlanıcılar içerir.

4. Yukarıda belirtilen koşulları yerine getiren seçilen faaliyetler, açık bir sınır ötesi fayda sağlamaları koşuluyla tek bir ülkede yürütülebilirler.

5. Her program, faaliyetlerin seçimi konusunda IPA veya diğer Topluluk araçları altındaki farklı sınır ötesi programlar arasında bölünmeyi engelleyen uygunluk kuralları belirler.

Madde 96

Başyararlanıcının ve diğer yararlanıcıların sorumlulukları

1. Bir faaliyetin nihai yararlanıcıları, Madde 86(1)(a)'da belirtilen işbirliğiyle ilgili sınır ötesi programlar için, bir faaliyet teklifi sunulmadan önce aralarında bir başyararlanıcı tayin ederler. Başyararlanıcı aşağıdaki sorumlulukları üstlenir:

(a) diğer hususların yanı sıra faaliyetin sağlıklı bir şekilde yürütülmesini, haksız olarak ödenen meblağların geri alınmasıyla ilgili düzenlemeler de dahil olmak üzere, temin eden hükümleri içeren bir anlaşmayla faaliyete katılan nihai yararlanıcılarla ilişkileri için gerekli düzenlemeleri yapar;

(b) tüm faaliyetin yürütülmesini sağlamaktan sorumludur;

(c) Topluluk katkısının faaliyete katılan nihai yararlanıcılara aktarılmasından sorumludur;

(d) faaliyete katılan nihai yararlanıcılar tarafından sunulan harcamaların, faaliyetin yürütülmesi amacıyla ödendiğini ve faaliyete katılan nihai yararlanıcılar arasında mutabık olunan faaliyetlerle ilgili olmasını temin eder;

(e) faaliyete katılan nihai yararlanıcılar tarafından sunulan harcamaların, Madde 108'de belirtilen kontrolörlerce teyit edilmesini sağlar.

2. Madde 99'da belirtilen geçici düzenlemeler altında yürütülen Madde 86(1)(a)'da belirtilen işbirliğiyle ilgili sınır ötesi programlar için:

(a) bir faaliyetin katılımcı Üye Devletlerdeki nihai yararlanıcıları bir faaliyet teklifi sunulmadan önce aralarında bir başyararlanıcı tayin ederler. Başyararlanıcı faaliyetin Üye Devletlerde yürütülen kısmı için paragraf 1'in (a)'dan (e)'ye kadarki hükümlerinde sıralanan sorumlulukları üstlenir;

(b) bir faaliyetin her bir katılımcı yararlanıcı ülkedeki nihai yararlanıcıları bir faaliyet teklifi sunulmadan önce aralarında bir başyararlanıcı tayin ederler. Başyararlanıcı faaliyetin ilgili ülkede yürütülen kısmı için paragraf 1'in (a)'dan (d)'ye kadarki hükümlerinde sıralanan sorumlulukları üstlenir.

Katılımcı Üye Devletlerin ve yararlanıcı ülkelerin başyararlanıcıları faaliyetin yürütülmesinde yakın bir işbirliği içinde olunmasını temin ederler.

3. Bir faaliyetin her bir yararlanıcı ülkedeki nihai yararlanıcıları Madde 86(1)(b)'de belirtilen

işbirliğiyle ilgili sınır ötesi programlar için, bir faaliyet teklifi sunulmadan önce aralarında bir başarılanıcı tayin ederler. Başarılanıcı faaliyetin ilgili ülkede yürütülen kısmı için paragraf 1'in (a)'dan (d)'ye kadarki hükümlerinde sıralanan sorumlulukları üstlenir.

Katılımcı yararlanıcı ülkelerin başarılanıcıları faaliyetin yürütülmesinde yakın bir işbirliği içinde olunmasını temin ederler.

4. Faaliyete katılan her nihai yararlanıcı, beyan ettiği harcamalardaki usulsüzlüklerden sorumludur.

Madde 97

Faaliyetlerin yerlerine ilişkin özel koşullar

1. Geçerliliği ispatlanan durumlarda Topluluk finansmanı, faaliyetlerin veya faaliyet bölümlerinin yürütülmesi esnasında yapılan NUTS seviye 3 bölgelerindeki veya NUTS sınıflandırması olmaması halinde söz konusu program için uygun olan alanlara bitişik eşdeğer alanlardaki sınır ötesi programa verilen Topluluk katkısının en fazla %20'si kadar harcamayı finanse edebilir. İstisnai durumlarda, Komisyon ve katılımcı ülkeler arasında mutabık olunarak, bu esneklik NUTS seviye 2 bölgelerinde veya NUTS sınıflandırması olmaması halinde, uygun alanların tespit edildiği eşdeğer alanları kapsayacak şekilde genişletilebilir.

Proje düzeyinde, istisnai durumlarda, birinci alt paragrafta tanımlandığı üzere program alanının dışındaki ortaklarca yapılan harcamalar, proje ancak söz konusu ortağın katılımıyla gerçekleştirilebilecekse uygun olabilir.

2. Her programın katılımcı ülkeleri, bu harcamaların yasalara ve kurallara uygunluğunu temin eder.

Paragraf 1'de bahsedilen uygun alanın dışındaki faaliyetlerin seçimi:

(a) Üye Devletlerle ortak yönetim halinde yürütülen programlar ve program bölümleri için Madde 102'de belirtilen yönetim otoritesi;

(b) yararlanıcı ülkelerde adem-i merkezi yönetim halinde yürütülen programlar ve program bölümleri için Madde 28'de belirtilen uygulama birimleri;

(c) yararlanıcı ülkelerde merkezi yönetim halinde yürütülen programlar ve program bölümleri için Komisyon,

tarafından teyit edilir.

BÖLÜM III

Uygulama

Alt Bölüm 1

Genel Hükümler

Madde 98

Uygulama şartları

1. Madde 86(1)(a)'da belirtilen sınır ötesi işbirliği konusunda programlar, ilkesel olarak katılımcı Üye Devletler veya yararlanıcı ülkelerdeki sınır ötesi programın uygulanmasından sorumlu olmakla birlikte Madde 102'de bahsedilen yetkililer tarafından Üye Devletlerle ortak idare aracılığıyla uygulanır.

Bu bağlamda bir sınır ötesi programa katılan Üye Devletler ile yararlanıcı ülkeler, bu

Bölümün 2. Alt Bölümünde yer alan hükümlere göre tüm bölgedeki programın tamamına katılabilmelidir.

Madde 91(6)'ya uygunluk göstererek sınır ötesi programın kabulünden önce Komisyon, Madde 102'de bahsedilen yetkililerin kapasitesinin bu Bölümün 2. Alt Bölümünde belirtilen şartlara uyduğunu tespit etmek için gerekli gördüğü her türlü bilgiyi katılımcı ülkelerden talep eder.

Sınır ötesi bir programa katılan Üye Devletler ve yararlanıcı ülkelerin bu şartlara göre tüm programı uygulamaya hazır olmaması halinde Madde 99'da ortaya konulan geçici düzenlemeler geçerlidir.

2. Madde 86(1)(b)'de belirtilen sınır ötesi işbirliği konusunda programlar, sırasıyla Komisyon veya ulusal yetkilendirme görevlisi ve kendi ülkesindeki programın uygulanmasından sorumlu olan her ülkedeki operasyon birimleriyle birlikte 1605/2002 sayılı Tüzüğe (EC, Euratom) göre merkezi veya adem-i merkezi yönetime bağlı olarak uygulanır.

Bu anlamda sınır ötesi programlar, bu Bölümün 3. Alt Bölümünde belirtilen hükümlere göre uygulanır.

Madde 86(1)(b)'de işaret edilen sınır ötesi işbirliği konusunda tüm yararlanıcı ülkeler için hedef, adem-i merkezi yönetimdir.

Madde 99

Geçici Düzenlemeler

1. Madde 86(1)(a)'da belirtilen sınır ötesi işbirliği konusunda katılımcı ülkelerin bu Bölümün 2. Alt Bölümünde belirtilen hükümlere göre Üye Devletlerle ortak yönetim aracılığıyla tüm sınır ötesi programı uygulamaya hazır olmadığı durumlarda program, bu Madde'de işaret edilen geçici düzenlemelere göre uygulanır.

2. Madde 94(2)'nin ilk altparagrafında belirtilen sınır ötesi programda yer alan finansman planı aşağıdakileri kapsar:

- (a) Tüm katılımcı Üye Devletleri içeren bir tablo,
- (b) Katılımcı her yararlanıcı ülkenin yer aldığı bir tablo,

3. Sınır ötesi programın katılımcı yararlanıcı ülkelerle ilgili kısmı, Madde 142 hariç olmak üzere bu Bölümün 3. Alt Bölümünde yer verilen hükümlere göre uygulanır. Madde 110'daki ortak izleme komitesiyle ilgili hükümler geçerlidir.

4. Madde 94(1)(h)'de belirtildiği üzere sınır ötesi programda yer alan uygulama hükümleri, katılımcı Üye Devletlere uygulanan şartlarla katılımcı yararlanıcı ülkelere uygulananlar arasında farklılık yaratır.

5. Madde 95 hükümlerine göre ortak faaliyetlerin seçilmesinin ardından yönetim otoritesi, katılımcı Üye Devletin baş yararlanıcısına hibe sağlar.

Adem-i merkezi yönetim olması durumunda, katılımcı yararlanıcı ülkelerdeki operasyon birimleri, kendi ülkelerindeki başarılanıcısına hibe sağlar.

Merkezi yönetim olması durumunda, Komisyon katılan her bir yararlanıcı ülkenin başarılanıcısına hibe sağlar.

Madde 100

Geçici Düzenlemelerin Sona Ermesi

1. Üye Devletler, Madde 98'in 1. paragrafına göre ortak yönetim aracılığıyla söz konusu olan

uygulamaya geçmeye hazır olduğunda, Madde 117'ye uygun olarak gözden geçirilmiş bir rapor ve görüşe ek olarak yönetim ve kontrol sistemlerinin gözden geçirilmiş bir tanımıyla birlikte gelecek üç yıl için çok yıllık gösterge niteliğinde mali çerçeveye dayalı tek bir mali planı içeren, gözden geçirilmiş bir sınır ötesi programı Komisyon'a sunar.

Komisyon, sınır ötesi programı yeniden inceler ve Madde 117'ye göre verilen belgeleri değerlendirir. Programda değişiklik yapan yeni bir kararı benimseyip benimsememeye karar verir ki; böylece Madde 98(1)'de belirtilen düzenlemelere göre program uygulanabilir.

2. Programın katılımcı yararlanıcı ülkelerle ilgili olan kısmı için geçici düzenlemeler sırasında verilen bütçe taahhütleri, Madde 99'da atıfta bulunulan hükümlere uygunluk göstererek uygulanmaya devam eder.

Alt Bölüm 2

Yararlanıcı ülkeler ve Üye Devletler arasındaki sınır ötesi programlar

Alt Kısım 1

Yönetim ve kontrol sistemleri

Madde 101

Genel İlkeler

Katılımcı ülkelerin oluşturduğu sınır ötesi programların yönetim ve kontrol sistemleri aşağıdakileri karşılar:

- (a) Yönetim ve kontrolle ilgili yapıların işlevlerinin tanımlanması ve her yapı dahilindeki işlevlerin tahsisi,
- (b) Bu yapılar arasında ve içerisindeki işlevler ayrılığı ilkesine uygunluk,
- (c) Sınır ötesi programa göre açıklanan harcamaların doğruluğu ve uygunluğunun sağlanması için işlemler,
- (d) Bilgisayar ortamında güvenilir muhasebe, izleme ve mali rapor sistemleri,
- (e) Sorumlu yapının görevlerin yürütülmesi işini başka bir yapıya vermesi halinde bir rapor verme ve izleme sistemi,
- (f) Sistemlerin işleyişini denetlemek için düzenlemeler,
- (g) Yeterli bir denetim izi oluşturmak için sistem ve prosedürler,
- (h) Usulsüzlükler ve yanlış ödenen tutarların geri alınması için rapor verme ve izleme işlemleri.

Madde 102

Yetkililerin Atanması

1. Sınır ötesi bir programa katılan ülkeler, bir yönetim otoritesi, tek bir onaylama otoritesi ve tek bir denetim otoritesi görevlendirir ki; bunların tamamı sınır ötesi programa katılan Üye Devletlerin birinde kalır. Onaylama otoritesi, Komisyon tarafından yapılan ödemeleri alır ve bir kural olarak Madde 104'te belirtilen hükümlere göre başarılanıcıya ödemeleri yapar.

Yönetim otoritesi, programa katılan ülkelerle görüşükten sonra ortak bir teknik sekreteryaya oluşturur. Ortak teknik sekreteryaya, yönetim otoritesine ve Madde 110'da yer alan ortak izleme komitesine ve uygun olduğu hallerde de denetim otoritesi ve onaylama otoritesine kendi görevlerini yürütürken yardımcı olur.

Ortak teknik sekreteryanın diğer katılımcı ülkelerde kurulu birimleri olabilir.

2. Sınır ötesi program için denetim otoritesine, sınır ötesi programa katılan ve Madde 105'te belirtilen görevleri yürüten her ülkenin bir temsilcisinden oluşan bir grup denetçi yardım sağlar. Denetçi grubu, sınır ötesi programı onaylama kararının ardından en geç üç ay içinde oluşturulur. Kendi usul kurallarını belirler. Başkanı, sınır ötesi programın denetim otoritesidir.

Katılımcı ülkeler oybirliğiyle denetim otoritesine ilk fıkrada tanımlandığı üzere denetçi grubuna ihtiyaç duyulmaksızın, programın kapsadığı tüm alanda Madde 105'te belirtilen görevleri doğrudan uygulama yetkisi verme kararı alabilir.

Denetçiler, Madde 108'de belirtilen kontrol sisteminden bağımsızdır.

3. Sınır ötesi programa katılan her ülke, Madde 110'da belirtilen ortak izleme komitesinde yer almak üzere temsilciler görevlendirir.

4. Bir yönetim veya onaylama otoritesinin bir veya birden fazla görevini aracı bir yapı yürüttüğünde ilgili düzenlemeler yazılı olarak resmi bir biçimde kaydedilir.

Yönetim, denetim ve onaylama otoritesiyle ilgili bu Tüzüğün hükümleri söz konusu aracı yapı için de geçerlidir.

Madde 103

Yönetim otoritesinin görevleri

1. Yönetim otoritesi, sağlam mali yönetim ilkesine uygunluk göstererek ve özellikle aşağıdakiler için sınır ötesi programın yönetim ve uygulanmasından sorumludur:

(a) Faaliyetlerin sınır ötesi program için geçerli kriterlere uygun olarak seçilmesi ve uygulama dönemlerinin tamamı için geçerli Topluluk ve ulusal kurallara da uygunluk göstermelerinin sağlanması;

(b) Sınır ötesi program dahilindeki her faaliyetin muhasebe kayıtlarının bilgisayar ortamında yapılması ve saklanması için bir sistemin oluşturulması ve mali yönetim, izleme, onaylama, denetim ve değerlendirme için gerekli uygulama verilerinin toplanmasının sağlanması;

(c) Harcamaların doğruluğunun onaylanması. Bu bağlamda bir faaliyete katılan her nihai yararlanıcı katılımcının harcamalarının Madde 108'de belirtilen kontrolör tarafından doğrulanmış olduğundan emin olacaktır;

(d) Faaliyetlerin Madde 121'de bahsedilen kamu ihale hükümlerine göre yapılmasının sağlanması;

(e) Faaliyetlerin uygulamasına katılan nihai yararlanıcılar ve diğer yapıların ulusal muhasebe kurallarına şerh koymaksızın faaliyetle ilgili tüm havaleler için ya ayrı bir muhasebe sistemi ya da yeterli bir muhasebe düzenlemesi oluşturmalarının sağlanması;

(f) Sınır ötesi programların değerlendirmelerinin Madde 109'a göre yapılmasının sağlanması;

(g) Yeterli bir muhasebe zinciri oluşturmak için gerekli harcama ve muhasebeye ilişkin tüm belgelerin Madde 134'ün getirdiği şartlara uygunluk gösterilerek tutulmasını sağlayan yöntemlerin belirlenmesi;

(h) Onaylama otoritesinin, onaylama işlemi için yapılan harcamalarla ilgili olarak yürütülen işlem ve tasdiklere yönelik her türlü gerekli bilgiyi almasının sağlanması;

(i) Ortak izleme komitesinin faaliyetlerine rehberlik edilmesi ve sınır ötesi programın uygulama kalitesinin belirli hedefleri ışığında izlenmesine olanak sağlamak için gerekli belgelerin bu komiteye sunulması;

(j) Madde 112'de belirtilen uygulamaya dair yıllık ve nihai raporların hazırlanması ve ortak izleme komitesinin onayından sonra Komisyona sunulması;

(k) Madde 62'de belirtilen bilgi ve açıklama şartlarına uyulmasının sağlanması.

2. Yönetim otoritesi, ilk yararlanıcıyla anlaşmaya vardığı durumlarda her faaliyet için uygulama düzenlemelerini belirler.

Madde 104

Onaylama otoritesinin görevleri

Bir sınır ötesi programın onaylama otoritesi, özellikle aşağıdakilerden sorumludur:

(a) Harcama ve ödemelerin onaylı bildirimlerinin hazırlanması ve Komisyon'a sunulması.

(b) Aşağıdakilerin onaylanması:

(i) Harcama bildirisi doğrudur; güvenilir muhasebe sistemlerinin sonucunda elde edilmektedir ve doğrulanabilir destekleyici belgelere dayanmaktadır.

(ii) Bildirilen harcamalar geçerli Topluluk ve ulusal kurallara uygunluk göstermektedir ve program için geçerli olan kriterlere uygunluk göstererek fon için seçilen ve Topluluk ve ulusal kurallara göre yapılan faaliyetlerden kaynaklanmıştır.

(c) Onaylama işlemleri için harcama beyanında yer alan harcamalara yönelik yürütülen işlem ve onaylar konusunda yönetim otoritesinden yeterli bilgiyi almasının sağlanması.

(d) Denetim otoritesinin sorumluluğu altında veya kendisi tarafından yapılan tüm denetim sonuçlarının onaylama sırasında dikkate alınması.

(e) Komisyon'a bildirilen harcamaların bilgisayar ortamında muhasebesinin tutulması. Yönetim ve denetim otoriteleri bu bilgiye erişir. Komisyon'un yazılı talebi üzerine onaylama otoritesi, talebin alınmasından sonraki on iş günü içinde veya belgelendirme ve habersiz denetim yapmak amacıyla kararlaştırılan başka bir süre içinde söz konusu bilgiyi Komisyon'a iletir.

(f) Geri alınabilen giderler ile bir faaliyete yapılan katkının tamamı veya bir kısmının iptal edilmesi sonucu geri çekilen paranın muhasebesinin tutulması. Geri alınan giderler, sınır ötesi programın sona ermesinden önce bir sonraki harcama beyanından söz konusu oran düşürülerek Avrupa Birliği genel bütçesine yeniden ödenir.

(g) Her yıl 28 Şubat'a kadar sınır ötesi programın her öncelik eksenini için aşağıdakileri açıklayan bir bildirim Komisyona gönderilmesi:

(i) Bir faaliyete yapılan resmi yardımın tamamının veya bir kısmının iptal edilmesinin ardından bir önceki yıl verilen harcama beyanından çıkarılan tutar.

(ii) Bu harcama beyanından düşülmüş olan, geri alınan tutar.

(iii) Önceki yılın 31 Aralık tarihinde tasnif edilmiş olduğu üzere geri alma talimatlarının yayınlandığı yıla kadar geri alınacak tutara dair bir bildiri.

Madde 105

Denetim otoritesinin görevleri

1. Bir sınır ötesi programın denetim otoritesi; yönetme ve onaylama otoritelerinden işlevsel açıdan bağımsız olacaktır ve özellikle aşağıdakilerden sorumludur:

(a) Hesapların sınır ötesi programın yönetim ve kontrol sisteminin etkili bir biçimde işleyişini doğrulamak için yürütülmesinin sağlanması.

(b) Faaliyetlerle ilgili hesapların bildirilen giderleri onaylamak için uygun bir örneğe dayanarak yapılmasının sağlanması.

(c) Sınır ötesi programın kabulünün ardından gelen yıldan başlayarak en son bütçe taahhüdünden sonraki dördüncü yıla kadar olan her yıl 31 Aralık'a kadar:

(i) Söz konusu yılın 30 Haziran tarihinde son bulan önceki 12 aylık dönem boyunca yürütülen hesapların bulgularını ortaya koyan bir yıllık kontrol raporunun Komisyon'a sunulması ve programın yönetim ve kontrolü sistemlerinde tespit edilen her türlü eksikliğin rapor edilmesi. Programın kabulünden sonraki yılın 31 Aralık tarihine kadar sunulacak olan ilk rapor, kabul yılının 1 Ocak tarihi ile programının kabulünden sonraki yılın 30 Haziran tarihi arasındaki dönemi kapsar. Son bütçe taahhüdünden sonraki yılın ardından gelen dördüncü yılın 1 Temmuz'undan itibaren yapılan hesaplarla ilgili bilgide bu paragrafın (d) noktasında belirtilen kapanış bildirisini destekleyen nihai kontrol raporunda yer alır. Bu rapor, sistem hesapları ve bu paragrafın (a) ve (b) bendlerine göre yürütülen muhasebe faaliyetlerine dayandırılır.

(ii) Kendi sorumluluğunda yürütülmüş olan kontrol ve denetimlere dayanarak Komisyon'a sunulan harcama beyanlarının doğru olduğu ve havalelerin yasal ve uygun yapıldığına dair makul bir güvence sağlamak amacıyla yönetim ve kontrol sisteminin etkili işleyip işlemediğine yönelik bir görüş sunulması.

Çok sayıda IPA sınır ötesi programına ortak bir sistem uygulandığında (i) noktasında belirtilen bilgi tek bir rapora dahil edilebilir ve (ii) noktasında ifade edilen görüş ve bildiri de ilgili sınır ötesi programların tamamını kapsayabilir.

d) Nihai bakiye ödemesi uygulamasının geçerliği ile nihai harcama beyanının kapsadığı havalelerin yasallığı ve uygunluğunu değerlendiren bir kapanış bildirisini en son bütçe taahhüdünü izleyen beşinci yılın en son 31 Aralık'ına kadar Komisyon'a sunulması ki; bunu bir nihai kontrol raporu destekler.

2. Denetim otoritesi, denetim faaliyetlerinin uluslararası seviyede kabul edilmiş denetim standartlarını dikkate almasını sağlar.

3. 1. paragrafın (a) ve (b) bendlerinde işaret edilen denetim ve kontrollerin denetim otoritesi dışında bir yapı tarafından yapılması halinde denetim otoritesi, söz konusu yapıların gerekli bağımsız işleve sahip olmasını sağlar.

4. Yönetim veya kontrol sistemlerindeki zayıflık veya saptanan uygunsuz harcama seviyesi, 1. paragrafın (c) bendinde belirtilen veya 1. paragrafın (d) bendinde yer alan kapanış bildirisindeki yıllık görüş için nitelikli olmayan bir görüşe imkân vermezse, denetim otoritesi gerekçelerini belirtecek ve sorunun kapsamı ve mali etkisini tahmin eder.

Madde 106

Denetim izi

Madde 105(1)(b)'de belirtilen denetim amaçları çerçevesinde, ilgili sınır ötesi program için aşağıdaki kriterlere uygunluk gösterdiği hallerde bir denetim izinin yeterli olduğu düşünülür:

(a) Sınır ötesi programa göre ortak finanse edilen faaliyetlere yönelik olarak denetim otoritesi, yönetim otoritesi, aracı yapılar ve ilk yararlanıcılar tarafından bulundurulmuş destekleyici belgeler ve detaylı muhasebe kayıtlarıyla doğrulanacak toplam tutarların Komisyon'a sunulmasına izin verir.

(b) İlk yararlanıcı ve her nihai yararlanıcıya katkının ödenmesinin doğrulanmasına izin verir.

(c) Sınır ötesi program için ortak izleme komitesi tarafından belirlenen seçme kriterlerinin uygulanmasının doğrulanmasına izin verir.

(d) Her faaliyet için teknik şartname ve mali plan, hibe onayıyla ilgili belgeler, kamu ihale usulleriyle ilgili belgeler, ilerleme raporu ve onaylamaları konu alan raporlar ile yapılan denetimleri içerir.

Madde 107

Faaliyet denetimleri

1. Madde 105(1)(b)'de belirtilen denetimler, Komisyonla fikir birliğine varılarak denetim otoritesi tarafından belirlenen veya onaylanan bir metot aracılığıyla seçilen bir faaliyet örneğine dayanarak sınır ötesi programın kabulünü izleyen yılın 1 Temmuz tarihinden itibaren her on iki ayda bir yapılır.

Denetimler, nihai yararlanıcı tarafından yapılan belgelendirme ve kayıtlara dayanarak yerinde yapılır.

Katılımcı ülkeler, uygulama dönemi boyunca bahsedilen denetimlerin uygun paylaşılmasını sağlar.

2. Denetimler, aşağıdaki şartların karşılandığını onaylar:

(a) Faaliyet, sınır ötesi program için seçme kriterlerini yerine getirir ve onaylama kararına uygunluk gösterilerek uygulanır; işlevselliği ve kullanımı veya kabul edilen hedeflerle ilgili uygun her türlü durumu karşılar.

b) Bildirilen harcama, muhasebe kayıtları ve nihai yararlanıcı tarafından bulundurulmuş destekleyici belgelere uygunluk gösterir.

c) Nihai yararlanıcı tarafından bildirilen harcama, Topluluk ve ulusal kurallara uygunluk gösterir.

d) Kamu katkısı, Madde 40(9)'a göre nihai yararlanıcıya ödenir.

3. Tespit edilen sorunların yapısal anlamda sistemli gibi görüldüğü ve bu nedenle de sınır ötesi program bünyesindeki diğer faaliyetler için bir risk teşkil ettiği durumlarda denetim otoritesi gerektiğinde ilave denetimler de dahil olmak üzere bu tür sorunların kapsamını belirlemek amacıyla daha fazla incelemenin yapılmasını sağlar. Gerekli önleyici ve düzeltme faaliyeti ilgili yetkililer tarafından gerçekleştirilir.

4. Başyaranlanıcılar tarafından beyan edilen ve nihai harcama beyanında Komisyon nezdinde belgelendirilen toplam giderin en az %5'i, her bir sınır ötesi programın kapatılmasından önce paragraf 2 uyarınca denetlenir.

Madde 108

Kontrol sistemi

1. Harcamaları doğrulamak için her katılımcı ülke; ortak finanse edilen ürün ve hizmetlerin yapıldığını, kendi bölgesinde uygulanan faaliyetlerin tamamı veya bu faaliyetlerin bir kısmı için bildirilen harcamaların makul olup olmadığını ve bu harcamaların ve ilgili faaliyetlerin veya bir kısmının Toplulukla ve ilgili olması halinde de ulusal kurallara uygunluk gösterip göstermediğini doğrulamaya olanak sağlayan bir kontrol sistemi kuracaktır.

Bu amaçla her katılımcı ülke, faaliyete katılan her nihai yararlanıcının bildirdiği harcamaların yasallığı ve doğruluğunu onaylamakla sorumlu kontrolörler görevlendirecektir. Katılımcı ülkeler, tüm program alanı için tek bir kontrolör görevlendirme kararı alabilir.

Ortak finanse edilen ürün ve hizmetlerin yapıldığına dair onaylamanın sadece tek bir faaliyet açısından yürütülebileceği durumlarda bu gibi onaylamalar, ilk yararlanıcının yerleştirildiği katılımcı ülkenin kontrolörü veya yönetim otoritesi tarafından yapılacaktır.

2. Her katılımcı ülke, ilk yararlanıcının kontrolörlere sunduğu tarihten itibaren üç aylık bir zaman dilimi içinde harcamaların kontrolörlere tarafından onaylanabilmesini sağlar.

Alt Kısım 2

Değerlendirme ve izleme

Madde 109

Değerlendirme

1. Değerlendirme; sürdürülebilir kalkınma hedefi ile çevresel etki ve stratejik çevresel değerlendirme hakkındaki ilgili Topluluk yasasını dikkate alarak sınır ötesi programların uygulanması ve strateji ve Topluluk fonlarından gelen yardımın kalite, etkililik ve tutarlılığını geliştirmeyi amaçlar.

2. Katılımcı ülkeler, her sınır ötesi programı kapsayan bir *ön* değerlendirmeyi hep birlikte yapar.

Ön değerlendirmeler, sınır ötesi programlara göre bütçe kaynaklarının tahsisini etkili kılmayı ve programlama kalitesini geliştirmeyi amaçlar. Farklılıkları, eksiklikler ve kalkınma potansiyeli, ulaşılabilecek amaçlar, beklenen sonuçlar, rakamlarla belirtilen hedefler, ilgili çok yıllık gösterge niteliğinde planlama belgesi/belgeleri, Topluluk katma değeri, önceki programlamadan çıkarılan dersler ve uygulama usullerinin kalitesi, izleme, değerlendirme ve mali yönetimle uyumu tespit edecek ve değer biçer.

Ön değerlendirme, sınır ötesi programın ekinde yer alır.

3. Programlama dönemi boyunca katılımcı ülkeler, özellikle söz konusu incelemenin ilk başta belirlenen hedeflerden bariz bir biçimde ayrılmayı ortaya koyduğu veya tekliflerin sınır ötesi programın gözden geçirilmesi için yapıldığı hallerde sınır ötesi programın izlenmesiyle bağlantılı değerlendirmeler yapar. Sonuçlar, sınır ötesi programın ortak izleme komitesine ve Komisyon'a gönderilir.

Sonuçların Madde 93'te belirtilen program notunun gözden geçirilmesine sebep olması halinde bunlar gözden geçirilen sınır ötesi programın sunulma zamanında IPA Komitesi bünyesinde ele alınır.

4. Madde 102'de işaret edilen ve faaliyet bağımsızlığı olan dahili veya harici onaylama ve denetim otoriteleri, uzman veya diğer yapılar tarafından değerlendirmeler yapılır. Sonuçlar, belgelere erişime dair geçerli kurallara göre yayınlanır.

5. Madde 94(1)(f)'de belirtilen teknik yardım için yapılan değerlendirmelerin giderleri bütçeden karşılanır.

Madde 110

Ortak izleme komitesi

1. Katılımcı ülkeler, sınır ötesi programı onaylayan kararın katılımcı ülkelere bildirildiği tarihten itibaren üç ay içinde her sınır ötesi program için ortak bir izleme komitesi oluşturulur.

Ortak izleme komiteleri, katılımcı ülkeler veya Komisyon'un girişimiyle yılda en az iki kez toplanır.

Madde 99'da anılan geçici düzenlemelere göre uygulanan bir sınır ötesi program olması

durumunda yardımın adem-i merkezi bir temelde yapıldığı yararlanıcı ülkeler açısından ortak izleme komitesi, Madde 59'da belirtilen sektörel izleme komitelerinin rolünü gerçekleştirir.

2. Her ortak izleme komitesi, mevcut Tüzüğe uygun olarak görevlerini yerine getirmesi amacıyla katılımcı ülkelerin kurumsal, yasal ve mali çerçevesi dahilinde ve Komisyon tarafından belirlenen bir ortak izleme komitesi görev yetkisine uygunluk göstererek kendi işlem kurallarını belirler. Bu kuralları yönetim otoritesiyle anlaşmaya vararak ve Madde 99'da belirtilen geçici düzenlemelere göre uygulanan bir program olması halinde de katılımcı yararlanıcı ülke(lerin) ulusal IPA koordinatörüyle/koordinatörleriyle anlaşma sağlayarak kabul eder.

3. Ortak izleme komitelerine katılımcı ülkelerin birinin bir temsilcisi veya yönetim otoritesi başkanlık eder.

Madde 102(3)'e göre içeriğini belirlerken katılımcı ülkeler, Madde 87'nin hükümlerini dikkate alır.

4. Komisyon, ortak izleme komitesinin faaliyetlerine danışman olarak katılır. Avrupa Yatırım Bankası ve Avrupa Yatırım Fonu'ndan bir temsilci, kendilerinin bir katkıda bulunacağı sınır ötesi program için bir danışmanlık rolü üstlenebilir.

5. Ortak izleme komitesi, aşağıdaki hükümlere uygun olarak sınır ötesi programın etkililik ve kalitesi açısından aşağıdaki faaliyetleri yapar:

(a) Sınır ötesi programın finanse ettiği faaliyetlerin seçilmesi kriterlerini ele alır ve onaylar ve programlama ihtiyaçları çerçevesinde bu kriterlerin gözden geçirilmesini onaylar.

(b) Yönetim otoritesi ve Madde 99'da belirtilen geçici düzenlemelere göre uygulanan bir program olması halinde de katılımcı yararlanıcı ülkedeki uygulama birimleri tarafından sunulan belgelere dayanarak sınır ötesi programın belirli hedeflerine ulaşılmasına yönelik ilerlemeyi düzenli olarak gözden geçirir.

(c) Özellikle her öncelik için belirlenen hedeflere ulaşılması ve Madde 57(4) ve Madde 109'da bahsedilen değerlendirmeler olmak üzere uygulama sonuçlarını inceler.

(d) Madde 112'de belirtilen yıllık ve nihai raporları ele alır ve onaylar ve Madde 99'da belirtilen geçici düzenlemelere göre uygulanan bir program olması halinde Madde 144'te belirtilen raporları inceler.

(e) Madde 105(1)(c)'de belirtilen yıllık kontrol raporu ve Madde 99'da anılan geçici düzenlemelere göre uygulanan bir program olması halinde Madde 29(2)(b)'nin ilk cümlesinde belirtilen yıllık denetim faaliyet raporu/raporları ve söz konusu raporların incelenmesinden sonra Komisyon'un bu konuyla ilgili yapacağı her türlü yorum hakkında bilgilendirilir.

(f) Faaliyetlerin seçilmesinden sorumludur; fakat kendisine rapor veren bir düzenleme komitesine bu görevi verebilir.

(g) Madde 86(2)'de belirlenen hedeflere ulaşılmasını mümkün kılmak veya kendi mali yönetimi de dahil olmak üzere yönetimini geliştirmek için sınır ötesi programın gözden geçirilmesi veya incelenmesini önerebilir.

(h) Sınır ötesi programın içeriğini değiştirmek için her türlü değişikliği tartışır ve onaylar.

Madde 111

İzleme düzenlemeleri

1. Yönetim otoritesi ve ortak izleme komitesi, sınır ötesi programın uygulama kalitesini sağlar.

2. Yönetim otoritesi ve ortak izleme komitesi, mali göstergelerin yanı sıra Madde 94(1)(d)'de belirtilen göstergelere işaret ederek izleme faaliyetini yapar.

3. İzleme faaliyeti çerçevesinde Komisyon ile Madde 102'de belirtilen otoriteler arasındaki bilgi alışverişi elektronik ortamda gerçekleştirir.

Madde 112

Uygulama hakkında yıllık ve nihai rapor

1. Her yıl en geç 30 Haziran'a kadar yönetim otoritesi, ortak izleme komitesi tarafından onaylanan sınır ötesi programın uygulanmasına ilişkin bir yıllık raporu Komisyon'a sunar. İlk yıllık rapor, programın kabulünü izleyen ikinci yılda sunulur.

Yönetim otoritesi, en geç en son bütçe taahhüdünü izleyen dördüncü yılın 31 Aralık tarihine kadar sınır ötesi programın uygulanması hakkında nihai bir rapor sunar.

2. 1. Paragrafta bahsedilen raporlar aşağıdaki bilgileri içerir:

(a) Sayısal faaliyetlerle birlikte belirli ve doğrulanabilir hedeflerle olan ilişkilerine dayanarak Madde 94(1)(d)'de belirtilen öncelik eksenini seviyesindeki göstergeleri kullanarak sınır ötesi programın uygulanmasında kaydedilen ilerleme ve öncelikler.

(b) Her öncelik ekseninin detaylarını belirleyerek sınır ötesi programın mali uygulaması:

(i) Yönetim otoritesine gönderilen ödemeler ve ilgili kamusal katkı için yapılan başvuruda yer alan ve yararlanıcının ödediği giderler.

(ii) Komisyon'dan alınan toplam ödemeler ve Madde 111(2)'de belirtilen mali göstergelerin sayısal olarak belirtilmesi.

(iii) Yararlanıcılara ödeme yapmaktan sorumlu yapı tarafından ödenen giderler.

(c) Özellikle aşağıdakiler olmak üzere uygulamanın kalite ve etkililiğini sağlamak için yönetim otoritesi veya ortak izleme komitesi tarafından atılan adımlar:

(i) Veri toplama düzenlemeleri de dahil olmak üzere izleme ve değerlendirme tedbirleri,

(ii) Sınır ötesi programın uygulanmasında karşılaşılan belirli bir sorunun özeti ve uygun olduğu hallerde Madde 113'e göre yapılan yorumlar da dahil olmak üzere alınan her türlü tedbir,

(iii) Teknik yardıma başvurma.

(d) Sınır ötesi program hakkında bilgi sağlamak ve bunun propagandasını yapmak için alınan tedbirler,

(e) Sınır ötesi programın uygulanması sırasında karşılaşılmış olan Topluluk kurallarına uygunluk sağlanmasıyla ilgili sorunlar hakkında bilgi ve bunları ortadan kaldırmak için alınan tedbirler,

(f) Madde 138'de belirtildiği üzere mali düzeltmelerin ardından, sınır ötesi programın uygulama süresi boyunca yönetim otoritesi veya başka bir resmi yetkiliye yapılmış olan yardımın kullanılma alanı,

(g) Madde 99'da bahsedilen geçici düzenlemelere göre uygulanan programlar olması halinde, sınır ötesi programın tüm bölgesindeki ortak yönetime bağlı olarak yapılan uygulamaya yönelik kaydedilen ilerleme.

Uygun olduğu hallerde, bu paragrafın (a) ve (g) noktalarında bahsedilen bilgi, özet olarak sunulabilir.

(c) ve (f) bendlerinde belirtilen bilgiye önceki rapordan bu yana belirli bir değişiklik yapılmamışsa yer ayırmaya gerek yoktur.

3. Komisyon, yıllık raporu aldığı tarihten itibaren üç ay içinde yönetim otoritesi tarafından sunulan uygulama konulu bir yıllık raporun içeriği hakkındaki görüşünü katılımcı ülkelere bildirir. Bir sınır ötesi program hakkındaki nihai rapor için, zaman limiti raporun alındığı tarihten itibaren en fazla beş aydır. Komisyon, belirlenen zaman limiti içinde cevap vermezse rapor kabul edilmiş sayılır.

Madde 113

Programın yıllık incelemesi

1. Her yıl, Madde 112'de işaret edilen uygulama konulu yıllık rapor sunulduğunda Komisyon ve yönetim otoritesi; sınır ötesi programın uygulamasında kaydedilen ilerleme, geçen yıl içinde elde edilen temel sonuçlar, mali uygulama ve diğer etkenleri uygulamayı geliştirmek amacıyla inceler.

Madde 105(1)(c)(i)'de belirtilen, en son yıllık kontrol raporunda ortaya çıkan yönetim ve kontrol sisteminin faaliyetiyle ilgili her kapsam da incelenebilir.

2. Paragraf 1'de belirtilen inceleme yapıldıktan sonra Komisyon; katılımcı ülkeler ve yönetim otoritesine yorumlarda bulunabilir ki; bunlar derhal ortak izleme komitesine bilgi verir. Katılımcı ülkeler, söz konusu raporlara dair yapılan eylemler hakkında Komisyon'a bilgi verir.

Alt Kısım 3

Katılımcı ülkeler ve Komisyon'un sorumluluğu

Madde 114

Yönetim ve kontrol

1. Katılımcı ülkeler, özellikle aşağıdaki tedbirler aracılığıyla sınır ötesi programların yönetim ve kontrolünden sorumludur:

(a) Sınır ötesi programlar için yönetim ve kontrol sistemlerinin Madde 101 ve 105'e uygun olarak kurulmasını ve etkili bir biçimde işlemlerini sağlama,

(b) Düzensizliklerin önlenmesi, tespit edilmesi ve düzeltilmesi ve uygun olması halinde geç yapılan ödemelerin faizleriyle birlikte boş yere ödenen tutarların geri alınması. Bunları Komisyon'a bildirirler ve idari ve yasal işlemlerin ilerleyişi hakkında Komisyon'a sürekli bilgi verirler.

2. Katılımcı ülkelerin yanlışlıkları tespit etme ve düzeltme ve boş yere ödenen tutarları geri alma sorumluluğuna şerh koymaksızın onaylama otoritesi, bir yanlışlık sonucu yapılan her türlü tutarın ilk yararlanıcıdan geri alınmasını sağlar. Nihai yararlanıcılar, kendi aralarındaki mevcut anlaşmaya uygun olarak boş yere ödenen tutarları ilk yararlanıcıya yeniden öder. Eğer ilk yararlanıcı, bir nihai yararlanıcıdan geri ödemeyi alamazsa söz konusu nihai yararlanıcının topraklarında bulunduğu katılımcı ülke, bu nihai yararlanıcıya boş yere ödenen miktarı onaylama otoritesine öder.

Madde 115

Yönetim ve kontrol sistemlerinin tanımı

1. Madde 128'de belirtilen ön finansmanın ödenmesinden önce, yönetim otoritesinin topraklarında bulunduğu Üye Devlet, özellikle organizasyon ve aşağıdakilere yönelik işlemleri kapsayan yönetim ve kontrol sistemlerinin bir tanımını Komisyon'a iletir:

(a) Madde 102’de belirtilen yönetim ve onaylama otoriteleri ve aracı yapılar.

(b) Madde 102’de belirtildiği üzere kendi sorumlulukları çerçevesinde denetimleri yapan denetim otoritesi ve diğer yapılar.

2. Yönetim otoritesi açısından, onaylama otoritesi ve her aracı yapı, 1. paragrafta belirtilen Üye Devlet aşağıdaki bilgileri Komisyon’a sunar:

(a) Kendilerine verilen görevlerin tanımı,

(b) Yapının organizasyon tablosu, başkanlıkların kendi aralarında ve kendi bünyelerinde görevlerin dağılımı ve verilen görevlerin sayısı,

(c) Faaliyetleri seçme ve onaylama işlemleri,

(d) Yararlanıcıların geri ödeme başvurularının yapılma, onaylanma ve geçerli kılma işlemleri ve yararlanıcılara yapılan ödemelere izin verme, gerçekleştirme ve hesaba işleme işlemleri,

(e) Harcama beyanlarını hazırlama, onaylama ve Komisyon’a sunma işlemleri,

(f) (c), (d) ve (e) bendlerinin amaçları çerçevesinde oluşturulan yazılı işlemlere atıf,

(g) Katılımcı ülkelerin, belirlenen ve sınır ötesi program için geçerli olan uygulanabilirlik kuralları,

(h) Sınır ötesi programa dahilinde yapılan faaliyetlerin detaylı muhasebe kayıtlarının tutulması için sistem.

3. Denetim otoritesi ve diğer yapılar için 1. Paragrafta belirtilen Üye Devletler, Komisyon’a aşağıdaki bilgileri sağlar:

(a) Kendi görev ve aralarındaki ilişkinin tanımı,

(b) Denetim otoritesi ve sınır ötesi programla ilgili denetim faaliyetlerine katılan her yapının organizasyon tablosu ki; bu tabloda bağımsızlıklarının nasıl sağlandığı, verilen görevlerin sayısı ve personelin nitelikleri de tanımlanacaktır.

(c) Önerilerin uygulanması ve denetim raporlarından kaynaklanan düzeltme tedbirlerinin izlenmesi işlemleri,

(d) Uygun olduğu hallerde denetim otoritesi tarafından yapılan sınır ötesi programla ilgili denetimlere katılan yapıların faaliyetlerinin izlenmesi işlemi,

(e) Yıllık kontrol rapor ve kapanış bildirimlerinin hazırlanması işlemleri.

Madde 116

Yönetim ve kontrol sistemlerinin değerlendirilmesi

1. Madde 115’te belirtilen tanıma, oluşturulan sistemlerin değerlendirme sonuçlarını ortaya koyan ve Madde 101 ve 105’e uygunluğuna dair görüş bildiren bir rapor eşlik eder. Söz konusu görüşte şerhler olursa, rapor eksikliklerin ciddiyetini belirtir. İlgili katılımcı ülke Komisyon’a alınacak düzeltme tedbirleri ve bunların uygulanmasıyla ilgili zaman çizelgesi hakkında bilgi verir ve daha sonra da tedbirlerin uygulama ve söz konusu şerhlerin kaldırılması onayını iletir.

2. Paragraf 1’de belirtilen rapor ve görüş, denetim otoritesi tarafından veya uluslararası seviyede kabul edilmiş denetim standartlarını dikkate alarak faaliyetlerini yürütecek olan yönetim ve onaylama otoritelerinden bağımsız çalışan bir özel veya tüzel yapı tarafından hazırlanır.

3. İlgili yönetim ve kontrol sistemleri, Tüzük (EC) No 1083/2006'ya göre onaylanan yardım için uygulananla aynı olmalıdır; paragraf 1'de belirtilen rapor ve görüşün oluşturulması amacıyla söz konusu sistemle bağlantılı olarak ulusal ve Topluluk denetçilerinin yaptığı denetimlerin sonuçları göz önünde bulundurulabilir.

4. Paragraf 1'de belirtilen rapor aşağıdaki şartlarda kabul edilmiş sayılır ve ön finansman ödemesi yapılır:

(a) Raporun alındığı tarihten itibaren iki ay içinde, yukarıda belirtilen görüşten şerh kalktığında ve Komisyon tarafından gözlem yapılmadığında.

(b) Sistemin temel unsurlarıyla ilgili düzeltici tedbirlerin uygulanmış olduğuna dair Komisyon'un onayı üzerine görüşte şerh olursa ve ilgili şerh kaldırılırsa ve onay tarihinden sonraki iki ay içinde Komisyon bir gözlemede bulunmazsa.

Madde 117

Geçici düzenlemelerde değişiklik şartları

1. Madde 99'da belirtilen geçici düzenlemelere göre uygulanan bir sınır ötesi program olduğunda, katılımcı ülkeler Madde 98(1)'de belirtilen uygulama şartlarına geçmeye hazır olduklarında Komisyon'a yönetim ve kontrol sistemlerinin gözden geçirilmiş bir tanımına ek olarak Madde 116(1)'e göre gözden geçirilmiş bir rapor ve görüşü sunarlar.

2. Görüşte şerhler olduğunda programda değişiklik yapan Komisyon kararı, sadece Komisyon'un sistemlerin temel unsurlarıyla ilgili düzeltici tedbirlerin uygulanmış ve ilgili şerhin kaldırılmış olduğuna dair onay alması halinde alınabilir.

Madde 118

Katılımcı ülkeler arasında düzenlemelerin yapılması ve bildirilmesi

Madde 115(2) ve (3)'te listelenen bilgiye ek olarak yönetim ve kontrol sistemlerinin tanımı; yönetim otoritesi, onaylama otoritesi ve denetim otoritesinin bu Tüzük'ten kaynaklanan görevlerini yerine getirmesi ve Madde 114(2)'de belirtildiği üzere gereksiz ödemelerin geri alınması açısından söz konusu olan şartlara katılımcı ülkelerin uymasına olanak sağlamak için katılımcı ülkeler arasında kararlaştırılan düzenlemeleri içerir.

Madde 121'de anılan kamu tedarikleri için kural ve usullerle ilgili hükümlerle birlikte bu düzenlemeler, katılımcı ülkeler arasında yapılan yazılı bir anlaşmayı kapsar ve yönetim ve kontrol sistemlerinin tanımına eklenir.

Madde 119

Komisyonun sorumlulukları

1. Komisyon; Madde 116'da belirtilen usule uygun olarak katılımcı ülkelerin Madde 101 ve 105'e uygunluk gösteren yönetim ve kontrol sistemleri kurmuş olduğunu ve Madde 105(1)(c)'de bahsedildiği üzere denetim otoritesinin yıllık görüşü ve yıllık kontrol raporları ile kendi denetimlerine dayanarak sınır ötesi programların uygulanması süresince sistemlerin etkili bir biçimde çalıştığından emin olur.

2. Katılımcı ülkelerin yaptığı denetimlere şerh koymaksızın Komisyon görevlileri veya yetkili Komisyon temsilcileri, acil durumlar dışında asgari on iş günü içinde sınır ötesi programlarda yer alan faaliyetlere dair denetimleri de kapsayabilecek şekilde yönetim ve kontrol sistemlerinin etkili işleyişini doğrulamak için yerinde denetimler yapabilir. Görevliler veya katılımcı ülkelerin yetkili temsilcileri bu denetimlerde yer alabilir.

Yerinde denetimler yapma yetkisine sahip Komisyon görevlileri veya yetkili Komisyon

temsilcileri, Topluluk fonuyla finanse edilen harcamalarla ilgili hazırlanan veya alınan ve elektronik ortamda kayıtlı bulunan belge ve veriler de dahil olmak üzere kitap ve diğer tüm belgelere erişebilir.

Bu denetim yetkileri, ulusal yasa tarafından özellikle görevlendirilen görevlilere bazı görevler verilmesine şerh koyan ulusal hükümlerin uygulanmasını etkilemez.

3. Komisyon, bir katılımcı ülkenin sistemlerin etkili işleyişini veya bir veya daha fazla havalenin doğruluğunu onaylamak için yerinde denetim yapmasını gerekli kılabilir. Komisyon görevlileri veya yetkili Komisyon temsilcileri bu denetimlerde yer alabilir.

Madde 120

Denetim yetkilileriyle işbirliği

Komisyon ve sınır ötesi programların denetim otoriteleri, kendi denetim plan ve metotlarını koordine etmek için işbirliği yapar ve kaynakların olası en iyi kullanımına ulaşmak ve faaliyetlerin yinelenmesinden kaçınmak amacıyla yönetim ve kontrol sistemleri üstünde yürütülen denetim sonuçlarını da anında bildirir.

Komisyon ve denetim otoriteleri, Madde 105'te sunulan yıllık kontrol raporu ve görüşü hep birlikte incelemek ve sınır ötesi programların yönetim ve kontrolünün geliştirilmesiyle ilgili diğer konulardaki görüşlerin alışverişinde bulunmak için düzenli olarak ve kendi aralarında aksi kararlaştırılmadığı takdirde yılda en az bir kez toplantı yaparlar.

Madde 121

Satın Alma

1. Hizmet, tedarik ve faaliyet sözleşmelerinin yapılması için ihale usulleri; 1605/2002 sayılı Tüzüğün IV. Başlığı'nın 2. Kısım 3. Bölümü (EC, Euratom) ve 2342/2002 sayılı Tüzüğün (EC; Euratom) III. Başlığı'nın 2. Kısım 3. Bölümünün hükümlerine ek olarak üçüncü ülkelerle işbirliği için Avrupa Toplulukları genel bütçesinin finanse ettiği hizmet, tedarik ve faaliyet sözleşmeleri için geçerli kural ve usuller konusunda 24 Ocak 2006 tarihli ve C(2006) 117 sayılı Komisyon Kararını izler.

Bu hükümler, hem Üye Devletler hem de yararlanıcı ülkelerin topraklarında sınır ötesi programın tüm alanında geçerlidir.

2. 1. paragraftaki hükümler, Madde 118'de belirtildiği üzere katılımcı ülkeler arasında yapılan yazılı anlaşmalara dahil edilir.

3. Madde 99'da bahsedilen geçici düzenlemelere göre uygulanan sınır ötesi program olması halinde, katılımcı Üye Devletler tarafından aksi kararlaştırılmadığı sürece 1. paragraf Üye Devletlerin topraklarında uygulanan programın söz konusu kısmına uygulanmaz.

Alt Kısım 4

Mali yönetim

Madde 122

Ödemeler için ortak kurallar

1. Topluluk tarafından Topluluk fonundan yapılan katkı ödemeleri, bütçe ödeneklerine uygun olarak yapılır. Her ödeme, en erken açık bütçe taahhütlerine iletilir.

2. Ödemeler; ön finansman, ara ödemeler ve nihai bakiye ödemesi şeklindedir. Katılımcı ülkelerin görevlendirdiği yapılara yapılır.

3. Her yıl en geç 30 Nisan'da onaylama otoritesi, cari mali yıl ve ardından gelen mali yıl için

olası ödeme uygulamalarına dair geçici bir tahmini Komisyon'a gönderir.

4. Komisyon ve katılımcı ülkelerin görevlendirdiği otoriteler ile yapılar arasındaki mali havalelerle ilgili tüm alışverişler elektronik yolla yapılır. *Mücbir sebep* hallerinde ve özellikle ortak bilgisayar destekli sistemin yanlış çalışması veya uzun süren bir bağlantı olmaması durumlarında onaylama otoritesi, harcama beyanı ve ödeme uygulamasını yazılı çıktı olarak gönderebilir.

Madde 123

Geçici ödemeler ve nihai bakiye ödemelerinin hesaplanması için ortak kurallar

Geçici ödemeler ve nihai bakiye ödemeleri, onaylama otoritesi tarafından onaylanan her harcama beyanındaki öncelik eksenine göre ifade edilen giderlere dair her öncelik ekseni için eş finansman oranı uygulanarak hesaplanır.

Bununla birlikte geçici ödemeler ve nihai bakiye ödemeleri aracılığıyla yapılan Topluluk katkısı, resmi katkıdan ve sınır ötesi programı onaylayan Komisyon'un kararında açıklandığı üzere her öncelik ekseni için Topluluk fonundan gelen azami yardım miktarından fazla olamaz.

Madde 124

Harcama beyanı

1. Tüm harcama beyanları, her öncelik ekseni için Madde 89'a göre faaliyetlerin uygulanmasında nihai yararlanıcıların ödediği toplam harcama tutarı ve kamu harcamalarını kapsayan şartlara göre nihai yararlanıcılara ödenen veya ödenecek ilgili kamu harcamalarını kapsar. Nihai yararlanıcılar tarafından ödenen harcamalar, alınan faturalar veya eşdeğerdeki hesap belgeleriyle doğrulanır.

2. Topluluk fonundan gelen katkı Madde 90(2)'ye göre hesaplandığında kamu harcamaları dışındaki harcamalarla ilgili her türlü bilgi, ödeme talebine dayanarak hesaplanan toplam borcu etkilemez.

Madde 125

Ön ödeme ve geçici ödemelerin birikmesi

Madde 40(5)'te yer alan hükümler *üzerinde gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra* uygulanır.

Madde 126

Yararlanıcılara ödeme bütünlüğü

Madde 40(9)'da yer alan hükümler *üzerinde gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra* uygulanır.

Madde 127

Avro kullanımı

1. Katılımcı ülkelerin sunulan sınır ötesi programlarında belirtilen tutarlar, onaylı harcama beyanları, ödeme başvurusu ve uygulama konulu yıllık ve nihai raporda bahsedilen harcamalar Avro olarak ifade edilir.

2. Sınır ötesi programlar hakkındaki Komisyon kararları, Komisyon taahhüt ve ödemeleri Avro olarak belirlenir ve gerçekleştirilir.

3. Ödemenin yapıldığı tarihte para birimi olarak Avro'ya geçmemiş olan katılımcı ülkelerdeki nihai yararlanıcıları kapsayan projeler için ilk yararlanıcılar, ulusal para birimlerindeki

harcama tutarlarını Avro'ya dönüştürür.

Söz konusu tutar, ödeme başvurusunun ilk yararlanıcı tarafından yönetim otoritesine sunulduğu ay içinde Komisyon'un aylık döviz kurunu kullanarak Avro'ya çevrilir.

Bu oran, her ay Komisyon tarafından elektronik ortamda yayınlanır.

4. Avro, bir katılımcı ülkenin para birimi olduğunda 3. paragrafta açıklanan dönüştürme işlemi, ulusal para birimi ile Avro arasındaki sabit dönüştürme oranının yürürlüğe girdiği tarihten önce onaylama otoritesi tarafından hesaplarda kayıtlı bulunan tüm harcamalar için geçerlidir.

Madde 128

Ön finansman

1. Komisyon'un sınır ötesi programı onaylama kararının ardından ve Madde 116'da belirtilen raporun kabul edilmesi üzerine tek bir ön finansman tutarı, Komisyon tarafından katılımcı ülkenin belirlediği yapıya ödenir.

Ön finansman tutarı, programın ilk üç bütçe taahhüdünün %25'i tutarındadır.

Ön finansman tutarı, bütçe taahhüdünün elverişliliği açısından gerekli olduğu hallerde iki taksit halinde ödenebilir.

2. Ön finansman olarak ödene toplam tutar, Komisyon'un ön finansman tutarının ilk taksidini ödediği tarihten itibaren yirmi dört ay içinde bir sınır ötesi programa göre ödeme başvurusunda bulunulmazsa katılımcı ülkelerin görevlendirdiği yapı tarafından Komisyon'a geri ödenir.

Madde 129

Faiz

Madde 36'da yer alan hükümler, *üzerinde gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra* uygulanır.

Madde 130

Tamamen Ödenme

Ön finansman olarak ödenen tutar, sınır ötesi program Madde 133'e göre kapandığında Komisyon hesaplarından tamamen ödenir.

Madde 131

Geçici ödeme başvurularının kabul edilebilirliği

1. Komisyon'un yaptığı her geçici ödeme, aşağıdaki karşılanan şartlara tabidir:

(a) Komisyon'a Madde 124'e uygunluk göstererek bir ödeme başvurusu ve bir harcama beyanı gönderilmiş olmalıdır.

(b) Komisyon, her öncelik eksenini için tüm dönem boyunca sınır ötesi programı onaylanan Komisyon'un kararında açıklandığı üzere Topluluk fonlarından gelen azami yardım tutarından daha fazlasını ödemez.

(c) Yönetim otoritesi, Madde 112'ye göre en güncel yıllık uygulama raporunu Komisyon'a göndermiş olmalıdır.

(d) Harcamanın söz konusu ödeme başvurusunda açıklandığı faaliyetler açısından Antlaşmanın 226. Maddesi'ne göre bir ihlal olması durumunda Komisyon tarafından gerekçeli bir görüşün ifade edilmemesi.

2. 1. paragrafta belirtilen şartların bir veya daha fazlası karşılanmazsa, katılımcı ülkeler ve onaylama otoritesine bir aylık dönem içinde Komisyon bilgi verir; böylece durumu çözüme kavuşturmak için gerekli adımlar atılabilir.

Madde 132

Geçici ödeme başvuruları ve ödeme gecikmelerinin sunulma tarihi

1. Onaylama otoritesi, bir yıl içinde üç ayrı dönemde Komisyon'a her sınır ötesi program için geçici ödeme taleplerini iletir. Cari yılda Komisyon'un yaptığı bir ödeme için bir ödeme başvurusunun sunulacağı en son tarih 31 Ekim'dir.

2. Uygun fona bağlı olarak ve Madde 136'ya uygunluk göstererek ödemelerin gecikmesi olmaması durumunda Komisyon, Madde 131'de belirtilen yukarıdaki şartları karşılayan bir ödeme başvurusunun Komisyon'a kaydedildiği tarihten sonraki iki ayı geçmeyecek süre içinde geçici ödemeyi yapar.

Madde 133

Nihai bakiye ödemesi için şartlar

1. Komisyon, aşağıdakilerin gerçekleşmesi şartıyla nihai bakiyeyi öder:

(a) Onaylama otoritesi, son bütçe taahhüdünü izleyen beşinci yılın 31 Mart tarihine kadar aşağıdakileri kapsayan bir ödeme başvurusunu gönderir:

(i) Madde 124'e uygunluk göstererek nihai bakiye ödemesi için başvuru ve bir harcama beyanı;

(ii) Madde 112'de belirtilen bilgi de dahil olmak üzere sınır ötesi program için nihai uygulama raporu;

(iii) Madde 105(1)(d)'de işaret edilen bir kapanış bildirisi.

(b) Harcamanın söz konusu ödeme başvurusunda açıklandığı faaliyetler açısından Antlaşmanın 226. Maddesine göre bir ihlal olduğuna dair Komisyon'un gerekçeli bir görüşü yoktur.

2. 1. paragrafta belirtilen belgelerin herhangi birinin Komisyon'a gönderilememesi, Madde 137'ye göre otomatik olarak nihai bakiyenin taahhüt edilmemesiyle sonuçlanır.

3. Komisyon, alındığı tarihten itibaren beş ay içinde kapanış bildirisi içeriğine dair kendi görüşü hakkında katılımcı ülkelere bilgi verir.

4. Elverişli fona bağlı olarak Komisyon, aşağıdaki tarihlerden sonraki kırk beş gün içinde nihai bakiyeyi öder:

(a) Madde 112'ye uygunluk göstererek nihai raporu kabul ettiği tarih,

(b) Kapanış bildirisini kabul ettiği tarih.

5. 6. paragrafta şerh koymaksızın bütçe taahhüdünün bakiyesi, nihai bakiye ödemesinin ardından on iki ayda devre dışı bırakılır. Sınır ötesi program, aşağıdaki durumlardan biri gerçekleşir gerçekleşmez kapanmış sayılır:

(a) 1. paragrafta belirtilen belgelere dayanarak Komisyon tarafından belirlenen nihai bakiyenin ödenmesi,

(b) Sınır ötesi program açısından katılımcı ülkelere Komisyonun boş yere ödediği miktar için bir borç notunun gönderilmesi,

(c) Bütçe taahhüdünün nihai bakiyesinin devre dışı bırakılması.

Komisyon, iki aylık bir dönemde sınır ötesi programın sona erme tarihi hakkında katılımcı ülkelere bilgi verir.

6. Komisyon veya Avrupa Sayıştay tarafından yapılan herhangi bir denetimin sonuçlarına rağmen, sınır ötesi program için Komisyon'un ödediği nihai bakiye, ödendiği tarihten itibaren dokuz ay içinde veya katılımcı ülkeler tarafından geri ödenecek bir eksi bakiye olması halinde de borç notunun gönderildiği tarihten itibaren dokuz ay içinde değiştirilebilir. Bu bakiye değişiklikleri, 5. paragrafta açıklanan sınır ötesi programın kapanış tarihini etkilemez.

Madde 134

Belgelerin hazır bulunması

1. Anlaşma'nın 87. Maddesi'ne göre Devlet yardımını düzenleyen kurallara şerh koymaksızın yönetim otoritesi, söz konusu sınır ötesi programla ilgili gider ve denetimlere ilişkin tüm destekleyici belgelerin Madde 133(5)'te tanımlandığı üzere bir sınır ötesi programın kapanışının ardından üç aylık dönem süresince Komisyon ve Sayıştay için hazır bulunmasını sağlar.

Bu dönem, ya yasal işlemler olması veya Komisyon'un talebi üzerine durdurulur.

2. Belgeler, ya orijinal şekliyle ya da ortak kabul edilen veri taşıyıcılarına orijinallere uygunluğu onaylanan versiyonlarda saklanır.

3. Yönetim otoritesi, aşağıdakilerden oluşan, harcamalar ve kontrollerle ilgili orijinal destekleyici belgeleri elinde bulunduran yapıların kaydını tutar:

(a) Yapılan belirli harcamalar ve yarım çerçevesinde yapılan ve eş finansmana sahip ürün ve hizmetlerin hayata geçirilmesine dair kanıt teşkil eden belgeler de dahil olmak üzere yeterli bir denetim izi için gerekli bildirilmiş ödemelerle ilgili belgeler;

(b) Madde 102'de işaret edilen yapılar tarafından yürütülen kontrollerle ilgili rapor ve belgeler,

4. Yönetim otoritesi, 1. paragrafta belirtilen belgelerin en azından yönetim otoritesi, onaylama otoritesinin yetkili personeli, aracı yapılar ve denetim otoritesi ve Topluluğun yetkili görevlileri ve kendi yetkili temsilcileri de dahil olmak üzere özet vya kopyaların da sunulduğu kişi ve yapılar tarafından yapılan denetimler için hazır bulunmasını sağlar.

5. 2. paragrafta belirtildiği üzere en azından aşağıdakiler, ortak kabul edilmiş veri taşıyıcıları olarak değerlendirilir:

(a) Orijinal belgelerin fotokopileri;

(b) Orijinal belgelerin mikro fişleri;

(c) Orijinal belgelerin elektronik versiyonları;

(d) Sadece elektronik versiyonu bulunan belgeler;

6. Ortak kabul edilen veri taşıyıcılarında bulunan belgelerin orijinal belgelerle uygunluğunun onaylanması işlemi, ulusal yetkililerce belirlenir ve versiyonların ulusal yasal şartlara uygun bulundurulmasını ve denetim sırasında güvenilir olabilmesini sağlar.

7. Belgelerin sadece elektronik versiyonu olması halinde kullanılan bilgisayar sistemleri, belgelerin ulusal yasal şartlara uygun bulundurulmasını ve denetim sırasında güvenilir olabilmesini sağlayan kabul edilmiş güvenlik standartlarını karşılamalıdır.

Madde 135

Son ödeme tarihinin durdurulması

1. Son ödeme tarihi, aşağıdakilerin gerçekleşmesi durumunda en fazla altı aylık bir dönem için 1605/2002 sayılı Tüzük (EC, Euratom) çerçevesinde heyetin yetkili bir görevlisi tarafından durdurulabilir:

(a) Bir ulusal veya Topluluk denetim yapısının raporunda yönetim ve kontrol sistemlerinin işleyişinde bariz bir eksiklik olduğuna yönelik kanıt varsa;

(b) Heyetin yetkilendirdiği bir görevli, kendi dikkatine sunulan ve onaylı bir harcama beyanındaki harcamanın henüz düzeltilmemiş ciddi bir yanlışlıkla bağlantılı olduğuna dair uyarıda bulunan bilginin ardından ek onaylamaları uygulamak zorundaysa.

2. Katılımcı ülkeler ve onaylama otoritesine durdurulmanın gerekçeleri hakkında hemen bilgi verilir. Durdurulma, katılımcı ülkelerin gerekli tedbirleri alır almaz en kısa süre içinde sona erdirilir.

Madde 136

Ödemelerin askıya alınması

1. Öncelik ekseni veya programlar seviyesindeki geçici ödemelerin tamamı veya bir kısmı, aşağıdaki hallerde Komisyon tarafından askıya alınır:

(a) Ödemelerin onaylanması işleminin güvenilirliğini etkileyen ve düzeltme tedbirlerinin alınmamış olduğu programın yönetim ve kontrol sisteminde ciddi bir sorun varsa veya,

(b) Onaylı bir harcama beyanındaki harcama henüz düzeltilmemiş ciddi bir yanlışlıkla bağlantılıysa veya,

(c) Katılımcı ülkeler Madde 114'e göre sorumluluklarını ciddi bir biçimde ihlal etmişse.

2. Komisyon, katılımcı ülkelere iki aylık bir süre içinde kendi gözlemlerini sunma olanağı verdikten sonra geçici ödemelerin tamamı veya bir kısmını askıya almaya karar verir.

3. Komisyon, askıya alma işleminin kaldırılmasını sağlamak için katılımcı ülkeler gerekli tedbirleri aldığında geçici ödemelerin tamamı veya bir kısmının askıya alınmasına son verir. Katılımcı ülkelerin gerekli tedbirleri almamış olduğu hallerde Komisyon, Madde 138'e göre sınır ötesi programa Topluluk katkısının tamamı veya bir kısmını iptal etme kararı alır.

Madde 137

Otomatik devre dışı bırakma

Sınır ötesi bir programın bütçe taahhüdünün herhangi bir kısmının otomatik ve nihai devre dışı bırakılması, 1605/2002 sayılı Tüzüğün (EC, Avrotam) 166. Maddesi'nin 3. paragrafında yer alan kurallara uyar.

Madde 138

Mali düzeltmeler ve düzensizlikler

1. Mali düzeltmeler konusunda 1083/2006 sayılı Tüzüğün (EC, Avrotam) 98, 99, 100, 101 ve 102. maddelerinde yer alan ilgili hükümler *gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra* geçerlidir.

2. Düzensizlikler konusunda, Avrupa Parlamentosu ve Konsey'in 1083/2006 sayılı Tüzüğünün (EC) ve 1080/2006 sayılı Tüzüğün (EC) uygulanma kurallarını belirleyen 1828/2006¹³ sayılı Komisyon Tüzüğü'nün (EC) 27-34. Maddelerinde yer alan ilgili hükümler *gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra* geçerlidir.

Alt Bölüm 3

¹³ OJ L371, 27.12.2006, s.1.

Yararlanıcı ülkeler arasında sınır ötesi programlar

Alt Kısım 1

Yönetim ve kontrol sistemleri

Madde 139

Yapılar ve otoriteler

1. Her sınır ötesi program için her katılımcı yararlanıcı ülke, programın söz konusu ülkeyle ilgili kısmı için bir uygulama birimi oluşturur.
2. Operasyon birimlerinin görevleri, Madde 91'e göre sınır ötesi programların hazırlanmasını kapsar.
3. Katılımcı yararlanıcı ülkenin operasyon birimleri, ilgili sınır ötesi programın programlanması ve uygulanmasında yakın bir işbirliği kurar.
4. Yararlanıcı ülkeler arasındaki her sınır ötesi program için ilgili operasyon birimleri, operasyon birimlerine ve Madde 142'de belirtilen ortak izleme komitesine kendi görevlerini yerine getirirken yardım etmek amacıyla ortak bir teknik sekreterlik kurar. Ortak teknik sekreterliğin her katılımcı ülkede kurulu anteni olabilir.
5. Adem-i merkezi yönetim durumunda, operasyon birimlerinin görev ve sorumlulukları, *gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra* Madde 28'de listesi verilen görev ve sorumluluklardır. Buna ek olarak aşağıdaki hükümler geçerlidir:

(a) Her katılımcı yararlanıcı ülkedeki operasyon birimleri, ulusal idare veya onun doğrudan kontrolünde kurulmuş bulunan bir uygulama ajansını kapsar.

(b) Her katılımcı yararlanıcı ülkedeki ulusal yetkilendirme görevlisi, uygulama kurumuna başkanlık etmesi için bir program yetkilendirme görevlisi atar.

Program yetkilendirme görevlileri, yararlanıcı ülkenin Devlet İdaresinin görevlileridir. Uygulama kurumu tarafından yürütülen faaliyetlerden sorumludur.

(c) Uygulama kurumu; ihale ve sözleşme yapma, ödeme muhasebesi ve ilgili ülkenin sınır ötesi programının bir parçası olarak hizmet, tedarik, faaliyet ve hibelerin tedarik edilmesine ilişkin mali rapor verme konularından sorumludur.

İlgili olması halinde Madde 76'da ortaya konulan hükümler *gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra* geçerlidir.

6. Merkezi yönetim durumunda operasyon birimlerinin görev ve sorumlulukları, Komisyon'un sorumlulukları dahilinde olan ihale yapma, sözleşme imzalama ve ödemeler dışında, ilgili sınır ötesi programda tanımlanır.

Madde 140

Faaliyetlerin seçiminde Komisyonun rolü

1. Merkezi yönetim olması halinde Komisyon:
  - (a) Sınır ötesi program tarafından finanse edilen faaliyetlerin seçilmesi kriterlerini onaylar;
  - (b) Yayınlanmadan önce teklif çağrıları ve uygulama paketlerini (Başvuru sahipleri için Rehber İlkeler) onaylar;
  - (c) İlgili olması halinde, faaliyetlerin seçilmesi görevini alan izleme komitesinin içeriğini onaylar;
  - (d) Madde 142'de belirtilen ortak izleme komitesi tarafından seçilen faaliyetleri resmi

olarak onaylar. Tüm durumlarda Komisyon, finansman için seçilen bir faaliyetin nihai onay hakkını elinde bulundurur.

2. Adem-i merkezi bir yönetim olması halinde Komisyon'un faaliyetlerin seçilmesine dair *harcama öncesi* kontrolü uygulama hakkı, Madde 14(3)'e göre yönetimin devredilmesi konusundaki Komisyon kararında tanımlanır.

Alt Kısım 2

Değerlendirme ve izleme

Madde 141

Değerlendirme

Madde 109 *gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra* uygulanır. Ne var ki; merkezi bir yönetim olması durumunda Madde 109(3)'te bahsedilen değerlendirmeler, Komisyon'un sorumluluğu altında gerçekleştirilir. Bu durumda Madde 109(4) ve Madde 109(5)'te belirtilen hükümler geçerli değildir.

Yararlanıcı ülkeler arasında bir sınır ötesi programın olması halinde Madde 109(2)'de belirtilen bir *ön* değerlendirme yapma ihtiyacına, programa tahsis edilen Topluluk fonunu dikkate alarak ve orantı ilkesine uygunluk göstererek katılımcı yararlanıcı ülkelerle görüşükten sonra Komisyon karar verir. *Ön* değerlendirme, Komisyon'un desteğiyle yapılabilir.

Adem-i merkezi bir yönetim olması halinde ise Komisyon, gerekli gördüğü sınır ötesi programa dair *özel* geçici bir değerlendirme yapabilir.

Madde 142

Ortak İzleme Komitesi

1. Kendi aralarında sınır ötesi programlar olması halinde katılımcı yararlanıcı ülkeler, her sınır ötesi program için bir ortak izleme komitesi kurar. Bu ortak izleme komitesi, Madde 59'da bahsedilen sektörel izleme komitesinin rolünü yerine getirir. Madde 59(1)'e bağlı olarak programla ilgili ilk mali anlaşmanın yürürlüğe girmesinin ardından üç ay içinde ortak izleme komitesi kurulur.

Ortak izleme komiteleri, katılımcı ülkeler veya Komisyon'un girişimiyle yılda en az üç kez toplanır.

2. Her ortak izleme komitesi mevcut Tüzüğe uygun olarak görevlerini yerine getirmesi amacıyla katılımcı ülkelerin kurumsal, yasal ve mali çerçevesi dahilinde ve Komisyon tarafından belirlenen bir ortak izleme komitesi görevine uygunluk göstererek kendi işlem kurallarını belirler. Komite, işlem kurallarını benimser.

3. Ortak izleme komitesine katılımcı ülkelerin birinin bir temsilcisi başkanlık eder.

Her katılımcı ülke, ortak izleme komitesinde yer alması için programdan sorumlu uygulama biriminin temsilcisi de dahil olmak üzere kendi temsilcilerini atar. Ortak izleme komitesinin içeriği konusunda ise Madde 87'nin hükümleri dikkate alınır.

4. Komisyon, ortak izleme komitesinin faaliyetlerine danışman olarak katılır.

5. Ortak izleme komitesi, sınır ötesi programın etkililik ve kalitesi açısından aşağıdaki hükümlere uygun olarak faaliyetler yapar:

(a) Sınır ötesi programın finanse ettiği faaliyetlerin seçilmesi kriterlerini ele alır ve onaylar ve programlama ihtiyaçları çerçevesinde bu kriterlerin gözden geçirilmesini onaylar.

(b) Katılımcı yararlanıcı ülkedeki operasyon birimleri tarafından sunulan belgelere dayanarak sınır ötesi programın belirli hedeflerine ulaşılmasına yönelik ilerlemeyi düzenli olarak gözden geçirir.

(c) Özellikle her öncelik için belirlenen hedeflere ulaşılması ve Madde 57(4) ve Madde 141'de bahsedilen değerlendirmeler olmak üzere uygulama sonuçlarını inceler.

(d) Madde 144'te işaret edilen uygulama konulu yıllık ve nihai raporları inceler.

(e) Madde 29(2)(b)'nin ilk cümlesinde belirtilen yıllık denetim faaliyet rapor(ları) ve söz konusu raporların incelenmesinden sonra Komisyon'un bu konuyla ilgili yapacağı her türlü yorum hakkında bilgilendirir.

(f) Faaliyetlerin seçilmesinden sorumludur; fakat kendisine rapor veren bir düzenleme komitesine bu görevi verebilir.

(g) Madde 86(2)'de belirlenen hedeflere ulaşılmasını mümkün kılmak veya kendi mali yönetimi de dahil olmak üzere yönetimini geliştirmek için sınır ötesi programın gözden geçirilmesi veya incelenmesini önerebilir.

(h) Sınır ötesi programın içeriğini değiştirmek için her türlü değişikliği tartışır ve onaylar.

Madde 143

Operasyon birimleri ve ortak izleme komitelerinin ortak görevleri

Katılımcı yararlanıcı ülkelerin operasyon birimleri ve ortak izleme komitesi, sınır ötesi programın uygulama kalitesini sağlar. Madde 94(1)(d)'de işaret edilen göstergelere değinerek ve adem-i merkezi yönetim olması halinde de sınır ötesi programda belirtilen mali göstergelere dayanarak izleme faaliyetini gerçekleştirir.

Madde 144

Uygulama hakkında yıllık ve nihai rapor

1. Sınır ötesi bir programa katılan yararlanıcı ülkelerin operasyon birimleri, Komisyon ve ilgili ulusal IPA koordinatörlerine, ortak izleme komitesinin yaptığı incelemenin ardından sınır ötesi programın uygulanmasına dair yıllık bir rapor ile nihai bir rapor gönderir.

Adem-i merkezi yönetim olması halinde raporlar, ilgili ulusal yetkilendirme görevlilerine de gönderir.

Yıllık rapor, her yıl 30 Haziran'a kadar ve sınır ötesi programın kabulünden sonraki ikinci yıl içinde ilk kez sunulur.

Nihai rapor, sınır ötesi programın kapanışından sonra en geç 6 ay içinde sunulur.

2. 1. paragrafta belirtilen raporlar aşağıdaki bilgileri kapsar:

(a) Sayısal faaliyetlerle birlikte belirli ve doğrulanabilir hedeflerle olan ilişkilerine dayanarak Madde 94(1)(d)'de belirtilen öncelik eksenindeki göstergeleri kullanarak sınır ötesi programın uygulanmasında kaydedilen ilerleme ve öncelikler.

(b) Sınır ötesi programın mali uygulaması hakkında detaylı bilgi,

(c) Özellikle aşağıdakiler olmak üzere uygulamanın kalite ve etkililiğini sağlamak için operasyon birimleri ve/veya ortak izleme komitesi tarafından atılan adımlar:

(i) Veri toplama düzenlemeleri de dahil olmak üzere izleme ve değerlendirme tedbirleri,

(ii) Sınır ötesi programın uygulanmasında karşılaşılan belirli bir sorunun özeti ve

alınan her türlü tedbir,

(iii) Teknik yardıma başvurma.

(d) Sınır ötesi program hakkında bilgi sağlamak ve bunun kamuya açılması için alınan tedbirler,

Uygun olduğu hallerde, bu paragrafın (a) ve (d) bendlerinde bahsedilen bilgi, özet olarak sunulur.

(b) bendinde bahsedilen bilgi, sadece adem-i merkezi yönetim olması halinde rapora dahil edilir.

(c) bendinde anılan bilginin önceki rapordan itibaren bariz bir değişiklik olmaması halinde dahil edilmesine gerek yoktur.

Alt Kısım 3

Mali yönetim

Madde 145

Hibeler

Madde 195'e göre ortak faaliyetlerin belirlenmesinin ardından adem-i merkezi yönetim olması halinde operasyon birimleri ve merkezi bir yönetim olması durumunda da Komisyon, ilgili ilk katılımcı yararlanıcıya hibede bulunur.

Madde 146

Uygulanabilir kurallar

Adem-i merkezi yönetim halinde, Madde 79'un 1, 2. paragrafları ve Madde 80 uygulanır.

BAŞLIK III

BÖLGESEL KALKINMA VE İNSAN KAYNAKLARININ GELİŞİMİ BİLEŞENLERİ

BÖLÜM I

Yardımanın amacı ve uygunluk

Alt Bölüm 1

Bölgesel kalkınma bileşeni

Madde 147

Yardım alanları ve şekilleri

1. Bölgesel kalkınma bileşeni aşağıdaki önceliklere göre faaliyetlere destek verir:

(a) Özellikle ulusal ağlar arasındaki ve ulusal ve Trans-Avrupa ağları arasındaki ara bağlantı ve birlikte çalışılabilirlik olmak üzere taşıma altyapısı.

(b) Atık idaresi, su kaynağı, kentsel atık sular ve hava kalitesi, kirlenmiş alan ve toprağın rehabilitasyonu, enerji etkinliği ve yenilenebilir enerji adı altında çevresel fayda sağlayan ve istikrarlı kalkınmayla ilgili alanlara ilişkin çevresel tedbirler,

(c) Bölgesel rekabet ve verimli bir ortamı geliştiren ve özellikle aşağıdakiler de dahil olmak üzere sürdürülebilir istihdama yönelik bir başlangıç ve önlemleri teşvik eden faaliyetler:

(i) Özellikle yönetim, pazar araştırması, kalkınma ve ağ oluşturma alanlarında girişimler için iş ve teknoloji hizmetlerinin sağlanması,

(ii) Bilgi ve iletişim sistemlerine erişim ve bunların kullanılması,

(iii) Yüksekokul, araştırma kurumları ile araştırma ve teknoloji merkezleriyle işbirliği kurmak aracılığıyla teknolojik gelişim, araştırma ve yaratıcılığın geliştirilmesi,

(iv) İş ağı ve gruplarının geliştirilmesi

(v) Teşebbüs sermayesi, kredi ve garanti fonlarla canlanan finansmana erişimi kolaylaştıran finansman araçlarının yaratılması ve geliştirilmesi,

(vi) Yeni ve mevcut işin kurulması, geliştirilmesi ve genişletilmesinin sağlanmasına katkıda bulunan yerel altyapı ve hizmetlerin tedariki,

(vii) Bölgesel kalkınma için gerekli olduğu yerlerde ve insan kaynakları geliştirme bileşeniyle yakın koordinasyon kurarak eğitim ve öğretim altyapıları.

2. Bu bileşene göre teknik yardım, uygulama için gerekli olanlar da dahil olmak üzere hazırlık faaliyetleri ve uygunluk faaliyetleriyle ilgili teknik destek için verilir.

Teknik yardım aynı zamanda hazırlık, yönetim, izleme, değerlendirme, bilgi ve kontrol faaliyetlerini ve bu unsur aracılığıyla sağlanan IPA Tüzüğüne göre yardımın hayata geçirilmesi için idari kapasiteyi güçlendirmek amacıyla yürütülen faaliyetler finanse edilir.

Madde 148

Harcamaların uygunluğu

1. Bu bileşene göre harcamalar, ilgili programın kabule edilmesinden sonra mali anlaşmanın imzalanmasının ardından ödenmişse uygun kabul edilir. Madde 157'de belirtildiği üzere temel projelerin olması halinde, Madde 157(3)'te işaret edildiği gibi temel projenin kabul edilmiş olduğunu onaylayan Komisyon Kararı'ndan önce harcamalar uygun kabul edilmez.

2. Madde 34(3)'te açıklanan kurallara ek olarak aşağıdaki harcamalar uygun olarak görülmez:

(a) Bakım ve kira giderleri,

(b) Altyapılar için yıpranma giderleri.

Madde 149

Yardım yoğunluğu ve Topluluk katkısının oranı

1. Bu bileşenin amaçları çerçevesinde Madde 38(1)'de belirtildiği üzere uygun harcamalar kamu harcamalarına dayandırılır.

2. Topluluk katkısı, öncelik eksenindeki uygun harcamaların %75'ini geçmez. İstisnai ve onaylanmış durumlarda ise öncelik ekseninin kapsamı açısından bu tavan %85'e çıkabilir.

3. Hiçbir faaliyet, ilgili öncelik eksenine bağlantılı olan bir faaliyetten daha yüksek bir eş finansman oranından faydalanamaz.

Madde 150

Gelir getiren projeler

1. Bu bileşenin amaçları çerçevesinde gelir getiren bir proje; altyapıya yatırım, doğrudan kullanıcının ödeyeceği giderlere tabi olan ve gelir getiren şeylerin kullanımını gerektiren katılım öncesi yardım için önerilen bir faaliyet veya toprak veya binaların satılması veya kiralanmasını gerektiren bir faaliyet anlamına gelir.

2. Madde 149'a göre Topluluk katkısının hesaplanması için kullanılan gelir getiren projeler için kamu harcamaları, önerilen projenin yatırım gider değerinin indirimli değerine eşit ve net gelirin indirimli değerinden az olacaktır ki; bu, projenin mali özelliklerine bağlı olarak ilgili referans dönemi boyunca yatırımın global gelirler değerinden faaliyet giderlerinin düşürülmesiyle hesaplanır.

3. Yatırım harcamalarının tamamının eş finansman için uygun olmadığı durumlarda net gelir, yatırım giderlerinin uygun ve uygun olmayan bölümlerine orantılı bir biçimde tahsis edilir.

4. Hesaplama yaparken uygulama birimi; ilgili yatırım kategorisi, proje kategorisi, ilgili yatırım kategorisinin normal şartlarda beklenen kar durumu ve kirlenen öder ilkesinin uygulaması ve uygun olması halinde de özellikle çevre sektörünün ödeme gücüne orantılı referans dönemini dikkate alır.

Alt Bölüm 2

İnsan kaynaklarının gelişimi bileşeni

Madde 151

Yardım alanları ve yardım şekilleri

1. İnsan kaynaklarının gelişimi bileşeni, ekonomik ve sosyal uyumun geliştirilmesine ek olarak aynı zamanda istihdam, eğitim ve öğretim ile sosyal içerme alanında Avrupa İstihdam Stratejisi önceliklerine de katkıda bulunur.

2. Özellikle bu bileşenin kapsamı insanlara yardımı kapsar ve aşağıdaki öncelikler, her katılımcı ülkenin ekonomik ve sosyal özelliklerine bağlı olacak faktörlerin değerli bir karışımı ve yoğunlaşmasına odaklanır:

(a) Özellikle aşağıdakileri geliştirmek suretiyle beklenti ve ekonomik değişimin olumlu yönetimini güçlendirmek amacıyla işçi, şirket ve girişimcilerin uyumunu arttırmak:

(i) Şirket ve girişimcilerin ömür boyu öğrenmesi ve insan kaynaklarına artan yatırım,

(ii) Yaratıcı ve daha üretken faaliyet örgütü şeklinin tasarlanması ve yaygınlaştırılması.

(b) İstihdam ve iş arayanlar ile etkin olmayan insanların iş piyasasına istikrarlı dahil olmasının arttırılması, özellikle uzun vadeli ve genç işsizler olmak üzere işsizliğin önlenmesi, aktif yaşlanmanın teşvik edilmesi ve faaliyet yaşamının uzatılması, başta aşağıdakilerin geliştirilmesiyle iş piyasasına katılımın arttırılması:

(i) İş piyasası kurumlarının oluşturulması, modern hale getirilmesi ve güçlendirilmesi,

(ii) İhtiyaçların erken tespit edilmesini sağlayan aktif ve önleyici tedbirlerin uygulanması,

(iii) İstihdama ulaşma yollarının arttırılması ve kadınların iş hayatına istikrarlı katılım ve ilerlemesinin arttırılması,

(iv) Göçmenlerin istihdama katılımının arttırılması; böylece onların sosyal entegrasyonu da güçlenecektir.

(v) İşçilerin coğrafik ve mesleki hareketliliğinin kolaylaştırılması ve sınır ötesi iş piyasalarının bütünleştirilmesi.

(c) İstihdama istikrarlı katılımlarını sağlamak amacıyla dezavantajlı insanların sosyal katılımı ve entegrasyonunun güçlendirilmesi ve özellikle aşağıdakileri geliştirmek suretiyle iş piyasasında her türlü ayrımcılıkla mücadele:

(i) Dezavantajlı insanlar için istihdama katılım ve yeniden giriş yapmaları için yollar,

(ii) İş yerinde farklı oluşun kabul edilmesi ve ayrımcılık yapılmaması.

(d) İstihdam ve iş piyasasına katılım alanında reformları hızlandırmak için ulusal, bölgesel ve yerel seviyede sosyal ortak ve sivil toplum kuruluşları gibi ilgili ortaklar ve ağ oluşturma yoluyla ortaklık, pakt ve girişimlerin geliştirilmesi.

(e) Özellikle aşağıdakileri geliştirmek suretiyle insan sermayesine yatırımın genişletilmesi ve güçlendirilmesi:

(i) İstihdam edilebilirlik ve iş piyasası bağlantısını geliştirmek amacıyla eğitim ve öğretim sistemlerinde reform hazırlanması, tanıtılması ve hayata geçirilmesi,

(ii) Ömür boyunca eğitim ve öğretime artan katılım,

(iii) Araştırma ve yenilik konularında insan potansiyelinin geliştirilmesi,

(iv) Yüksek öğrenim kurumları, araştırma ve teknoloji merkezleri ile şirketler arasında ağ faaliyetleri.

(f) İstihdam, eğitim ve öğretime ek olarak sosyal alanlarda iyi yönetim ve reformlar için ulusal, bölgesel ve yerel seviyede kamu idareleri ve kurumlarıyla ve ilgili olması halinde de sosyal ortak ve sivil toplum kuruluşlarının kurumsal kapasite ve etkinliğinin güçlendirilmesi.

3. Yararlanıcı ülkenin girişimiyle programın hazırlık, yönetim, izleme, idari destek, bilgi değerlendirme ve kontrol faaliyetleri ile Avrupa Yapısal Fonu'nun gelecekteki yönetimi açısından hazırlık faaliyetlerini desteklemek için bu bileşen çerçevesinde teknik yardımda bulunulabilir.

4. Yardım; politika değişimi için etkisiz eleman olarak görev yama potansiyeline sahip ve iyi yönetim ile ortaklığı güçlendiren söz konusu politika ve faaliyetlere odaklanır.

Madde 152

Harcamaların uygunluğu

Aşağıdaki harcamalar, Madde 151 kapsamında yer alan faaliyetler için uygundur:

(a) Aşağıdaki şartlarda gerçekleşen yıpranma giderleri,

(i) İlgili yatırımın elde edilmesine hiçbir ulusal veya Topluluk hibesi katkıda bulunmamıştır.

(ii) Yıpranma giderleri, ilgili geçerli ulusal muhasebe kurallarına göre hesaplanır.

(iii) Giderler ilgili faaliyetin eş finansmanı dönemiyle ilgilidir.

(b) Hibeler söz konusu olduğunda, muhasebe kuralları da dahil olmak üzere ulusal kurallara uygunluk göstererek gerçekleşmiş olmaları şartıyla, bir faaliyetin doğrudan harcamalarının %20'sine kadar sabit fiyat temelinde açıklanan dolaylı giderler,

(c) Aşağıdakilerin gerçekleşmesi şartıyla mobilya, malzemenin satın alınması, mevcut altyapının uyarlanması ve modern hale getirilmesi,

(i) İlgili faaliyetle bağlantılı tutar, bu unsura göre program(lar)ın her öncelik eksenini için IPA Tüzüğüne göre fonun % 15'lik limitine tabidir.

(ii) Bu bileşene göre yatırımlar program(lar)ın memnuniyet verici bir biçimde uygulanması için gereklidir ve yardımın etkisinin arttırılmasına katkıda bulunur.

(iii) Uygulama biriminin sorumluluğuna göre yapılan değerlendirme göstermiştir ki; paranın en iyi değeri açısından satın alma, diğer çözümlere kıyasla tercih edilebilir bir yoldur.

2. Madde 34(3)'ten yola çıkarak aşağıdaki harcamalar da uygun kabul edilir:

(a) Hiçbir şekilde geri alınamaz ve nihai yararlanıcı tarafından karşılanması sabit görülürse katma değer vergisi de dahil olmak üzere vergiler,

(b) Özellikle faaliyetin eş finansman dönemiyle ilgili olmak üzere kiralama giderleri da dahil faaliyet giderleri,

(c) Özellikle faaliyetin eş finansman dönemiyle ilgili olması ve paranın en iyi değeri açısından satın alma, diğer çözümlere kıyasla tercih edilebilir bir yol teşkil etmesi şartıyla kiralama.

Madde 153

Yardım yoğunlukları ve Topluluk katkısının oranı

1. Bu bileşenin amaçları çerçevesinde, Madde 38(1)'de belirtildiği üzere uygun harcamalar, kamu harcamalarına veya toplam harcamaya dayandırılacaktır ki; seçim ilgili programın tamamına uygulanır.

2. Topluluk katkısı, öncelik eksenindeki uygun giderlerin %85'lik tavanını geçmez.

3. Hiçbir faaliyet ilgili öncelik eksenine ilgili olana kıyasla daha yüksek bir eş finansman oranından faydalanmaz.

BÖLÜM II

Programlama

Madde 154

Stratejik uyum çerçevesi

1. Yararlanıcı ülkeler, çok yıllık gösterge niteliğinde planlama belgesine dayanarak Komisyonla görüşülecek stratejik bir uyum çerçevesi hazırlar. Stratejik uyum çerçevesi, bölgesel kalkınma ve insan kaynakları geliştirme bileşeninin programlanması için referans bir belge teşkil eder.

2. Stratejik uyum çerçevesi aşağıdakileri kapsar:

(a) Yararlanıcı ülkenin kendi yardımına yoğunlaşmak istediği yerlerde, bölgesel kalkınma ve insan kaynakları geliştirme unsurlarına göre uygun sektör ve konusal öncelikler çerçevesinde güçlülük, zayıflık, fırsat ve tehditleri ortaya çıkaran kısa bir analiz;

(b) İlk çok yıllık gösterge niteliğinde planlama belgesinde düzenlendiği gibi bölgesel kalkınma ve insan kaynaklarının gelişimi altında ilgili ulusal ve Topluluk önceliklerine uygun olarak izlenen amaçların tamamı;

(c) Her programa göre temel öncelik eksenlerinin kısa bir tanımıyla birlikte programların listesi;

(d) Her unsur dahilinde çok yıllık gösterge niteliğinde mali çerçeve ve çok yıllık gösterge niteliğinde planlama belgesine uygunluk göstererek üç yıllık bir döneme ilişkin programlar arasındaki mali tahsislerin gösterge niteliğinde bir analizi ve programlar arasındaki gösterge niteliğinde bütçe bakiyesi.

3. Buna ek olarak ilgili olması halinde stratejik uyum çerçevesi aşağıdakiler hakkındaki hükümleri kapsar:

(a) Uluslararası mali kurumlar tarafından desteklenen diğer ulusal programlar veya ilgili dış yardımlarla koordinasyon,

(b) Özellikle kırsal kalkınma bileşeniyle olmak üzere diğer IPA bileşenleriyle koordinasyon.

4. Stratejik uyum çerçevesi, bölgesel kalkınma ve insan kaynaklarının gelişimi bileşenlerine göre programların onaylanması için bir ön şarttır. Bu unsurlara göre ilk programın onaya sunulmasından önce veya en azından aynı zamanda Komisyon'a arz edilir.

5. Stratejik uyum çerçevesi, ulusal IPA koordinatörünün genel sorumluluğu dahilinde stratejik koordinatör tarafından hazırlanır.

Madde 155

Operasyonel programlar

1. Yardım, çok yıllık operasyonel programlar aracılığıyla hayata geçirilir. Bu operasyonel programlar, operasyon birimleri tarafından hazırlanır. Komisyon, ilgili ortaklarla yakın görüşmeler sonucunda hazırlanır ve Madde 8(1)'e göre bir Komisyon Kararı'yla onaylanır.

2. Operasyonel programlar aşağıdakileri kapsar.

(a) İlgili sektör, konu ve bölgelerdeki güçlülük, zayıflık, fırsat ve tehditleri gözler önüne seren, orta vadeli ihtiyaç ve hedeflere dair bir değerlendirme,

(b) İlgili sosyoekonomik ortaklar ve ilgili olması halinde sivil toplum kuruluşlarının temsilcileriyle yapılan görüşmelerin bir özeti,

(c) Yardımın sektörel, konusal ve/veya coğrafik yoğunlaşma mekanizmaları ve stratejik uyum çerçevesinin yanı sıra Madde 57(4) ve 166'da işaret edilen *ön* değerlendirmeden çıkan sonuçları dikkate alarak, seçilen stratejik önceliklerin bir tanımı,

(d) Öncelik eseni, ilgili tedbirler ve bunların özel hedefleri hakkında bilgi. Bu hedefler, uygun olduğunda sonuç göstergelerinin sınırlı bir sayısını kullanarak sayısal olarak belirlenir. Söz konusu göstergeler, öncelik eksen ve tedbirlerine bağlanan hedeflerin etkililiği de dahil, seçilen tedbirlerin uygulanmasına yönelik kaydedilen ilerlemenin belirlenmesini mümkün kılar.

(e) Bazı tedbirlerin şirketlerin yardım planları aracılığıyla uygulanması amaçlandığında ilgili şartlar tanımlanır.

(f) Belirli bir öncelik eksenine göre gerçekleştirilecek teknik yardım faaliyetlerinin bir tanımı. Bu öncelik eksenine için Topluluk desteği, faaliyet programına tahsis edilen Topluluk katkısının %6'lık tavanına kadar olabilir. İstisnai durumlarda ve program kapsamında bir onay söz konusu olduğunda bu tavan %10'a çıkabilir.

(g) Her tedbir için, amaçlanan nihai yararlanıcıların, beklenen seçim şartları ve ilgili muhtemel özel seçim kriterlerinin bir tanımı.

(h) Her öncelik eksenine için ve gösterge niteliğinde her ilgili tedbir için, geçerli çok yıllık gösterge niteliğinde mali çerçevelerin içerdiği bir mali tablo:

(i) Topluluk katkısının toplam miktarı,

(ii) Diğer dış katkıların tanımlanabildiği yerlerde ulusal katkı. İnsan kaynaklarının gelişimi bileşenine göre, Topluluk katkısının toplam harcamalara işaret edilerek hesaplanması halinde bu tablo, kamu ve özel unsurlar arasındaki ulusal katkıya dair gösterge niteliğinde bir analiz sunar.

(iii) Topluluk katkısının sonuçta ortaya çıkan oranı.

(i) Gösterge niteliğinde değerlendirme faaliyetleri ve zamanlama da dahil olmak üzere önerilen değerlendirme ve izleme göstergeleri.

(j) Bölgesel kalkınma bileşeni açısından, beklenen mali kaynaklar da dahil teknik ve mali özellikleriyle birlikte temel projelerin bir listesinin yanı sıra bunların uygulamaları için gösterge niteliğinde zaman çizelgeleri.

(k) Madde 21-26 arası, 28, 29 ve 31'e uygunluk göstererek faaliyet programının yönetim ve kontrolü için ilgili yapı ve otoritelerin tanımı.

Madde 156

Operasyonel programların gözden geçirilmesi

1. Yararlanıcı ülke veya Komisyonun inisiyatifinde operasyonel programlar, yeniden gözden geçirilebilir ve uygun olduğu hallerde program notu da incelenir. Bu inceleme özellikle aşağıdaki durumlarda yapılır:

(a) Bariz sosyoekonomik değişikliklerin ardından,

(b) Topluluk veya ulusal önceliklerde temel değişiklikleri daha çok dikkate almak veya bunlara farklı açıdan bakmak amacıyla,

(c) Çok yıllık gösterge niteliğinde planlama belgesinin yıllık gözden geçirilmesinin ardından,

(d) Madde 166(2)'de bahsedilen değerlendirmeler ışığında,

(e) Uygulama zorluklarından sonra.

2. Bir operasyonel programın gözden geçirilmesi için bir talepte bulunulması konusundaki Komisyon Kararı, Ulusal IPA koordinatörüyle koordinasyon halinde stratejik koordinatör tarafından resmi olarak sunulmasından sonra, mümkün olan en kısa süre içinde kabul edilir.

3. Paragraf 1'de belirtildiği üzere bir operasyonel programın gözden geçirilmesinin bu programın söz konusu kapsamını genişletmesi halinde bununla ilgili her türlü ek harcama, Komisyon Kararı'nın kabul edildiği tarihten itibaren uygun görülür.

Madde 157

Bölgesel kalkınma bileşenine göre temel projeler

1. Bir operasyonel programın bir parçası olarak, bölgesel kalkınma bileşeni altındaki yardım, temel projeleri finanse eder.

2. Temel bir proje; bir dizi çalışma, faaliyet veya hizmetlerden oluşur ve hedef olarak net bir biçimde tanımlanmış ve toplam maliyeti 10 milyon Avro'yu geçen, bir ekonomik veya teknik yapıya sahip kesin ve tek bir görevi başarıyla tamamlamayı amaçlar.

3. Temel projeler, ilgili uygulama biriminin onayı için Komisyona sunulur. Projeyi onaylayan Karar, öncelik eksenini için eş finansman oranının uygulanacağı uygun harcama ve fiziksel nesnelere tanımlar. Söz konusu unsurları ortaya koyarak yararlanıcı ülkeyle yapılan iki taraflı bir anlaşmaya uyar.

4. Komisyon'a temel bir proje sunarken operasyon birimleri aşağıdaki bilgileri sağlar:

(a) Uygulamadan sorumlu yapı hakkında bilgi,

(b) Yatırımın yapısı hakkında bilgi ve mali miktar ile yerinin bir tanımı,

(c) Fizibilite faaliyetlerinin sonuçları,

(d) İlgili faaliyet programının sona ermesinden önce proje uygulaması için bir zaman çizelgesi,

(e) Maliyet-fayda analizine dayanarak ve bir risk analizi de dahil olmak üzere faaliyetin genel sosyoekonomik dengesine dair bir değerlendirme ve ilgili sektör, yararlanıcı ülkenin sosyoekonomik durumunda beklenen etki ile faaliyetin bir Üye Devletteki bir bölgeden havaleyi gerekli kılması durumunda da bu bölgedeki sosyoekonomik etki hakkında bir değerlendirme,

(f) Çevresel etkiye yönelik bir değerlendirme,

(g) Beklenen toplam mali katkıları ve IPA Tüzüğü'ne göre planlanan katkıya ek olarak diğer Topluluk ve başka dış fonları gösteren finansman planı. Finansman planı, mali bir uygulanabilirlik analizi aracılığıyla gerekli IPA hibe katkısını ortaya koyar.

BÖLÜM III

Uygulama

Alt Bölüm 1

Genel Kurallar

Madde 158

Faaliyetlerin seçimi

1. Temel proje olmayan ve ulusal kamu organları dışında nihai yararlanıcılar tarafından gerçekleştirilen tüm faaliyetler, teklif çağrılılarıyla seçilir. Seçim kriterleri, operasyon birimlerince belirlenir ve teklif çağrılılarıyla birlikte açıklanır.

2. Operasyon birimleri her teklif çağrısı için; teklifleri inceleyen, seçen ve uygulama birimine sonuçları sunacak olan bir seçim komitesi oluşturur.

Operasyon birimleri, seçme usulünün sonuçlarını onaylayıp onaylamayacağına karar verir ve bu kararının gerekçelerini açıklar.

Seçim komitesinin içeriği ve faaliyet şartları, ilgili mali anlaşmada tanımlanır.

Madde 159

Finans mühendisliği araçları

1. Bir operasyonel programın bir parçası olarak Topluluk katkısı; şirket sermayesi fonu, garanti fonları ve kredi fonları gibi şirketler için finans mühendisliği araçlarını desteklemek için katkılardan oluşan bir faaliyetle bağlantılı harcamaları finanse eder. Tercih, küçük ve orta ölçekli müteşebbisler lehine kullanılır.

2. Finans mühendisliği araçlarına Topluluk katkısı için sağlanan bir faaliyet programının kabulünden sonra mali anlaşmada detaylı uygulama kuralları yer alır.

Alt Bölüm 2

Mali yönetim

Madde 160

Ödemeler

1. Madde 40(5)'e rağmen, ön finansman ve geçici ödemelerin bileşik toplamı, operasyonel programların mali tablosunda ortaya konulduğu üzere Topluluk katkısının %90'ını geçmez.

2. Komisyon ve Madde 21'de bahsedilen otorite ve yapılar arasındaki mali havalelerle ilgili

tüm alışverişler, mali anlaşmada da şart koşulduğu üzere elektronik ortamda gerçekleştirilir.

3. Madde 42'deki hükümlere ek olarak ön finansman için ön finansman ödemelerine yönelik ödemeler, ilgili programın ilk üç yılı için Topluluk katkısının %30'unu teşkil eder ve Madde 42(1)'de belirtilen şartlar yerine getirildiğinde de yapılır. Gerekli olduğu hallerde, bütçe taahhüdünün elverişli olması açısından ön finansman iki taksit şeklinde gerçekleştirilir.

Madde 161

Ödeme başvurularının kabul edilebilirliği

1. Geçici bir ödeme için bir ödeme başvurusu olması durumunda, Madde 43(1)'de ortaya konulan hükümlere ek olarak bu paragrafın hükümleri, bölgesel kalkınma ve insan kaynakları geliştirme bileşenlerine göre uygulanır.

Madde 163'e göre ertelenen ödemeler için ödeme başvurusu kabul edilmez. Ödeme başvurusu, Madde 43(1) ve bu paragrafta belirtilen tüm şartların yerine getirildiğini onaylar.

Madde 43(1)'de işaret edilen onaylı harcama beyanı, öncelik eksenini ve tedbirlere göre hazırlanır. Ulusal yetkilendirme görevlisi; harcama beyanının doğru olduğunu; güvenilir muhasebe sistemlerinin sonucunda elde edildiğini ve doğrulanabilir destekleyici belgelere dayandığını onaylar. Ulusal yetkilendirme görevlisi, aşağıdakilerle birlikte bu belgeyi Komisyon'a gönderir:

(a) Bildirilen harcamaların geçerli Topluluk ve ulusal kurallara uygunluk göstermekte olduğunu ve program için geçerli olan kriterlere uygunluk göstererek fon için seçilen ve Topluluk ve ulusal kurallara göre yapılan faaliyetlerden kaynaklandığını onaylayan bir harcama sertifikası,

(b) IPA Tüzüğü'ne göre söz konusu olan katkılar, ulusal kamu ve geçerli olduğunda özel katkılar da dahil olmak üzere faaliyetlerin bilgisayar ortamında listelenmesi,

(c) Bir faaliyet için Topluluk katkısının tamamı veya bir kısmının iptalinin ardından geri alınabilir miktarların detayları.

(d) Bu bildirin bahsettiği en son borç tarihinde bileşene özel Avro hesabındaki Topluluk fonunun miktarı ve alınan faiz.

2. Nihai bakiyenin ödenmesi için bir ödeme başvurusu yapıldığında, Madde 45(1)'deki hükümlere ek olarak bu paragrafın hükümleri de bölgesel kalkınma ve insan kaynakları geliştirme bileşenlerine göre geçerlidir.

Bir ödeme başvurusunun kabul edilmesi için, öncelik eksenine göre Topluluk katkısı, faaliyet programının mali tablosuna uygunluk gösterir.

Madde 45(1)'de belirtilen onaylı harcama beyanı, bu Madde'nin 1. paragrafındaki şartlara uygun olarak ulusal yetkilendirme görevlisi tarafından hazırlanır ve Komisyon'a gönderilir.

Komisyon, Madde 45(1)(c)'de bahsedilen denetim otoritesinin görüşünün içeriğine dair ulaştığı sonuçları yararlanıcı ülkeye gönderir. Bu görüş, alınış tarihinden itibaren beş ay içinde Komisyon tarafından yapılan bir gözlem olmaması halinde kabul edilmiş sayılır.

Madde 162

Ödemeler için son tarih

1. Ulusal fon, her operasyonel program için geçici ödemelerin yılda üç kez Komisyon'a gönderilmesini sağlar. Belirli bir yıl içinde Komisyon tarafından yapılacak bir ödeme için ödeme başvurusu söz konusu yılın 21 Ekim tarihinden önce sunulur.

2. Uygun ödemeye tabi olarak Komisyon, Madde 43(1) ve 161(1)'de bahsedilen şartları karşılayan bir ödeme başvurusunun Komisyon'a kayıtlı olduğu tarihten sonra iki aydan geç olmamak üzere geçici ödemeyi yapar.

3. Uygun ödemeye tabi olarak Komisyon, aşağıdaki şartlar yerine getirildiğinde nihai bakiye ödemesini gerçekleştirir:

(a) Komisyon, Madde 164(4) ve (5)'in hükümlerine göre uygulama konulu sektörel nihai raporu kabul eder.

(b) Komisyon, Madde 45(1)(c)'de belirtildiği üzere denetim otoritesi tarafından yayınlanan görüş ve Madde 29(2)(b)'nin ilk cümlesinde ortaya konulan ilgili faaliyet raporunu kabul eder.

4. Ödeme için son tarih, aşağıdaki hallerde 1605/2002 sayılı Tüzük (EC, Euratom) çerçevesinde Komisyon heyeti tarafından bir yetkilendirme görevlisi aracılığıyla en fazla altı ay durdurulur:

(a) Bir ulusal veya Topluluk denetim yapısının raporunda yönetim ve kontrol sistemlerinin işleyişinde bariz bir eksiklik olduğuna yönelik kanıt varsa.

(b) Heyetin yetkilendirdiği bir görevli, kendi dikkatine sunulan ve onaylı bir harcama beyanındaki harcamanın henüz düzeltilmemiş ciddi bir yanlışlıkla bağlantılı olduğuna dair uyarıda bulunan bilginin ardından ek onaylamaları uygulamak zorundaysa.

(c) Harcama beyanında yer alan bilgiyle ilgili açıklama yapılmasına ihtiyaç duyuluyorsa.

Ulusal IPA koordinatörü ve ulusal yetkilendirme görevlisine durdurma hakkında hemen bilgi verilir. Durdurma işlemi, yararlanıcı ülke tarafından gerekli tedbirler alınır alınmaz en kısa süre içinde sona erdirilir.

Madde 163

Ödemelerin askıya alınması

Madde 46'da belirtilen hükümler, öncelik ekseni veya programlar seviyesindeki geçici ödemelerin tamamı veya bir kısmı için geçerlidir.

Madde 164

Programın kapanışı

1. Operasyonel program; Madde 47(1) hükümlerine, Madde 45(1) ve Madde 161(2)'de belirtilen belgelere dayanarak Komisyon tarafından karar verilen nihai bakiye ödemesine göre kapatılır.

Komisyon, operasyonel programın kapanış tarihi hakkında yararlanıcı ülkeye bilgi verir.

2. Komisyon veya Avrupa Sayıştay tarafından yapılan herhangi bir denetimin sonuçlarına rağmen, operasyonel program için Komisyon'un ödediği nihai bakiye, ödendiği tarihten itibaren dokuz ay içinde veya katılımcı ülkeler tarafından geri ödenecek bir eksi bakiye olması halinde de borç notunun gönderildiği tarihten itibaren dokuz ay içinde değiştirilir. Bu bakiye değişiklikleri, 1. paragrafta açıklanan operasyonel programın kapanış tarihini etkilemez.

Madde 165

Topluluk katkısının yeniden kullanılması

Yararlanıcı ülke, Madde 54'e göre iptal edilen fonların yeniden kullanılmasını ve uygun olduğu hallerde de yardım için mali planda Madde 156 hükümlerine göre değişiklik yapılmasını nasıl önereceği konusunda Komisyon'a bilgi verir.

Alt Bölüm 3

Değerlendirme ve izleme

Madde 166

Değerlendirme

1. Yararlanıcı ülkeler, her operasyonel program için ayrı ayrı bir *ön* değerlendirme yapar. Bununla birlikte onaylanan durumlarda ve Komisyonla anlaşmaya vararak yararlanıcı ülkeler, birden fazla operasyonel programı kapsayan tek bir *ön* değerlendirme yapabilir.

Ön değerlendirmeler, uygulama biriminin sorumluluğunda yapılır.

Ön değerlendirmeler operasyonel programlara göre bütçe kaynaklarının tahsisini optimize eder ve programlama kalitesini geliştirir. Farklılıklar, eksiklikler ve kalkınma potansiyeli, ulaşılacak amaçlar, beklenen sonuçlar, rakamlarla belirtilen hedefler, gerekli olması halinde önerilen stratejinin uygunluğu ve uygulama usullerinin kalitesi, izleme, değerlendirme ve mali yönetimle uyumu tespit eder ve değer biçer.

Ön değerlendirme, ilgili operasyonel programın (programların) ekinde yer alır.

2. Programlama dönemi boyunca katılımcı ülkeler, Madde 156'da işaret edildiği üzere özellikle söz konusu incelemenin ilk başta belirlenen hedeflerden bariz bir biçimde ayrılmayı ortaya koyduğu veya tekliflerin operasyonel programın gözden geçirilmesi için yapıldığı hallerde operasyonel programın izlenmesiyle bağlantılı değerlendirmeler yapar. Sonuçlar operasyonel program ortak izleme komitesine ve Komisyona gönderilir.

3. Madde 21'de işaret edilen ve faaliyet bağımsızlığı olan dahili veya harici yetkililer tarafından değerlendirmeler yapılır. Sonuçlar, belgelere erişime dair geçerli kurallara göre yayımlanır.

Madde 167

Sektörel izleme komitesi

1. Madde 59'a göre operasyon birimleri, her program için bir sektörel izleme komitesi kurar. Tek bir sektörel izleme komitesi, aynı bileşen bünyesinde çeşitli programlar için oluşturulabilir. Bu komite, yararlanıcı ülke veya Komisyon inisiyatifinde yılda en az iki kez toplanır.

2. Her sektörel izleme komitesi, Komisyon'un belirlediği bir sektörel izleme komitesi yetkisiyle ve ilgili yararlanıcı ülkenin kurumsal, yasal ve mali çerçevesi dahilinde kendi işlem kurallarını belirler. Bu Tüzüğe uygunluk göstererek görevlerini gerçekleştirmek için uygulama birimi ve IPA izleme komitesiyle anlaşmaya vararak bu işlem kurallarını benimser.

3. Sektörel izleme komitesine uygulama biriminin başkanı ve Komisyon başkanı, ortak başkanlık eder. Komitenin kapsamına, Komisyon'la anlaşmaya varılarak uygulama birimi karar verir.

Sektörel izleme komitesinde Komisyon, ulusal IPA koordinatörü, bölgesel kalkınma ve insan kaynaklarının gelişimi bileşenleri için stratejik koordinatör, programın uygulama birimi yer alır. Uygun olduğu hallerde sivil toplum temsilcileri ve sosyoekonomik ortakları da kapsar. Avrupa Yatırım Bankası'ndan bir temsilci, kendilerinin bir katkıda bulunacağı operasyonel program için bir danışmanlık rolüyle katılımında bulunabilir.

4. Ortak izleme komitesi:

(a) Program konusundaki mali anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra altı ay içinde Madde 155(2)(g)'ye uygunluk göstererek faaliyetin seçilmesi kriterlerini ele alır ve onaylar ve

programlama ihtiyaçları çerçevesinde bu kriterlerin gözden geçirilmesini onaylar.

(b) Uygulama birimi tarafından sunulan belgelere dayanarak operasyonel programın belirli hedeflerine ulaşılmasına yönelik karşılaşılan her ilerlemeyi düzenli olarak gözden geçirir.

(c) Özellikle her öncelik eksenini ve tedbirler ile Madde 57(5)'te bahsedilen geçici değerlendirmeler için hedeflere ulaşılması olmak üzere karşılaşılan her uygulama sonucunu inceler; bu izlemeyi Madde 155(2)(d)'de belirtilen göstergelere değinerek yürütür.

(d) Madde 169'da işaret edilen sektörel yıllık ve nihai uygulama raporları inceler.

(e) Madde 29(2)(b)'nin ilk cümlesinde belirtilen yıllık faaliyet raporu ve söz konusu raporun incelenmesinden sonra veya bu raporun ilgili herhangi bir kısmı hakkında Komisyon'un bu yapacağı her türlü yorum hakkında bilgilendirilir.

(f) Programın mali anlaşmasında değişiklik yapma önerilerini inceler.

5. Sektörel izleme komitesi aynı zamanda mali anlaşma da dahil olmak üzere Madde 155(2)(a)'da belirtilen program hedeflerinin gerçekleştirilmesini sağlamak veya yönetimini geliştirmek için programın gözden geçirilmesini veya incelenmesini uygulama birimine önerebilir.

Madde 168

İzleme düzenlemeleri

İzleme amacı çerçevesinde Komisyon ile yararlanıcı ülkeler arasında veri alışverişi, mali anlaşmalarda da şart koşulduğu üzere elektronik ortamda yapılır.

Madde 169

Sektörel yıllık ve nihai uygulama raporları

1. Her yıl 30 Haziran'a kadar ve ilk kez 30 Haziran 2008'e kadar operasyon birimleri, Komisyon ve ulusal IPA koordinatörüne bir sektörel yıllık rapor sunar.

Sektörel bir nihai rapor, harcama uygunluğunun son tarihinden sonra en geç altı ay içinde Komisyon ve ulusal IPA koordinatörüne sunulur. Sektörel nihai rapor, tüm uygulama dönemine işaret eder ve en son sektörel yıllık raporu içerir.

Sektörel raporlar, ilgili programlara bağlı olarak hazırlanır.

2. Sektörel raporlar, Komisyon ve ulusal IPA koordinatörüne iletilmelerinden önce sektörel izleme komitesi tarafından incelenir.

3. Sektörel raporlar aşağıdakileri kapsar:

(a) Mümkün olduğunda uygun bir seviyede Madde 155(2)(d)'de belirtilen göstergeleri kullanarak kendi özel doğrulanabilir hedefleri ve sayısal değerleriyle operasyonel program, öncelik eksenini, tedbirler ve ilgili olması halinde de faaliyet veya faaliyet gruplarının hayata geçirilmesinde kaydedilen nitel ve nicel ilerleme. İnsan kaynakları geliştirme bileşenine göre ilgili olması halinde de cinsiyete dayalı istatistik hazırlanır,

(b) Her öncelik eksenini ve tedbiri detaylı olarak belirleyerek operasyonel programların mali uygulaması:

(i) Nihai yararlanıcılar tarafından karşılanan ve Komisyon'a ulusal fon tarafından gönderilen ödeme başvurularında yer alan toplam harcama,

(ii) Taahhüt edilen ve ilgili kamu veya özel katkıyla bağlantılı olarak ulusal fondan karşılanan toplam harcama; bununla birlikte bilgisayar ortamındaki faaliyetlerin listesi gönderilir. Böylece yararlanıcı ülkeler tarafından bütçe taahhüdünden nihai ödemeler

aracılığıyla izlenmeleri mümkün olur.

(iii) Komisyon'dan alınan toplam ödemeler.

Uygun olduğu hallerde, Madde 5(3)(f)'de belirtilenlere göre temel müdahale alanları ve yardımın yoğunlaştığı bölgeler aracılığıyla nihai uygulama sunulabilir.

(c) Bilgi amaçlı olarak, kategorilere göre mali anlaşmaveyahil edilen detaylı listeye uygunluk göstererek bölgesel kalkınma bileşeni açısından IPA Tüzüğü'ne göre yapılan tahsislerin gösterge niteliğinde analizi,

(d) Özellikle aşağıdakiler olmak üzere uygulamanın kalite ve etkililiğinin sağlanması için uygulama birimi veya sektörel izleme komitesi tarafından atılan adımlar:

(i) Veri toplama düzenlemeleri de dahil olmak üzere izleme ve değerlendirme tedbirleri,

(ii) Operasyonel programın uygulanması sırasında karşılaşılan belirgin bir sorunun özeti ve daha sonra alınan her türlü tedbir,

(iii) Teknik yardımın kullanılması,

(e) Madde 62'ye göre bu konuda bilgi sağlama ve programı açıklama faaliyetleri,

(f) Uygun olması halinde bölgesel kalkınma bileşeni için ilerleme ve mali projelerin finansmanı,

(g) Uygun olması halinde insan kaynakları geliştirme bileşenine göre aşağıdakilerden oluşan bir sentez:

(i) Bir cinsiyete özel eylem de dahil olmak üzere cinsiyetin ana hatları,

(ii) Göçmenlerin istihdama katılımını artırma ve böylece onların sosyal bütünleşmesini güçlendirme eylemi,

(iii) İstihdamla bütünleşmeyi güçlendirme ve böylece azınlıkların sosyal uyumunu geliştirme eylemi,

(iv) Engelliler de dahil olmak üzere diğer dezavantajlı grupların da istihdamla bütünleştirilmesi ve sosyal uyumunu güçlendirme eylemi.

Bu paragrafın (d) ve (g) bendlerinde yer alan bilgi, önceki rapordan bu yana belirli bir değişiklik yapılmamışsa dahil edilmez.

4. Sektörel raporlar, 3. paragrafta listelenen ilgili bilginin tamamını içermekteyse kabul edilebilir sayılır. Ulusal IPA koordinatörü ve operasyon birimlerine, rapor alındığı tarihten itibaren 10 iş günü içinde sektörel yıllık raporun kabul edilebilirliği konusunda Komisyon bilgi verir.

5. Ulusal IPA koordinatörü ve operasyonel birimine ayrıca alındığı tarihten itibaren iki ay içinde kabul edilebilir sektörel yıllık raporunun içeriğine yönelik Komisyon'un görüşü hakkında bilgi verilir. Bir operasyonel programa dair sektörel nihai rapor için, kabul edilebilir raporun alındığı tarihten itibaren en fazla beş ay içinde bu bilgi sağlanır.

BAŞLIK IV

KIRSAL KALKINMA BİLEŞENİ

BÖLÜM I

Yardım amacı ve uygunluk

Alt Bölüm 1

Yardım amacı

Madde 170

Kırsal kalkınma bileşeni için ek tanımlar

Bu Başlık amaçları çerçevesinde Madde 2’de yer alan tanımlara ek olarak aşağıdaki tanımlar geçerlidir:

1. “Topluluk standartları”: Çevre koruma, kamu sağlığı, hayvanları koruma ve iş güvenliği alanlarında Topluluk tarafından belirlenen standartlar.
2. “Dağlık alanlar”: 1689/2005 sayılı¹⁴ Konsey Tüzüğü’nün (EC) 50(2) Maddesi’nin ilk fıkrasında belirtilen alanlar.
3. “Genç çiftçi”: Destek hibesi verme kararı alındığı zaman 40 yaşın altında olan ve yeterli mesleki yetenek ve yeterliliğe sahip bir çiftçi.

Madde 171

Yardım alanları ve şekilleri

1. Bu bileşen altındaki yardım, aşağıdaki hedeflere ulaşılmasına katkıda bulunur:

- (a) Pazar etkinliği ve Topluluk standartlarının uygulamasını geliştirme,
- (b) Zirai çevre tedbirlerinin ve yerel kırsal kalkınma stratejilerinin uygulanması için hazırlık faaliyetleri,
- (c) Kırsal bölge ekonomisinin geliştirilmesi.

2. Bundan böyle “öncelik eksen 1” olarak anılacak olan 1. paragrafın (a) bendinde belirlenen hedefi kapsayan yardım, aşağıdaki tedbirler aracılığıyla sağlanır:

- (a) Topluluk standartlarını yeniden yapılandırmak ve seviyesini yükseltmek için tarım faaliyetlerine yatırım,
- (b) Üretici grupların kurulması için yardım,
- (c) Söz konusu faaliyetleri yeniden yapılandırmak ve bunları Topluluk standartlarına ulaştırmak için ziraat ve balıkçılık ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanmasına yatırımlar.

3. Bundan böyle “öncelik eksen 2” olarak anılacak olan 1. paragrafın (b) bendinde belirlenen hedefi kapsayan yardım, aşağıdaki tedbirler aracılığıyla sağlanır:

- (a) Çevre ve kırsal alanı geliştirmek için eylemler,
- (b) Yerel kırsal kalkınma stratejilerinin hazırlanması ve uygulanması,

4. Bundan böyle “öncelik eksen 3” olarak anılacak olan 1. paragrafın (c) bendinde belirlenen hedefi kapsayan yardım, aşağıdaki tedbirler aracılığıyla sağlanır:

- (a) Kırsal altyapının geliştirilmesi ve kalkındırılması,
- (b) Kırsal ekonomik faaliyetlerin farklılaştırılması ve geliştirilmesi,
- (c) Eğitimin geliştirilmesi.

Alt Bölüm 2

Uygunluk ve yardım yoğunluklarına dair genel şartlar

Madde 172

---

¹⁴ OJ L 277, 21. 10. 2005, s.1.

Harcamaların uygunluğu

1. Madde 34(2)'de belirtilen giderlere ek olarak, paragraf 3(c)'de bahsedilen giderler, bu bileşene göre uygun kabul edilir.

Madde 34(2)'ye göre uygun olan teknik yardım tedbirleri, Madde 182'de belirtilenlerdir.

2. Madde 34(3) hükümlerine ek olarak aşağıdaki harcamalar bu bileşene göre uygun kabul edilmez:

- (a) Ziraî üretim haklarının satın alınması, hayvanlar, yıllık bitkiler ve bunların ekilmesi,
- (b) Bakım, yıpranma ve kira giderleri,
- (c) Yardımın idare ve uygulanmasında kamu idaresinin yaptığı her türlü harcama.

3. Madde 34(3) hükümlerine rağmen, bir yatırım olması halinde:

(a) Uygun harcamalar taşınmaz malların inşası veya geliştirilmesiyle sınırlıdır.

(b) Malın piyasa fiyatına kadar bilgisayar yazılımı da dahil olmak üzere yeni makine ve malzemenin satın alınması veya kiralanması uygun olarak kabul edilir; kiracının marjı gibi kira sözleşmesiyle ilgili diğer giderler, faiz yeniden finansman giderleri, sürekli harcamalar ve sigorta giderleri uygun kabul edilmez

(c) Mimarlık, mühendislik ve diğer danışmanlık ücretleri, fizibilite faaliyetleri, patent hakkı ve lisans alma ücretleri gibi (a) ve (b) bendlerinde belirtilen harcamalarla bağlantılı genel harcamalar, (a) ve (b) bendlerinde belirtilen harcamaların %12'lik tavanına kadar kabul edilir sayılır.

Bu paragrafın uygulanması için detaylı hükümler, Madde 7'de tanımlandığı üzere sektörel anlaşmalarda veya Madde 8'de tanımlandığı üzere finansman anlaşmalarında yer alır.

4. Yatırım projeleri, uygulama birimi tarafından yapılan nihai ödemedenden itibaren beş yıl içinde ciddi bir değişikliğe uğramamaları şartıyla Topluluk finansmanı için uygun kabul edilir.

Madde 173

Yardım yoğunlukları ve Topluluk katkısının oranı

1. Bu bileşenin amaçları çerçevesinde Madde 38(1)'de belirtildiği üzere uygun harcamalar, Madde 2'de tanımlandığı üzere kamu harcamalarına dayanarak hesaplanır.

2. Kamu harcamaları, ilkesel olarak yatırımın toplam uygunluk giderinin %50'lik tavanını aşmaz. Ne var ki; bu tavan aşağıdaki oranlara kadar arttırılır:

(a) Genç çiftçiler tarafından yapılan tarım faaliyetlerine yatırım için %55,

(b) Dağlık alanlarda yapılan tarım faaliyetlerine yatırım için %60,

(c) Genç çiftçiler tarafından dağlık alanlarda yapılan tarım faaliyetlerine yatırım için %65,

(d) Uygulama için ulusal bir stratejinin varlığına dayanarak, Konsey Direktifi 91/676/EEC'nin¹⁵ uygulanması için tarım faaliyetlerine yatırım için ve 4(d) paragrafında belirtilen yatırımlar için %75,

(e) İstikrarlı net gelir getirmeyen yapıda altyapıya yatırım için %100,

(f) Madde 182'de işaret edilen tedbirler için %100.

3. 2. paragraf amaçları için kamu harcamalarının oranına karar verirken, IPA Tüzüğüne göre

¹⁵ OJ L375, 31.12.1991, s.1.

sağlanan Topluluk katkısı olmaksızın, verilen borçlara erişimi kolaylaştırmak amacıyla söz konusu olan ulusal yardım dikkate alınır.

4. Topluluk katkısı ilkesel olarak, uygun harcamaların %75'lik tavanını geçmez. Bununla birlikte söz konusu tavan aşağıdaki şekillerde yükseltilir:

(a) Madde 171(3)'te belirtilen öncelik eksenini 2'nin kapsadığı tedbirlerin %80'i.

(b) Madde 182 kapsamındaki faaliyetler olması halinde %80'i ki; bu faaliyetler Komisyon'un inisiyatifi altında gerçekleştirilir.

(c) Madde 182 kapsamındaki faaliyetler olması halinde %100'ü ki; bu faaliyetler Komisyon'un inisiyatifi altında gerçekleştirilir.

(d) Komisyon'un istisnai doğal afetlerin gerçekleşmiş olduğuna karar verdiği bölgelerde yürütülen yatırım projeleri halinde %85'i.

Alt Bölüm 3

Öncelik Eksenini 1'e göre uygunluk ve yardım için özel şartlar

Madde 174

Tarım faaliyetlerine yatırım

1. Tarım faaliyetlerinin Topluluk standartlarına yükseltilmesi ve genel performansını arttırmak amacıyla tarım faaliyetlerine maddi veya maddi olmayan yatırımlar Madde 171(2)(a)'da belirtilen yardım sağlanır.

2. Bu tedbire göre yardım, aşağıdaki özellikteki tarım faaliyetlerine verilir:

(a) Yatırımın hayata geçirilmesinin sonunda ekonomik kapasite umudunun gösterilebildiği,

(b) Hibede bulunma kararının alındığı zaman çevre koruma, kamu sağlığı, hayvanları koruma ve iş güvenliğine yönelik ulusal asgari standartlara uygunluk gösteren.

3. 2. paragrafın (b) bendinin derogasyonu ile, Topluluk standartlarına dayanan ulusal asgari standartlar, başvurunun alındığı tarihte yeni kabul edilmiş olduğunda, faaliyetin yatırımın hayata geçirilmesinin sonuna kadar yeni standartları karşılaması şartıyla, söz konusu standarda uyum gösterilip gösterilmediğine bakılmaksızın yardımda bulunulur.

Ayrıca yararlanıcı ülkeden doğrulanmış talebe dayanarak Komisyon, başvurunun sunulma tarihinden önceki bir yıla kadar ulusal hukuka dahil edilen Topluluk standartlarına dayanarak ulusal asgari standartlara uygunluk göstermeme açısından 2. paragrafın (b) bendinden çıkarılmasına olanak sağlar.

4. Hayata geçirilmelerinin ardından yatırımların ilgili Topluluk standartlarına uygunluk göstermesi şartıyla yardımda bulunulur.

5. Yararlanıcı ülkeler, yardım için uygun toplam yatırımlara dair sınırlar belirler. Çiftçilerin yardım için uygun olmaları için uymaları gereken mesleki yetenek ve yeterliklerine yönelik ilgili standartları açıklar.

Madde 175

Üretici grupların kurulmasına destek

1. Madde 171(2)(b)'de bahsedilen yardım, aşağıdaki amaçlar için üretici gruplarının oluşturulması ve idari faaliyetin kolaylaştırılması için verilir:

(a) Üretici grup üyelerinin üretim ve ürünlerinin pazar şartlarına uyumlaştırılması,

(b) Satışa hazırlanması, satışın merkezi hale getirilmesi ve toptan alıcılara sunulması da

dahil olmak üzere malların pazara ortak şekilde konulması,

(c) Özellikle yetiştirme ve uygunluk açısından üretim bilgisi hakkında ortak kurallar belirlenmesi.

2. Bu tedbire göre yardım, 1 Ocak 2007 tarihinden veya Madde 184'te belirtilen program onayından önce yararlanıcı ülkenin ilgili ulusal otoritesi tarafından resmi olarak kabul edilmiş üretici gruplarına yapılmaz.

Bir veya daha çok sektör sunan profesyonel ve/veya mesleklerarası örgütler, üretici grup olarak nitelendirilmez.

3. Üretici grubunun kabul edildiği tarihten sonraki beş yıl için yıllık taksitlendirmelerde sabit fiyat oranıyla yardım sağlanır. Bu, grubun yıllık pazarlanan ürününe dayanarak hesaplanır ve aşağıdaki şartları yerine getirir:

(a) Birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci yıllar için tutar, 1 milyon Avro'ya kadar pazarlanmış üretimin değerinin sırasıyla %5, %5, %4, %3 ve %2'si.

(b) Birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci yıllar için tutar, 1 milyon Avro'ya kadar pazarlanmış üretimin değerinin sırasıyla %2,5, %2,5, %2,0, %1,5 ve %1,5'i.

(c) Aşağıdakiler kadar her üretici örgüt için bir tavana tabidir:

- İlk yıl için 100 000 Avro.
- İkinci yıl için 100 000 Avro.
- Üçüncü yıl için 80 000 Avro.
- Dördüncü yıl için 60 000 Avro.
- Beşinci yıl için 50 000 Avro.

Madde 176

Tarım ve balıkçılık ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanmasına yatırım

1. Antlaşmanın Ek I'inde yer aldığı üzere Madde 171(2)(c)'de belirtilen yardım, tarım ve balıkçılık ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanmasına yönelik maddi ve maddi olmayan yatırımlar için yapılır. Bu yardım, şirketlerin Topluluk standartlarına yükselmesine ve performanslarını geliştirmelerine yardım etmeyi amaçlar. Yatırımlar, söz konusu temel tarım üretimi sektörünün durumunu geliştirmeye katkıda bulunmalıdır.

Perakende seviyesine yapılan yatırımlar destekten hariç tutulur.

2. Bu tedbire göre söz konusu olan yardım aşağıdaki özelliklere sahip şirketlere yatırım için verilir:

(a) Yatırımın yapılmasının sonunda ekonomik başarı umudunun görülebildiği,

(b) Desteğin verilme kararı alındığı zaman çevre koruma, kamu sağlığı, hayvan ve bitki sağlığı, hayvan koruma ve iş güvenliği konusundaki ulusal asgari standartlara uygunluk gösteren.

3. 2. paragrafın (b) bendinin derogasyonu ile, Topluluk standartlarına dayanan ulusal asgari standartlar başvuru alındığı zamanlarda yeni yürürlüğe girmişse yatırımın hayata geçirilmesinin sonundaki döneme kadar söz konusu şirketin yeni standartları yerine getirmesi şartıyla bu standartlara uygunluk gösterilip gösterilmediğine bakılmaksızın yardımda bulunulur.

Ayrıca Komisyon, yararlanıcı ülkeden gelen geçerli bir talebe dayanarak başvurunun sunulma

tarihinden önce bir yıla kadar ulusal yasaya dahil edilen Topluluk standartlarına dayanarak ulusal asgari standartlara uygunluk gösterilmemesi açısından 2. paragrafın (b) bendinin derogasyonuna izin verebilir.

4. Aşağıdaki özelliklere sahip şirketlerin bir parçası olan kurumlara yatırım amaçlı yardımda bulunulur:

(a) Kurumun ilgili tüm Topluluk standartlarına uyumlu hale getirilmesini amaçlayan yatırımlara öncelik vererek, 250 kişiden az personel çalıştıran ve 50 milyon Avro'yu aşmayan yıllık ciroya sahip ve/veya 43 milyon Avro'yu aşmayan yıllık bilançosu olan.

(b) Yatırımın amacının kurumu Topluluk standartlarına uyumlu hale getirilmesi olduğunda, 750 kişiden az personel çalıştıran ve 200 milyon Avro'yu aşmayan yıllık ciroya sahip olan.

5. Komisyon, yararlanıcı ülkeden gelen geçerli bir talebe dayanarak özellikle maliyetli yatırımlar gerektiren özel Topluluk standartlarını karşılamak için gereken yatırımlar açısından 4. paragrafta yer almayan şirketlere de yardımda bulunmaya karar verir. Böyle bir destek sadece kurumun özellikle, tamamen Topluluk standartlarına uygunluk göstermesini sağlamayı ve Topluluk standartları seviyesine yükselmeyi amaçlayan, ulusal planda tanımlanan şirketlere verilir. Bu tür durumlarda 4. paragrafta yer alan şirketler için uygun görülen yardım oranının yarısı kadar yardımda bulunulur.

6. Yararlanıcı ülkeler, bu tedbire göre destek için uygun toplam yatırım limitlerini belirler.

7. Paragraf 4'ün (a) bendinde belirtilen şirketlere yatırım yardımı, bu yatırımların kabullerinden sonra ilgili Topluluk standartlarına uygunluk göstermesi şartıyla verilir.

Alt Bölüm 4

Öncelik Ekseni 2'ye göre uygunluk ve özel şartlar

Madde 177

Çevre ve kırsal alanla ilgili eylemlerin hazırlığı ve uygulanması

1. Yararlanıcı ülkeleri 1698/2005 sayılı Konsey Tüzüğü'nün (EC) 2. Ekseni'nde işaret edilen eylemlerin hayata geçirilmesine yönelik hazırlamak için Madde 171(3)(a)'da belirtilen yardım, 1698/2005 sayılı Konsey Tüzüğü'nün (EC) 39 ve 40. Maddelerinin kapsadığı pilot projelere yapılır.

2. Bu gibi eylemler, hem idari hem de çiftlik seviyesinde çevre ve kırsal alanı geliştirmek için eylemlerin hayata geçirilmesinde uygulamaya yönelik deneyimin geliştirilmesini amaçlar.

Madde 178

Yerel kırsal kalkınma stratejilerinin hazırlanması ve uygulanması

1. Madde 171(3)(b)'de bahsedilen yardım 1698/2005 sayılı Konsey Tüzüğü'nün (EC) 61. Maddesi'ne göre yapılır.

2. Yardım, aşağıdakileri destekler:

(a) Madde 171(1)'de belirtildiği üzere önceliklere uygunluk göstererek ve 1698/2005 sayılı Konsey Tüzüğü'nün (EC) 65. Maddesi'nin kapsamı dahilinde işbirliği projelerinin uygulanması.

(b) Aynı zamanda yerel eylem grupları olarak da adlandırılan, yerel özel-tüzel ortaklıkların işletilmesi, kabiliyetlerin edinilmesi, Madde 171(1)'de belirtildiği üzere hedeflere ulaşmak amacıyla bilinçlendirme faaliyetleri ve tanıtım etkinlikleri.

3. Bu tedbirin uygulanması için detaylı hükümlere yararlanıcı ülkelerle birlikte karar verilir. 1698/2005 sayılı Konsey Tüzüğü'nde (EC) ortaya konulan Kırsal Kalkınma için Avrupa Tarım Fonu için geçerli ilgili kurallara uygunluk gösterilir.

Alt Bölüm 5

Öncelik Eksen 3'e göre uygunluk ve özel şartlar

Madde 179

Kırsal altyapının geliştirilmesi ve kalkındırılması

1. Aşağıdakiler aracılığıyla kırsal altyapıyı geliştirme ve kalkındırmayı amaçlayan yatırımlar için Madde 171(4)(a)'da belirtilen yardımda bulunulur:

(a) Bölgesel farklılıkları ele almak ve özel olanlar ve teşebbüs faaliyetleri için kırsal alanların çekiciliğini arttırmak.

(b) Kırsal alan ekonomilerinin geliştirilmesi için şartlar saptama.

2. Su ve enerji tedariki, atık yönetimi, bilgi ve iletişim teknolojilerine yerel erişim, yerel ekonomik kalkınma için özel öneme sahip yollara yerel ulaşım ve orman yangınları riskinin onaylandığı yerlerde yangından korunma altyapılarına yapılan yatırıma öncelik verilir.

3. Madde 171(3)(b)'de işaret edildiği üzere yerel kırsal kalkınma stratejileri belirlenmiş olduğunda bu Madde'ye göre desteklenen yatırımlar, bu stratejilere uygunluk göstermelidir.

Madde 180

Kırsal ekonomik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi

1. Madde 171(4)(b)'de işaret edilen yardım, aşağıdakiler aracılığıyla kırsal ekonomik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesini amaçlayan yatırımlara yapılır:

(a) Ekonomik faaliyetleri arttırmak,

(b) İstihdam fırsatları yaratmak,

(c) Tarımsal olmayan faaliyetlerin çeşitlendirilmesi.

2. Teşebbüsü arttırmak ve ekonomik çatıyı geliştirmek amacıyla mikro ve küçük şirketler, el işi ve kırsal turizminin yaratılması ve geliştirilmesi için söz konusu olan yatırımlara öncelik verilir.

3. Madde 171(3)(b)'de belirtildiği üzere yerel kırsal kalkınma stratejileri belirlenmiş olduğunda bu Madde'ye göre desteklenen yatırımlar, söz konusu standartlara uygunluk göstermelidir.

Madde 181

Eğitimin geliştirilmesi

1. Tarım, yiyecek ve ormancılık sektöründe çalışan ve bu bileşenin kapsadığı alanlarda çalışan diğer ekonomik eylemcilerin mesleki yetenek ve yeterliklerinin geliştirilmesine katkıda bulunmak için yardımda bulunulur.

Orta öğretim veya daha üst seviyelerde normal program veya sistemlerin bir parçasını oluşturan eğitim veya kurslara yardımda bulunulmaz.

2. Yararlanıcı ülkeler, 1. paragrafa göre öngörülen faaliyetlerin hayata geçirilmesi için bir eğitim stratejisini detaylarıyla belirler. Söz konusu strateji, mevcut eğitim yapılarına dair eleştirel bir değerlendirmeyi, eğitim ihtiyaç ve hedeflerinin bir analizini içerir. Ayrıca eğitimcilerin seçilmesi için de bir dizi kriter belirler.

Alt Bölüm 6

Teknik destek

Madde 182

Kapsam ve uygulama

1. Programın uygulanması için gerekli olan hazırlık, izleme, değerlendirme, bilgi ve kontrol faaliyetleriyle bağlantılı faaliyetler için yardımda bulunulur. Bu faaliyetler özellikle aşağıdakileri kapsar:

(a) Uzman yardımıyla sözleşmesi yapılan ve benimsenen faaliyetler gibi, bu bileşen için sektörel izleme komitesinin sorumluluklarını yerine getirmesi için gerekli diğer faaliyetler ve toplantılar,

(b) Bilgi ve tanıtım kampanyaları,

(c) Çerçeve, sektörel ve finansman anlaşmalarının uygulamasına göre gerekli olanlar hariç, Komisyonun talebi üzerine sözlü ve yazılı tercüme,

(d) Ziyaret ve seminerler,

(e) Daha sonraki bir aşamada uygulanması öngörülen tedbirler de dahil olmak üzere, etkililiklerini sağlamak için programdaki tedbirlerin hazırlanmasıyla ilgili faaliyetler,

(f) Programın geçici değerlendirmesi,

(g) Madde 178'e göre geliştirilen faaliyetleri koordine etmek için ulusal bir ağa ek olarak 1698/2005 sayılı Konsey Tüzüğü'nün (EC) 68. Maddesine uygunluk gösteren gelecekteki bir ulusal kırsal kalkınma ağının kurulması ve çalıştırılması.

2. Bu bileşen için sektörel izleme komitesine teknik yardım faaliyetleri söz konusu olduğunda danışılır. Her faaliyet, uygulamasına geçilmeden önce sektörel izleme komitesi başkanı tarafından onaylanır.

3. Paragraf 1(d)'de belirtilen ve Komisyon'un inisiyatifiyle yapılmayan her ziyaret ve seminer, bu unsur için sektörel izleme komitesine yazılı bir rapor sunulmasını gerekli kılar.

Madde 183

Avrupa Kırsal Kalkınma Ağı

Yararlanıcı ülkeler ve bu ülkelerde kurulan örgütler ile kırsal kalkınma alanında aktif olan yararlanıcı ülke idareleri, 1698/2005 sayılı Konsey Tüzüğü'nün (EC) 67. Maddesi tarafından kurulan Avrupa Kırsal Kalkınma Ağı'na erişirler. İlgili detaylı hükümlere yararlanıcı ülkeyle birlikte karar verilir.

BÖLÜM II

Programlama

Madde 184

Programlar

1. Kırsal kalkınma bileşenine göre alınan tedbirler, tüm IPA uygulama dönemini kapsayan tarım ve kırsal kalkınma için ulusal seviyede hazırlanacak bir programa (bundan böyle "program" olarak anılacaktır) tabidir. Program, yararlanıcı ülke tarafından görevlendirilen ilgili yetkililerce hazırlanır ve ilgili taraflarla danışıldıktan sonra Komisyon'a sunulur.

2. Her program aşağıdakileri kapsar:

(a) Farklılık, eksiklik ve gelişim potansiyelini, Topluluk ve diğer iki taraflı veya çok taraflı yardımla birlikte gerçekleştirilen önceki faaliyetlerin temel sonuçları, kullanılan mali kaynaklar ve ilgili sonuçların derlendirmesini gösteren mevcut duruma dair nicel bir tanım.

(b) Kırsal alanlardaki mevcut durumun bir analizine ve ilgili sektörün detaylı analizine dayanarak, bağımsız uzmanlık da dahil olmak üzere önerilen ulusal kırsal kalkınma stratejisinin bir tanımı. Madde 181(2)'de belirtilen mevcut eğitim stratejisinin bir tanımı da sunulmalıdır. Ulusal kırsal kalkınma stratejisi aynı zamanda Madde 171(1)'de yer verilen her öncelik eksenini için ilgili izleme ve değerlendirme göstergelerine işaret ederek nicel hedefleri de kapsar.

(c) Yararlanıcı ülkenin çok yıllık gösterge niteliğinde planlama belgesinde tanımlanan genel stratejik yaklaşım ve sektörel stratejilerinin kırsal kalkınma bileşeni bünyesindeki belirli eylemlere nasıl dönüştürüleceğine dair bir açıklama.

(d) Her kırsal kalkınma tedbiri için sağlanan ve bununla bağlantılı ulusal, Topluluk ve uygun olması halinde de özel mali kaynakları özetleyen gösterge niteliğinde bir genel mali tablonun yanı sıra eksene göre AB eş finansman oranı.

(e) Aşağıdakileri kapsayan ve Madde 171'e göre seçilen tedbirlerin bir tanımı:

- Nihai yararlanıcıların tanımı,
- Coğrafi kapsam,
- Uygunluk kriterleri,
- Seçilen projeler için derecelendirme kriterleri,
- İzleme göstergeleri,
- Nicel hedef göstergeleri.

(f) İzleme ve değerlendirme de dahil olmak üzere, programın uygulanması için uygulama biriminin bir tanımı.

(g) Programın yürütülmesinden sorumlu otorite ve yapıların isimleri.

(h) İlgili otoriteler ve yapılara ek olarak ilgili ekonomik, sosyal ve çevresel ortakları bir araya getirmek için kabul edilen hükümler ve görüşmelerin sonuçları,

(i) Öneriler konusunda yararlanıcı ülkeler tarafından gerçekleştirilen izleme faaliyetlerinin tanımı da dahil olmak üzere, programın *ön* değerlendirmesine dair öneri ve sonuçlar.

3. Programlarında yararlanıcı ülkeler, Topluluk standartlarını uygulama ve pazar etkinliğini geliştirme tedbirleri ve kırsal alanlarda yeni istihdam olanakları yaratma tedbirlerine öncelik verilmesini sağlar.

4. Programlarında yararlanıcı ülkeler, çok yıllık gösterge niteliğinde planlama belgesinin hükümlerine uygunluk gösterilmesini sağlar.

5. Komisyon'la aksi kararlaştırılmadığı sürece yararlanıcı ülkeler, bu Tüzük yürürlüğe girdikten sonra altı ayı geçmemek üzere kendi program tekliflerini iletirler.

Madde 185

Programın kabulü ve değişiklikler

1. Kırsal kalkınma bileşeni çerçevesindeki programlar, ilgili tüm bilginin sağlanmış olması şartıyla program teklifinin sunulmasının ardından altı ay içinde Komisyon tarafından kabul edilir. Özellikle bu Tüzüğe uygunluk gösterip göstermediğine karar vermek için Komisyon teklif edilen programı değerlendirir.

2. Gerekli olması halinde programda aşağıdakiler dikkate alınarak değişiklik yapılır:

(a) İzleme ve değerlendirme sonuçları da dahil olmak üzere ilgili eylemlerin hayata geçirilmesiyle bağlantılı yeni bilgi ve sonuçlara ek olarak uygun yardım tutarını ayarlama ihtiyacı,

(b) Çok yıllık gösterge niteliğinde planlama belgesi de dahil olmak üzere temel katılım belgelerinde belirtildiği üzere yararlanıcı ülkenin katılıma yönelik kaydettiği ilerleme.

3. Herhangi bir değişiklik teklifi yararlanıcı ülke tarafından Komisyon'a iletilir ve aşağıdaki bilgiyi içerir:

(a) Değişiklik önerme sebepleri,

(b) Değişikliğin beklenen etkileri,

(c) Teklif edilen değişikliklerin mali bir özelliği olması halinde değişiklik yapılan mali ve ölçüm tabloları.

4. IPA Tüzüğü'nün 14(4) Maddesi kapsamında yapılan değişiklikler, Madde 171(1)'de işaret edilen öncelik eksenleri arasındaki mali analiz değişiklikleri veya eksene göre eş finansman oranı veya yeni tedbirlerin eklenmesini gerekli kılan değişiklikleri kapsar.

5. Komisyon, ilgili Topluluk yasasının değiştirilmiş olduğu hallerde programda değişiklik yapılmasına dair bir teklifte bulunmasını yararlanıcı ülkeden talep eder.

BÖLÜM III

Uygulama

Alt Bölüm 1

İlkeler ve mali yönetim

Madde 186

Uygulama ilkeleri

1. Bu bileşenin uygulaması, Madde 18'de belirtildiği üzere, *harcama öncesi* kontroller olmaksızın adem-i merkezi yönetime dayanarak yararlanıcı ülkeler tarafından yürütülür.

2. Madde 7 ve 8'de belirtildiği üzere diğer detaylar sektörel ve mali anlaşmalarda ortaya konulur.

Hükümler, Üye Devletlerdeki kırsal kalkınma programları için geçerli ilgili kurallara uygunluk gösterir.

Madde 187

Ödemelerin hesaplanması

44. Maddenin derogasyonu ile, bu bileşen kapsamındaki programlara Topluluk katkısı; her öncelik eksenine verilen azami Topluluk katkısına bağlı olarak, her harcama beyanında onaylanan uygun harcamalarla ilgili mali karardaki her öncelik eksenine için belirlenen eş finansman oranı uygulanarak hesaplanır.

Madde 188

Ön finansman

1. Bu bileşenin amaçları çerçevesinde ön finansman ödemeleri, ilgili programın ilk üç yılı için Topluluk katkısının %30'u tutarında olur. Bütçe tahsisatlarının uygun olmasına bağlı olarak ön finansman iki veya daha çok taksitlere bölünerek ödenir.

2. Paragraf 1’de belirtilen ön finansman için yapılan ödemelerin nihai yararlanıcılardan alacakların zamanında ödenmesini sağlamak için yeterli olmadığında bu tutarlar; ön finansman için toplu ödeme tutarlarının çok yıllık programları kabul eden finansman kararında belirtildiği üzere son üç yıl için söz konusu olan Topluluk katkısının %30’unu geçmemesi şartıyla bahsedilen ihtiyaçları kapsayan uygulama dönemi boyunca sektörel veya finansman anlaşmalarında belirtilen hükümlere göre arttırılır.

3. Ön finansmanın ilk taksidi, Madde 42(1)’de belirtilen şartlar yerine getirildiğinde Komisyon tarafından ödenir. İlave taksitler, 1 ve 2. paragraflarda verilen şartlara uygunluk göstererek yararlanıcı ülkenin talebi üzerine ödenir.

Madde 189

Hesapların İbra Edilmesi

Hesapların ibra edilmesine dair detaylı hükümler, Madde 7 ve 8’de belirtilen sektörel ve finansman anlaşmalarında verilir. 1290/2005¹⁶ sayılı Konsey Tüzüğü (EC) ve uygulaması için detaylı kuralları belirleyen tüzüklerde ortaya konulduğu üzere Kırsal Kalkınma için Avrupa Tarım Fonu için geçerli ilgili kurallara uygunluk gösterir. Özellikle Tarım Fonları Komitesi’yle görüşülmek üzere sunulur.

Madde 190

Mali düzeltmeler için kriterler

Madde 51(2) derogasyonu ile, Komisyon, bulgulara bağlı olarak ya sabit fiyat oranı düzeltmeleri ya da zamanında ödeme düzeltmeleri veya bulgulardan faydalanarak yapılan düzeltmeleri uygular.

Alt Bölüm 2

Değerlendirme ve İzleme

Madde 191

Harcama öncesi, ara ve harcama sonrası değerlendirmeler

1. Madde 57’ye göre program, yararlanıcı ülke sorumluluğunda bağımsız değerlendiriciler tarafından yapılan *harcama öncesi*, *harcama sonrası* ve uygun olduğu hallerde de ara değerlendirmelere tabidir.

2. Değerlendirmeler, IPA Tüzüğü’nün 12. Maddesi’nde belirtilen hedeflere ulaşmaya yönelik olarak programın uygulanmasını değerlendirir.

3. Bu değerlendirmelerin detaylı şartları, sırasıyla Madde 7 ve 8’de işaret edilen sektörel veya mali anlaşmalarda ortaya konulur. Söz konusu şartlar, Üye Devletlerdeki kırsal kalkınma programları için geçerli ilgili kurallara uygunluk gösterir.

Madde 192

Sektörel izleme komitesi

1. Madde 59 hükümlerine göre bir sektörel komite, yararlanıcı ülke tarafından kurulur.

2. Sektörel izleme komitesi, ilgili otorite ve yapılar ile ilgili ekonomi, sosyal ve çevresel ortakların temsilcilerinden oluşur. Sektörel izleme komitesi, kendi işlem kurallarını hazırlar ve onaylar.

3. Sektörel izleme komitesine yararlanıcı ülkenin bir temsilcisi başkanlık eder. Komisyon,

---

¹⁶ OJ L209, 11.8.2005, s.1.

sektörel izleme komitesi faaliyetine katılır.

4. Hedefleriyle bağlantılı olarak programın ilerleme, etkililik ve etkinlik oranı; temel durumla ilişkili göstergelerin yanı sıra programların mali uygulama, ürün, sonuçlar ve etkisi aracılığıyla ölçülür.

Madde 193

Sektörel yıllık raporlar

1. Bu bileşen altında, Madde 61(1)'de işaret edilen sektörel yıllık raporlar, program uygulamasının her tam takvim yılının sonundan itibaren altı ay içinde Komisyon ve ulusal IPA koordinatörüne sunulur.

(a) Bu raporlarda özellikle belirlenen hedeflere ulaşma, program idaresinde karşılaşılan sorunlar, alınan tedbirler, mali uygulamaya ek olarak yürütülen izleme ve değerlendirme faaliyetleri de dahil olmak üzere uygulama ilerleyişiyle ilgili bilgi yer alır.

(b) Sektörel yıllık raporlar, sunulmalarından önce sektörel izleme komitesi tarafından incelenir.

2. Sektörel izleme komitesi tarafından incelenmelerinin ardından programa göre harcama uygunluğunun nihai tarihinden sonra en geç altı ay içinde Komisyon ve ulusal IPA koordinatörüne bir sektörel nihai rapor sunulur.

Madde 194

İzleme ve rapor verme için diğer hükümler

İzleme ve rapor verme için diğer hükümler, Madde 7 ve 8'de belirtilen sektörel ve mali anlaşmalarda yer alır. Üye Devletlerdeki kırsal kalkınma programları için geçerli ilgili kurallara uygunluk gösterir.

KISIM III

NİHAİ HÜKÜMLER

Madde 195

Yürürlüğe Giriş

Bu Tüzük, *Avrupa Birliği Resmi Gazetesi*'nde yayınlanmasından sonraki ilk gün yürürlüğe girer.

1 Ocak 2007 tarihinden itibaren geçerlidir.

Bu Tüzük, tüm Üye Devletlerde bütünsel olarak bağlayıcıdır ve doğrudan uygulanır.

Brüksel'de hazırlanmıştır. 12 Haziran 2007

EK

AKREDİTASYON KRİTERLERİ

Madde 11(2)'de belirtilen alanlar ve ilgili şartların standart listesi

1. Kontrol çevresi (organizasyonun kurulması ve yönetimi ve personel)

a) Ahlak ve bütünlük politikaları

-Üst yönetim tarafından gerekli kılınan organizasyon için kültürün tüm organizasyon çapında anlaşılmasını sağlama,

b) Usulsüzlük yönetimi ve rapor verme

-Organizasyonda düşük olarak not edilen olası usulsüzlüklerin, çalıştığı yerdeki yolsuzlukları bildiren memurların korunması da dahil olmak üzere düzgün bir biçimde rapor edilmesini ve izlenmesini sağlama.

c) Personel planlama, işe alma, eğitim ve değerlendirme (hassas görev yönetimi de dahil)

-Yeterli sayı ve kalitede personelin tüm seviyelerde yer almasını sağlama.

d) Hassas görevler ve çıkar çatışması

-Uygun kontrollerin (uygun olduğu hallerde rotasyon politikaları da dahil) hassas görevlere uygulanmasının sağlanması,

-İşlemlerin çıkar çatışmasını tespit etmek ve engellemek için geliştirilmesinin sağlanması.

e) Kişi ve organlar için yasal zeminlerin oluşturulması

-Görevlerini yerine getirmeleri için organ ve bireylere tam yasal yetkinin verilmesini sağlama.

f) Organizasyon çapında tüm görev ve pozisyonlar için güvenilirlik, sorumluluk, verilen sorumluluk ve ilgili her türlü yetkinin resmi olarak belirlenmesi,

-Hiçbir personelin kendi sorumlulukları hakkında şüphe duymamasının sağlanması. Üçüncü taraflara verilen sözler veya yapılan ödemeler için işlemlerin tüm boyutlarından tek bir yönetici sorumludur.

-Görev bildiri ve tanımları vb. günceldir ve bilinir.

2. Planlama/ risk yönetimi (müdahalelerin planlanması)

a) Risk tanımlama, değerlendirme ve yönetimi

-Özellikle yeterli kontrol kaynaklarının tüm alanlarda uygulanmasıyla birlikte durumu kötüleştirecek farklı risklerin önemiyle bağlantılı olarak risklerin tanımlanması ve yönetiminin sağlanması.

b) Hedef belirleme ve hedeflere yönelik kaynak tahsisi

-Çıktı ve etki seviyesinde uygun (ve ölçülebilir) hedeflerin tüm organizasyon çapındaki tüm seviyelerde oluşturulması ve anlaşılması.

-Şeffaf, mantıklı mali yönetim ilkelerini karşılayarak söz konusu hedeflere yönelik olarak kaynak tahsis edilmesinin sağlanması.

-Bu hedeflere dair sorumluluğun net olmasının sağlanması.

c) Uygulama sürecinin planlanması

-Hedeflere ulaşmak için gereken adımların net bir biçimde planlanmasının sağlanması-gerekli olması halinde her adım için zamanlama ve sorumluluk ile önemli adım analizleri de dahil olmak üzere.

3. Kontrol faaliyetleri (müdahalelerin uygulanması)

a) Doğrulama işlemleri

-Bir işlemin tüm adımlarının iki kere doğrulanmasının sağlanması (*harcama öncesinde* ve uygun olduğunda da *nihai* olarak)

b) Bağlı yapılara verilen görevlerin güvenilir yönetim açısından denetlenmesi işlemleri (Bağlı eylemcilerden gelen yıllık teminat bildirimleri de dahil olmak üzere),

-Sorumluluğun aktif denetimle desteklenmesinin ve tamamen pasif veya teorik bir kavram olarak görülmemesinin sağlanması,

c) Her türlü satın alma ve hibe çağruları için kurallar

-Bu taahhüt işlemlerinin tamamı için ilgili yasal çerçevenin sağlanması,

d) Satın alma ve hibe tekliflerinin her adımı için işlemler (kontrol listeleri de dahil) (örneğin teknik şartname, değerlendirme komiteleri, istisnaların rapor edilmesi vb.),

-Her personelin kendi alanlarındaki görev sorumlulukları açısından net olmasının sağlanması.

e) Açıklama kural ve işlemleri

-Bu Komisyon şartlarının yerine getirilmesinin sağlanması.

f) Ödeme işlemleri (Sonucun hayata geçirilmesini ve/veya uygunluk şartları, gerekli olduğunda “yerinde” faaliyetlerin onaylama işlemleri de dahil).

-Ödemelerin sadece tüm sözleşme şartlarını yerine getiren onaylı ödeme başvuruları için yapılmasının sağlanması.

g) Eş finansman izleme işlemleri

-Komisyon şartlarının yerine getirilmesinin sağlanması.

h) Fonların uygun olmasını sağlayacak bütçe işlemleri (Komisyon fonu gecikir veya reddedilirse uygulamayı sürdürmek için gerekli fon da dahil),

-Komisyon’dan gelen fondaki gecikme veya iptallere bakmaksızın Ulusal Otoritenin kendi yerel sözleşme taahhütlerini yerine getirmesinin sağlanması.

i) Faaliyetlerin devamlılığı için işlemler

-Devamlılık için söz konusu olan önemli risklerin (örneğin veri kaybı, kişilerin olmayışı vb. ile ilgili) tespit edilmesinin ve mümkün olduğu hallerde muhtemel durum planlarının devreye sokulmasının sağlanması.

j) Muhasebe işlemleri

-Kabul edilen muhasebe ilkelerini izleyen tam ve şeffaf muhasebenin sağlanması.

k) Uzlaşma işlemleri

-Mümkün olduğu zamanlarda muhasebe bakiyelerinin üçüncü taraf bilgisine sunulmasının sağlanması.

l) *Diğerlerinin yanı sıra* ilgili seviyede onaylanan normal işlemlere getirilen istisnalar, onaylanmamış istisnalar ve tespit edildiğinde kontrol hatalarının rapor edilmesi.

-Normal uygulamaya gelen çeşitliliklerin her zaman ilgili seviyelerde kaydedilmesi, saklanması ve gözden geçirilmesinin sağlanması.

m) Güvenlik işlemleri (IT ve diğerleri)

-Mal varlıkları ve verilerin müdahale veya fiziksel zarardan uzak, güvenli saklanması sağlanması,

n) Arşivleme işlemleri

-Saklanmak zorunda oldukları dönem boyunca en azından Komisyon’un incelemesi için belgelerin ulaşılabilir olmasının sağlanması.

o) Görev ayrılığı

-Aynı işlemdeki farklı görevlerin otomatik çapraz kontrol yapmak amacıyla farklı personele verilmesinin sağlanması.

p) Dahili kontrol zayıflıklarının rapor edilmesi

-Herhangi bir kaynaktan tespit edilen bir dahili kontrol zayıflığının kaydedilmesinin ve yönetim müdahalelerinin kaydedilerek izlenmesinin sağlanması.

4. İzleme faaliyetleri (müdahalelerin denetlenmesi)

a) Denetim rapor ve önerilerinin ele alınmasını kapsayan dahili denetim (Kontrol faaliyetleri ve idare denetiminden farklı)

-Üst düzey yöneticilere, alt seviyelerdeki kendi sistemlerinin işleyişine dair bazı bağımsız incelemelerin sunulmasının sağlanması. Bazı *harcama sonrası* işlem kontrollerini gerekli kılabilir fakat daha çok sistemin etkililik ve etkinliği ile organizasyon tasarımına odaklanır.

b) Değerlendirme

-Üst düzey yöneticilere müdahalelerin etki değerlendirmesiyle ilgili bilginin (yasallık, uygunluk ve faaliyet işlemleri hakkında aldıkları bilgiye ek olarak) sunulmasının sağlanması.

5. İletişim (tüm eylemcilerin kendi rollerini yerine getirmek için gerekli bilgiyi almalarının sağlanması)

Planlama ve uygulamanın tüm alanları hakkında bilgi alışverişi yapmak için farklı yapılar arasındaki düzenli koordinasyon toplantıları:

(i) Program ve projelerin planlama durumu ve düzenli rapor edilmesi,

(ii) Uygulama planına kıyasla projenin uygulaması hakkında düzenli rapor verilmesi,

-Sözleşme işlemleri (*diğer hususların yanı sıra*)

-Plan dahilindeki her ihale sürecinin ilerlemesi

-Herhangi bir seviyede rapor edilen hataların sistemli analizi (örneğin doğrulayıcılar, *harcama-öncesi* kontrolörler, denetçiler vb.)

-Sözleşmelerin uygulanması

-Fayda açısından kontrollerin maliyeti

(iii) Dahili kontrollerin etkililik ve etkinliği konusunda ilgili her seviyede düzenli rapor verilmesi,

-Her seviyedeki personelin kendi sorumluluğunu yerine getirmesi için yeterli bilgiyi düzenli olarak almasının sağlanması.